

# ASOMEDYA

TEMMUZ / AĞUSTOS 2013

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANI

ASOMEDYA

TEMMUZ / AĞUSTOS 2013



Nurettin ÖZDEBİR:

**"İnovatif** bir ekonomi oluşturmaliyiz"

DOSYA : Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın Sanayi Dünyasına Etkileri

BÜYÜTEÇ : Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisi

# Dış ticaret işlemlerinizi koşuşturarak mı yapmak istersiniz, tıklayarak mı?



Burgan Bank'ta dış ticaret işlemleri şimdi hiç olmadığı kadar hızlı, hiç olmadığı kadar kolay.

Siz de [burgan.com.tr](http://burgan.com.tr)'den internet bankacılığını kullanın, Bir Tıkla Online Dış Ticaret'in hızını yaşayın.

0850 222 8 222  
[www.burgan.com.tr](http://www.burgan.com.tr)



[www.facebook.com/BurganBankTurkiye](https://www.facebook.com/BurganBankTurkiye)  
[twitter.com/BurganBankTR](https://twitter.com/BurganBankTR)



gücün merkezindesiniz

# Üreten Türkiye'nin Bankası



# GAYRİMENKULDE ULUSLARARASI MARKA

GAYRİMENKUL DANIŞMANLIĞI  
GAYRİMENKUL PROJE GELİŞTİRME YÖNETİMİ  
GAYRİMENKUL PAZARLAMA

AVM DANIŞMANLIK VE YÖNETİMİ  
SATIŞ SONRASI HİZMET  
FİNANS DANIŞMANLIĞI

## BARİŞKENT



GAYRİMENKUL PROJELERİ YATIRIM YÖNETİMİ  
www.bariskent.com



Barışkent Gayrimenkul Projeleri Yatırım Yönetimi, geniş hizmet ağı ve sektördeki tüm gelişmelere hakim deneyimli ekibiyle dünyanın da tercih ettiği bir marka haline geldi. Bugün, güven esasıyla sürdürdüğü iş ilişkileriyle Barışkent, tüm yatırımcılar için tek bir şey ifade ediyor: “Kazançlı dostluk”.

Dostluğunuzu kazanmak ve adınızı “kazanan yatırımcılar” arasında en yükseklere yazmak için sizi de bekliyoruz.

BAGRUP



büyüme için harika bir yer  
a great place to grow



## ASOMEDYA

ANKARA SANAYİ ODASI  
YAYIN ORGANI

TEMmuz / AĞUSTOS 2013

## ASO Adına İmtiyaz Sahibi

Yönetim Kurulu Başkanı  
NURETTİN ÖZDEBİR

## Yazı İşleri Müdürü

OKAN SAYKUN

## Yayın Yönetmeni

NACİ CANPOLAT

## ASOMEDYA Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No:193  
Kavaklıdere / ANKARA  
Tel: 03 12 417 12 00  
Faks: 03 12 417 52 05  
Email: aso@aso.org.tr  
www.aso.org.tr

## Yapım

CAST GRAPHIC

Tokdemir Ajans  
Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık  
Ltd. Şti.Turan Güneş Bulvarı 4. Cad. 7 12. Sk. 1/3  
Yıldız - Çankaya/ANKARA  
Tel: 03 12 440 87 07 (Pbx)  
Faks: 03 12 440 12 92  
www.tokdemirajans.com

## Baskı ve Cilt

Dumat Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.  
Bahçekapı Mah. 2477. Sk. No: 6 Şaşmaz / Ankara  
Tel: 03 12 278 82 00  
Faks: 03 12 278 82 30  
www.dumat.com.tr - dumat@dumat.com.tr

## Reklam Rezervasyon

03 12 440 87 07

## Yayın Türü

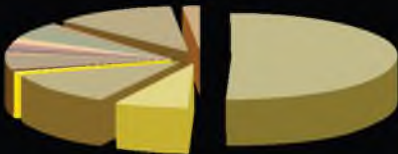
Yerel Süreli

ANKARA SANAYİ ODASI  
ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR.*Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, Cast@Graphic Ajans hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Dergide yayınlanan yazılar, yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.*

## Basım Tarihi

26 Eylül 2013

## Okuyucu Dağılımı



## SUNUŞ



Bu sayımızın Dosya bölümünde Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hakan Üzeltürk'ün "Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısının Sanayi Dünyasına Etkileri" başlıklı yazısı yer alıyor. 12 Haziran 2013'te TBMM'ye sunulan tasarımı kapsamlı bir biçimde değerlendiren Prof. Üzeltürk, tasarıda sanayi dünyasını hem olumlu hem de olumsuz etkileyecek düzenlemelere dikkat çekiyor. Devletin yeni düzenlemeler sonrasında gelirlerinin artacağını belirten Prof. Üzeltürk, bunun aynı zamanda mükelleflerin ödeyeceği vergilerin artması, gelirlerinin ise azalması anlamına geleceğine işaret ederek vergi tabanının genişletilip, vergi oranlarının düşürülmesi, gerekli teşvik ve desteklerin sağlanmasının temel vergi politikasına daha sağlıklı bir yaklaşım olacağını belirtiyor.

Bu sayımızın Bütçe bölümünde Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Hacı Can'ın "Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisi" başlıklı yazısına yer veriyoruz. Doç. Dr. Can; 11.10.2011 tarihinde Avrupa Birliği Komisyonu tarafından sunulan ve Avrupa özel hukukunun oluşturulması yolunda önemli bir aşama oluşturan Avrupa satım hukukuna ilişkin tüzük önerisini ele aldığı yazısında hem düzenlemeyle ilgili bilgiler veriyor hem de ortaya çıkan önemli hukuki sorunlara değinerek yapılan itirazları ele alıyor.

Bu sayımızın söyleşi bölümünün konuğu tiyatro sanatçısı Zeliha Berksoy. Sanatın ciddi bir iş olduğunu söyleyen Berksoy, öğrencilerine sanat hayatlarında bir bilim adamı titizliği ile hayatın her alanını gözlemlenmelerini insanlara yararlı olabilmek onları düşünmeye yönlendirmek ve kendi yaşamlarında daha iyiye, güzele ve doğruya ulaşmak için ömürleri boyunca çalışmalarını gerektiğini salık veriyor. Sahnede başarılı olabilmek için sanatçının mesleğinde içten bir bağlılık ve inançla, araştırmacı, yüksek entellektüel bir birikim sonucu yaratıcı kabiliyetle başarılı olabileceğini ifade ediyor.

*Naci Canpolat*  
naci.canpolat@aso.org.tr



# içindekiler



6

## Mayıs Meclis

"Bölgemizdeki istikrarsızlığın bir an evvel çözülmesini ve Türkiye ekonomisinin rayına oturmasını umuyoruz"

## Haziran Meclis

"İnovatif bir ekonomi oluşturmaliyiz"



14



## Dosya

Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın Sanayi Dünyasına Etkileri

Prof. Dr. Hakan ÜZELTÜRK

24

## Büyüteç

Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisi

Doç. Dr. Hacı CAN



44



## Söyleşi

Zeliha Berksoy  
Tiyatro Sanatçısı

84



**Nurettin ÖZDEBİR**

THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF ACI

## editorial

# Skill Deficit

*There is supply and demand dispute in the labor market. On one hand the university or high-school graduates couldn't find job, on the other hand the businessmen complains about not finding qualified personnel according to their needs. This situation is not just peculiar to us. The businessmen in the USA, EU especially in Germany and England complains that both the universities and the schools providing vocational training couldn't train qualified graduates to meet their needs. Its main reason is that the industry's needs change rapidly in today's global competition environment and the schools' training programs couldn't sufficiently follow the developments. On the other hand, the companies don't want to bear the expenses for training the employed personnel. Even though they bear these expenses, they are not sure that they can hold these trained personnel.*

*The high value added in the industry, information and technology occur in the sectors in which the intensive goods are manufactured nowadays. These sectors request creative individual who have knowledge of basic sciences and mathematics and possess skill to determine the problems and produce solutions and accommodate themselves to the changing conditions. Because the innovation is possible with the individuals who have these skills and qualifications. As we couldn't train sufficient individuals who have these skills and qualifications, we are in a position to be integrated with the global economy by creating low value added in the lower rings of the value chain. In order to change this situation, we have to turn onto the innovation by meeting the skill deficit and increase to the upper rings of the value chain.*

*The relationship between patents and innovation is not exactly the same. But the patent number gives information about the innovative capacities of the countries. The patent application numbers made in 2011 are as follows; 526.412 (110.583 were foreign) in China, 503.582 (255.832 were foreign) in USA, 342.610 (55.030 were foreign) in Japan, 178.924 (40.890 were foreign) in Korea, 142.793 (70.895 were foreign) in EU. 4113 patent applications, 228 of them were made by the foreigners, were made in Turkey in the same year and. Turkey ranks 27th among 173 countries.*

*In order to change this situation and develop our innovative capacity, we have to train our young population efficiently and enable them to have the skills required by the industry. To meet this skill deficit shall be the main target of our industrial policy. We have established Technical College of Ankara Chamber of Industry for this purpose. We are planning to open different vocational training programs in cooperation with the Turkish Employment Organization in the upcoming days.*



**Nurettin ÖZDEBİR**  
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI



## Beceri Açığı

başyazı

*İş gücü piyasasında arz-talep uyumsuzluğu var. Bir yanda üniversite ya da meslek yüksekokulu mezunları iş bulamıyor, diğer yanda sanayiciler ihtiyaçlarına uygun niteliklerde eleman bulamamaktan yakınıyorlar. Bu durum sadece bize özgü değil. ABD’de, AB’de özellikle Almanya ve İngiltere’de sanayiciler hem üniversitelerin hem de mesleki eğitim veren okulların ihtiyaçlarına cevap verecek donanımda mezunlar yetiştiremediklerinden şikâyetçiler. Bunun temel nedeni, günümüz küresel rekabet ortamında sanayinin ihtiyaçlarının hızla değişmesi ve okulların eğitim programlarının, gelişmeleri geriden takip etmesi. Diğer yandan iş yerleri işe aldıkları elemanları eğitmenin maliyetlerine katlanmak istemiyorlar. Bu maliyetlere katlansalar bile eğitim görmüş elemanları ellerinde tutabileceklerinden emin değiller.*

*Günümüzde sanayide yüksek katma değer, bilgi ve teknoloji yoğun mal üretilen sektörlerde gerçekleşiyor. Bu sektörler, temel bilimler ve matematik donanımlı, sorunları tespit etme ve çözüm üretebilme becerisine sahip, değişen koşullara uyum sağlayabilen yaratıcı bireyler istiyor. Çünkü inovasyon ancak bu becerilere sahip bireylerle mümkün. Biz ise, bu becerilere ve donanıma sahip yeterli sayıda bireyler yetiştiremediğimiz için küresel ekonomiyle, değer zincirinin alt halkalarında düşük katma değer yaratarak entegre olmuş durumdayız. Bu durumu değiştirmek, beceri açığını kapatarak inovasyona yönelmek ve değer zincirinin üst halkalarına tırmanmak zorundayız.*

*Patentlerle inovasyon arasındaki ilişki birebir değildir. Ama patent sayısı, ülkelerin inovatif kapasitesi hakkında bir bilgi vermektedir. 2011 yılında Çin’de 526.412 (110.583’ü yabancı), ABD’de 503.582 (255.832’si yabancı), Japonya’da 342.610 (55.030’u yabancı), Kore’de 178.924 (40.890’ı yabancı), AB’de 142.793 (70.895’i yabancı) patent başvurusu yapıldı. Aynı yıl Türkiye’de 228’i yabancılar tarafından olmak üzere 4113 patent başvurusu yapıldı. Türkiye 173 ülke arasında 27’inci sırada yer alıyor.*

*Bu durumu değiştirmek, inovatif kapasitemizi geliştirmek için genç nüfusümüzü iyi bir biçimde eğitmeli, sanayinin ihtiyaç duyduğu becerilere sahip kılmalıyız. Beceri açığını kapatmak sınai politikalarımızın temel amacı olmalıdır. Biz ASO Teknik Koleji’ni bu amaçla kurduk. Önümüzdeki günlerde bu okulda İŞKUR’la iş birliği içinde başka mesleki eğitim programlarını başlatmayı da planlıyoruz.*

# ASOMECCLİS



**Ankara Sanayi Odası  
Meclis Toplantısı**

**29 Mayıs 2013**

## “Bölgemizdeki istikrarsızlığın bir an evvel çözümlenmesini ve Türkiye ekonomisinin rayına oturmasını umuyoruz”



**NURETTİN ÖZDEBİR**  
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri; hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Ankara Sanayi Odası olarak demokratik bir olgunlukla Oda Meclisi seçimlerimizi yaptık. Bugün organize sanayi bölgesi seçimlerimizi de tamamladık. Centilmenlik sınırları içinde, kimseyi kırmadan, dökmeden bir seçim dönemini daha geride bıraktık. Türkiye’de bu sene oda seçimlerinde büyük sıkıntılar yaşandı, birkaç tane oda kayyuma devredildi, birçok odada savcılıklara suç duyuruları yapıldı, birçok odanın seçimleri ya komiteler ba-

zında kaldı ya da tamamen iptal edildi. Biz Ankara Sanayi Odası olarak 1963 yılından beri bu geleneğimizi bozmadan sürdürüyoruz. Kimseyi rahatsız etmeden seçimlerimizi yaptık ve tüm Anadolu’da Ankara Sanayi Odası’nın seçimleri gıptayla konuşuluyor. ASO’ya yakışan da bu anlayış ve olgunluktu. Ben tüm üyelerimize, Meclisimiz şahsında teşekkür ediyorum ve yeni dönemde hepinize başarılar diliyorum.

Yeni Yönetim Kurulu olarak sizden beklentimiz, yapıcı görüş ve eleştirilerinizi bizden esirgemenizdir. Bu dönemde biraz daha katılımcı bir

*“Ankara Sanayi Odası olarak demokratik bir olgunlukla Oda Meclisi seçimlerimizi ve organize sanayi bölgesi seçimlerimizi yaptık. Ben tüm üyelerimize, Meclisimiz şahsında teşekkür ediyorum ve yeni dönemde başarılar diliyorum. Yeni Yönetim Kurulu olarak sizden beklentimiz, yapıcı görüş ve eleştirilerinizi bizden esirgemenizdir.”*

yönetim ve Meclis bekliyoruz. Daha sonra konu hakkında ayrıntılı açıklama yapacağız. Bugün gündemimizde komisyonlarla ilgili bir madde var, bu konuda sizi bilgilendireceğim.

Değerli Meclis üyeleri; açıklanan son ekonomik veriler, ekonomide henüz güçlü bir canlanmanın olmadığını göstermektedir. Mart ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre binde 9 azalmıştır. Sanayi ciro endeksi de Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2 artış göstermiştir. Diğer bir ifadeyle enflasyonu bundan düşersek, sanayi ciro endeksinde de bir gerileme söz konusudur. Mayıs ayında mevsim etkisinden arındırılmış kapasite kullanımında geçen yılın Mayıs ayına göre binde 1'lik bir artış olmuş, oran yüzde 74,8'e yükselmiştir. 37 aydır artış gösteren ihracat, Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre binde 3 azalmıştır. Euro Bölgesi'nde 6 çeyrek öncesinde başlayan resesyonun 2013'te devam edeceği tahmin edilmektedir. Euro Bölgesi'nde sıkıntılar hâlâ devam etmekte, sorunların çoğu halının altına süpürülmüş vaziyette durmaktadır. İspanya'da gayrimenkul fiyatlarının yüzde 30, yüzde 40 oranında aşağı düşürüldüğü ve oradaki gayrimenkulleri de Almanların ve İngilizlerin satın aldıkları söyleniyor. En büyük ticari ortağımız Almanya, büyümede hız kesmiştir ve bu durumun ihracatımızı olumsuz

yönde etkilemesi beklenmektedir. Ancak Alman sanayisi -buna Alman makinesi diyelim- tıkr tıkr işlemeye devam ediyor. Yapmış olduğum görüşmelere, istihbaratlara göre Hükümetin ekonomiyi yavaşlatma isteğine rağmen tabandan gelen baskıyla önümüzdeki dönemde Alman ekonomisinde de bir canlanma beklenmektedir.

Diğer yandan cari işlemler açığı ve enflasyon ılımlı düzeyde devam etmektedir. 12 aylık cari işlemler açığı 47,1 milyar dolar olmuştur. Enflasyon kontrol altındadır, talep yönlü bir risk yoktur. Tabii talep yönlü bir riskin olmayışı, aynı zamanda iç piyasadaki canlanmanın da beklenen seviyelerde olmayacağını göstermektedir. Aslında 2012 yılı, yapılan saha çalışmalarına göre 2001 yılından bu yana geçirilen en zor yıl olarak değerlendirilmiş ve iktidar partisinin yapmış olduğu anketlerde de aynen bu şekilde çıkmıştır. 2012 yılında ihracatımız gayet iyi olmakla beraber iç talebin aşırı kısılmasından dolayı Türkiye maalesef potansiyelinin altında bir büyüme sergilemiştir. Bunun sıkıntısını da özellikle yatırım malı üreten Ankara sanayisi çekmiştir.

Reel sektör güven endeksi Mayıs ayında yüzde 12'den yüzde 12,5'e yarım puanlık bir artış göstermiştir. Biliyorsunuz 100 nötr bölgedir, 100'ün üzeri iyimser bölgedir. Reel sektör iyimserliğini,

*"37 aydır artış gösteren ihracat, Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre binde 3 azalmıştır. Euro Bölgesi'nde 6 çeyrek öncesinde başlayan resesyonun 2013'te devam edeceği tahmin edilmektedir. Euro Bölgesi'nde sıkıntılar hâlâ devam etmekte, sorunların çoğu halının altına süpürülmüş vaziyette durmaktadır."*



*"Cari işlemler açığı ve enflasyon ılımlı düzeyde devam etmektedir. 2012 yılında ihracatımız gayet iyi olmakla beraber iç talebin aşırı kısılmasından dolayı Türkiye maalesef potansiyelinin altında bir büyüme sergilemiştir. Bunun sıkıntısını da özellikle yatırım mali üreten Ankara sanayisi çekmiştir."*

gelecekte umudunu sürdürmektedir ancak sektörel güven endeksinde karışık sinyaller de görülmektedir. Mayıs ayında hizmet sektöründe güven artarken, inşaat ve perakende sektörlerinde azalmıştır. Tüm bu göstergeler yılın ilk 5 ayında ekonomide zayıf bir canlanmaya işaret etmektedir. Ancak yüzde 4'lük büyüme hedefinin tutturulması için canlanmanın daha güçlenmesi gerekmektedir.

Değerli Medis üyeleri; küresel ekonomide kısa vadeli riskler azalmamıştır. Amerika'daki bütçe kısıntılarına rağmen büyüme ve iç talepteki canlanma devam etmektedir. Biliyorsunuz Amerikan FED Başkanı Bernanke yapmış olduğu açıklamada bu

piyasadaki varlık alımlarının, yani her ay 85 milyar dolarlık para arzının devam edeceğini söylemişti. Ancak daha sonra basın toplantısının soru-cevap kısmında önümüzdeki aylardan itibaren yavaş yavaş bunların kısıllacağını ifade etmesiyle bütün dünya borsalarında ciddi bir çöküş yaşanmıştı. Daha sonra bunu telafi ettiler. Bu, önümüzdeki dönemde dünya piyasalarında Amerika tarafından para arzının azalacağını beklendiğini gösteriyor. Çünkü her ay 85 milyar dolarlık bir kaynağın piyasalara sürülmesi, Amerikan Merkez Bankası'nın bilançosunu da telafisi zor bir şekilde bozacaktır. Ama bunun yanında bir de Japon ekonomisi var. Japonya da yen basıp piyasaya sürmeye başladı. Öte yandan Avrupa Birliği de Euro Bölgesi'nde

para basmaya ve para sürmeye devam ediyor. Piyasada ciddi bir para bolluğu var. Japonya'nın bu gevşek ekonomik politikası meyvelerini vermeye başladı ve Japonya'da bu yıl yüzde 2'lik bir büyüme bekleniyor. Japon ekonomisi hepimizin bildiği gibi yaklaşık 10 yıldır resesyonda idi. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan Japon ekonomisinin -Çin'i bir kenara bırakıyorum- yüzde 2'lik büyümesi, dünya ekonomik büyümesi açısından umut verici bir gelişmedir.

Çin ekonomisinde bir yavaşlama var ancak bu yavaşlamanın beklenenden daha az olması ve ılımlı bir şekilde devam etmesi bekleniyor. Bunun için Çin de çeşitli ülkelerle ikili ticaret anlaşmaları yaparak, bu yavaşlamayı düşürme çabası içerisinde. Uluslararası kuruluşlar, 2013'ün ikinci yarısında dünya ekonomisinde kısmi bir canlanma bekliyorlar. Bunun yansımalarını kendi ekonomimizde, iç piyasamızda da görmekteyiz. Yüzde 12,5 olan güven endeksi bu nedenle oluşturuluyor. Küresel ekonomik canlanmanın önümüzdeki dönemlerde bizi de olumlu etkilemesini bekliyoruz.

Değerli Meclis üyeleri, ekonomi için jeopolitik risklerin arttığı bir dönemdeyiz. Biliyorsunuz zor bir coğrafyada yaşıyoruz ve komşularımızla ilgili sorunlar artarak devam ediyor. Suriye krizinin kısa bir sürede bitmeyeceği artık iyice anlaşılmiş durumda. Hizbullah'ın özellikle Esad rejimiyle beraber hareket etmesi, bu riskin çevre ülkelere ve

özellikle Lübnan'a da sızrama riskini arttırmıştır. Irak'ta her geçen gün bombalar patlamakta, Maliki rejimi orada bir diktatörlüğe doğru gitmekte, buna karşı iç hareketlenmeler devam etmektedir. Amerika çok fazla müdahale edememekte çünkü Maliki'nin alternatifi bir kişiyi bulabilmiş değil. Maliki'yi de kaybederse Irak'ın tamamen İran'ın güdümüne girmesi ihtimali artmaktadır.

Büyük bir heyecanla dünyaya lanse edilen Arap baharı maalesef kâbusa dönüşüyor. Libya'da artık sokaklarda gezinmekte sıkıntı olduğu söyleniyor, her geçen gün oradaki çeşitli gruplar arasında çatışmalar yaşanıyor. Mısır, Hüsnü Mübarek'in görevden uzaklaştırılmasıyla beraber bir kaosa girdi, özellikle Sina Yarımadası'nda devlet otoritesi kalmadı ve bizim hemen yanı başımızdaki Suriye için de kâbus giderek büyüyor. Dünya şu anda Suriye'yle ilgili bir şey yapamıyor. Her ne kadar Amerika Birleşik Devletleri muhaliflere silah yardımı yapacağını söylese de bütün korkulan Mısır'a benzemesi. Devlet otoritesinin yıkılmasının, bu bölgedeki istikrarsızlığın daha uzun süre devam etmesine ve daha fazla kan dökülmesine sebep olacağı düşünülüyor. Diğer taraftan Esad rejiminin yıkılması, başta İsrail'in işine gelmiyor. Oradaki dengenin kalkması ve radikal İslamcı grupların yönetime geçmeleri halinde İsrail'e baskıların daha da artması bekleniyor. Bunun için de orada bir kuvvet oluşana kadar bu işin böyle devam edece-

*"Mayıs ayında hizmet sektöründe güven artarken, inşaat ve perakende sektörlerinde azalmıştır. Tüm bu göstergeler yılın ilk 5 ayında ekonomide zayıf bir canlanmaya işaret etmektedir. Ancak yüzde 4'lük büyüme hedefinin tutturulması için canlanmanın daha güçlenmesi gerekmektedir."*



*"Küresel ekonomide kısa vadeli riskler azalmamıştır. Uluslararası kuruluşlar, 2013'ün ikinci yarısında dünya ekonomisinde kısmi bir canlanma bekliyorlar. Bunun yansımalarını kendi ekonomimizde, iç piyasamızda da görmekteyiz. Küresel ekonomik canlanmanın önümüzdeki dönemlerde bizi de olumlu etkilemesini bekliyoruz."*

ği düşünülüyor. Nitekim Amerika'ya gerçekleştirdiğimiz ziyarette, Obama ile Sayın Başbakanımızın yapmış olduğu görüşmelerde Esad'sız bir geçiş sürecinden bahsedildi. O gezi sırasında yapılan toplantılarda o gün akşama kadar Amerika'nın en önemli bürokratlarından Başkan Yardımcısı Joe Biden Başbakanımıza eşlik ettiler ve her toplantıda söz aldılar, anlattılar. Orada, hepimizin huzurunda Esad'sız bir geçiş için mutabakat sağlandığını ve bununla ilgili çalışmaların devam edeceğini dile getirdiler.

Bölgemizde devam eden bu gelişmelerin ve istikrarsızlığın kısa ve uzun vadede bizi de olumsuz etkileme riski bulunmaktadır. En azından ticari

olarak Orta Doğu ve Arap Yarımadası'ndaki pazarlara erişimimizi zorlaştırmaktadır.

Bütün bunlar önümüzdeki dönemde Avrupa'dan kaynaklanan ekonomik risklere ilave olarak bölgemizdeki siyasi risklerin bizi de etkileyeceğini göstermektedir. Bölgemizdeki istikrarsızlığın bir an evvel çözülmesini ve Türkiye ekonomisinin rayında koşmaya devam etmesini umuyoruz.

Söz açılmışken ABD ziyaretinden bahsetmek istiyorum. Ankara Sanayi Odası'nı temsilen ABD ziyaretine katıldım. Orada Türkiye Cumhuriyeti pasaportunu taşımaktan gurur duyduğumu söyleyebilirim. Zafer Bey daha önce sizlere de anlatmıştır.



*“Büyük bir heyecanla dünyaya lanse edilen Arap baharı maalesef kâbusa dönüşüyor. Bölgemizde devam eden bu gelişmeler ve istikrarsızlığın kısa ve uzun vadede bizi de olumsuz etkileme riski bulunmaktadır. En azından ticari olarak Orta Doğu ve Arap Yarımadası’ndaki pazarlara erişimimizi zorlaştırmaktadır.”*

Ben bundan önceki Başbakan ile yapılan geziye de katılmıştım ama en vahimi herhalde Ecevit’in Başbakanlığı zamanında IMF’den 1 milyar dolar almak için yapılan ziyaret idi. Ben o ziyarette yoktum ama Zafer Bey vardı, Ecevit ile “İş dünyası da bizi destekliyor” mesajını vermek için IMF’in kapısını aşındırmaya gittiklerinde uğradıkları muameleyi anlattılar.

Heyet, normal bir turist gibi pasaport kontrolünden, turnikelerden geçtikten sonra yolda otobüslerinin durdurulduğunu, Amerikan polisi tarafından tekrar pasaport kontrolü yapıldığını ve köpeklerle heyetin üzerinin ve eşyalarının bir uyuşturucu kaçakçısı gibi arandığını söylediler. Bu, resmi bir heyete yapılan son derece onur kırıcı ve çirkin bir muameleydi.

Bir yıl önce katıldığım Amerika gezisinde bakanlarımızı turnikeden transit geçirdiler ama heyete katılan üyeler normal pasaport ve gümrük kontrolünden geçti ve gecenin bayağı ilerlemiş bir saatlerinde ancak otelimize varabilmıştik. Bu sefer ise Türkiye’nin geldiği seviye açısından gerçekten gurur verici bir muamele gördük. Pasaportlarımız uçakta toplandı, uçağın kapısına otobüsler geldi ve biz uçaktan inip doğrudan otobüslerimize binerek otelimize gittik, arkamızdan valizlerimiz geldi.

Gümrük konusunda Amerikan Hükümeti son derece titizdir, 11 Eylül’den önce de öyleydi, kaçakçılık son derece hassas oldukları bir konudur. Biz; gümrükle, pasaport kontrolüyle muhatap olmadan geldik. Yapılan oturumlarda, toplantılarda da ülkemize çok değer verdiler, ASO’ya da özel muamele gösterdiler. Gerek Büyükelçi gerekse ticaret ataşemiz Michael Lary benimle bizzat ilgilendiler. Yürütmüş olduğumuz enerji verimliliği projeleriyle ilgili Enerji Bakanlığının personeliyle ayrı bir toplantı yapma fırsatını da sağladılar.

Dönüşte de Büyükelçilikte bir resepsiyon vardı, oradan otobüslerimize bindik. Hiç pasaportlarımızı cebimizden çıkarmadan, elimizi kolumuzu sallayarak uçağımıza bindik ve Türkiye’ye geldik. Bu, herhalde Başbakanımıza bir devlet başkanı seviyesinde yapılan en saygın karşılama oldu. Amerika’da başka iş heyetlerine böyle bir muamelenin nasip olduğunu zannetmiyorum. Çok özel ağırlandık, ülkem adına gurur duydum. O kırmızı pasaportu taşıyor olmaktan büyük bir gurur duydum. Ülkeimizin önü açık, biz istikrarımızı koruduğumuz sürece, herkes kendi işini yaptığı sürece bu ülkenin önü açıktır, daha da ilerleyecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.





## “Kurumlar Vergisi rekortmenliğinin finans sektöründe olmasını nasıl değerlendirmeliyiz?”

**BORA AYNAGÖZ**

PLASTİK VE PLASTİK ÜRÜNLER SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Yönetim Kurulu Başkanımız Nurettin Özdebir’in güncel ekonomik gelişmelerle ilgili konuşmasını dinledik. Özetle ekonomik canlanmanın şu anda söz konusu olmadığını, reel sektör güven endeksinin artmasının olumlu bir gelişme olduğunu, küresel ekonomik anlamda önümüzdeki dönemde bir canlanma beklendiğini, bunun da Türkiye’ye olumlu yansıtacağını söyledi. Bir de Arap baharının maalesef kâbusa dönüştüğünü ifade etti.

Ancak aylık ekonomik gelişmeler arasında gözüme çarpan ve sanayi sektörünü yakından ilgilendiren bir konu var. Açıklanan kurumlar vergisi rekortmenleri listesinde ilk 10’a finans kesiminden 8 banka giriyor, ikinci 20’de 11 banka bulunuyor. İlk 100 arasında ise 21 tane banka yer alıyor. Daha sonra Turkcell, Telekom ve enerji sektörü geliyor. Tarım ve sanayi sektörü listenin ancak sonlarında yer bulabiliyor.

Tabii burada iki görüş var, ben şimdi özetle okumak istiyorum. Maliye Bakanımızın bununla ilgili bir beyanatu var, aynen şöyle diyor: “Vergi rekortmenlerimiz devlete mükellefiyetlerini

samimiyetle yerine getirmişlerdir. Gelirini doğru beyan eden, vergisini ödeyen ve bu listelerde yer alan mükellefler bizim için gerçek kahramanlardır. Kurumlar vergisi rekortmenler listesi, bizim için bir onur tablosudur.” Yani bankaların vergi rekortmeni olması çok olumlu gelişme olarak değerlendiriliyor ve gelirini samimiyetle beyan eden gerçek kahramanlar olarak ilan ediliyor. Bunun diğer bir anlamı, tarım ve sanayi sektörlerinin kayıt dışı gelir elde ettiğini düşündürmektedir. Bunu doğrudan dile getirmeseler de “vergilerini dürüst beyan edenler” tanınması bu imayı içeriyor.

Bir diğer görüş de kârlılığın finans kesimine kayması, enerji sektörünün ileride olması nedeniyle tarım ve özellikle sanayi sektörünün kan kaybettiği yönündedir. Az vergi vermek, daha az üretildiğini gösteriyor. Üretimde bir caydırıcılık söz konusu ve diğer sektörlerle doğru bir kayma gözleniyor. Bu, ekonomik denge ve sanayi kesimi açısından bizleri çok ilgilendiriyor.

## “Üreten sanayicinin itibarını yükseltmek asli görevimizdir”

**MUSTAFA KORKMAZ**

KAUÇUK VE KAUÇUK ÜRÜNLERİ SANAYİİ MECLİS ÜYESİ



Ankara sadece Türkiye’nin idari başkenti değil, aynı zamanda çok önemli bir sanayi, eğitim, kültür, ticaret şehridir. Bizler Ankara Sanayi Odası Meclisi olarak çalışmalarımızı bu gerçek ışığında yürütmeli, sorumluluklarımızın sınırlarını buna göre belirlemeliyiz.

Ankara’daki bankaların genel müdürlüklerinin bir finans merkezi olarak kurgulanan İstanbul’a taşınmasını anlayışla karşılıyoruz. Ancak bu taşınmanın yol açtığı ekonomik kaybın, Marmara Bölgesi’nde sıkışık kalan sanayi tesislerinin gerekli her türlü altyapıya sahip olan Ankara’ya ve çevresindeki İç Anadolu şehirlerine kaydırılarak telafi edilmesi gerekiyor.

Bir diğer önemli konu, Ankara’da yerleşik birtakım ticari ve askeri kurumların başka bölgelere taşınmasına yönelik çalışmalardır. Türkiye’nin en eski ve önemli sanayi kuruluşlarından olan Türk Traktör’ün Çiftlik’teki fabrikasının Sakarya’ya taşınacağı yönündeki söylentilerin önüne geçmeli, fabrikanın bulunduğu bölgede gelişmesinin, büyümesinin önünü açacak çözümler üretmeliyiz. Aynı şekilde Etimesgut’taki Zırhlı Birliklerin Polatlı’ya, Hava Bir-

liklerinin de Isparta’ya taşınacağı yönünde söylentiler var. Bu kurumların Ankara’dan gitmesi pek çok bakımdan önemli boşluğa yol açacaktır. Şayet bu kurumlar mutlaka başka yere taşınacak ise, Ankara’nın nispeten gelişmiş olan batısına değil, Kırıkkale, Kırşehir, Çankırı, Yozgat gibi illerine kaydırılmalıdır.

Büyükşehir Belediyesi tarafından güzel projeler yapılıyor ancak bunların malzemelerinin ithal edilmesini doğru bulmuyorum. Yerli yapım konusunda ısrarcı olmak gerektiğini düşünüyorum.

Mevcut ekonomik konjonktürde sanayicinin önündeki en büyük engel para kazanamamasıdır. Sanayici zorlukla kazandığı parayı yeni yatırımlara, yeni işlerindeki teknolojilerine aktarmak yerine Ankara’da çok cazip olan arsa rantına yatırmayı tercih ediyor. Bunun önüne geçmek için belediyelerimizin ulaşım ve altyapı hizmetlerini de içeren yeterli arsa üretimine yönelmeleri gerekiyor. İmar ve altyapı bakımından Ankara’da yaşanan sıkışıklık giderilmediği sürece arsa rantı, sanayi yatırımdan cazip olmaya devam edecektir.

# ASOMECCLİS



**Ankara Sanayi Odası  
Meclis Toplantısı**

**26 Haziran 2013**

## “İnovatif bir ekonomi oluşturmaliyiz”



**NURETTİN ÖZDEBİR**  
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; Odamızın Haziran ayı olağan toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle birinci OSB Başkanımız Sayın Ahmet Kaya'yı tebrik ediyorum. Dün Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kurulu'nun seçimi vardı, kendileri Yönetim Kurulu listesinde görev aldılar, hayırlı olsun.

Değerli Meclis üyeleri, birinci çeyrek büyümesi beklentilerin üzerinde yüzde 3 olarak gerçekleşmiştir. Bu, bizim de beklentilerimizin üzerinde bir büyümeydi. Ancak ayrıntılara baktığımızda, büyümenin esas olarak kamu harcama ve yatırımlarından kaynaklandığını görmekteyiz. Özel sektör harcamalarının büyümeye bir katkısı olmamıştır.

Hatırlarsanız daha önceki meclislerimizde de 2012 yılında Türkiye'nin hak ettiği büyüme performansını gösteremediğini defalarca paylaşmıştık. Bu-

*“2012 yılında Türkiye hak ettiği büyüme performansını gösterememiştir. Bunun etkisi 2013'ün birinci çeyreğinde de devam etti. Bu nedenle beklentimizin üstünde bir büyüme gerçekleştiğini söylüyoruz. Çünkü bizim kontrolümüzün dışında, kamunun özellikle inşaat yatırımlarıyla Türkiye, birinci çeyrekte yüzde 3 civarında büyümüş. Kamu kaynaklarından sağlanan böyle bir büyümenin, bütçenin mali disiplini açısından sürdürülebilirliği yoktur.”*

*"Finansal piyasalarda yaşanan çalkantılar bir süre daha devam edecektir. Dünyayı yönetenler, ekonomistler 1929 krizinden beri böyle bir krizle karşılaşmadılar. Bu konuda deneyimlerimiz az. Amerikan Merkez Bankası'nın açıklamaları, önümüzdeki dönemde paranın; riskli, gelişmekte olan veya risk algısının yüksek olduğu pazarlardan çıkıp, daha güvenli yerlere gideceğinin önemli bir işareti."*

nun etkisi, aslında 2013'ün birinci çeyreğinde de devam etti. Bu nedenle beklentimizin üstünde bir büyüme gerçekleştiğini söylüyoruz. Çünkü bizim kontrolümüzün dışında, kamunun özellikle inşaat yatırımlarıyla Türkiye, birinci çeyrekte yüzde 3 civarında büyümüş. Takdir edersiniz ki kamu kaynaklarından sağlanan böyle bir büyümenin, bütçenin mali disiplini açısından sürdürülebilirliği yoktur. Bu süre içerisinde Türkiye'nin özel sektör yatırımlarının durma noktasına gelmesi ve iç pazardaki canlanmanın hâlâ istenen seviyeye ulaşmaması, sadece kamunun katkılarıyla yüzde 3'lük bir büyümeye yol açmıştır. Ancak beklentilerimiz doğrultusunda bazı işaretler de vardır. Örneğin sanayi üretimi Nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 1,3 artmıştır. Yatırım malları üretimi de Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 artış göstermiştir. Kapasite kullanım oranı Haziran'da yüzde 75,3'e yükselmiştir. Sanayi ciro endeksi de düşük bir oran olmakla birlikte Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,6 artarak enflasyonun altında kalmıştır. Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi Haziran ayında bir önceki aya göre yüzde 1,4 artarak 107,2'ye yükselmiştir. Hepinizin de malum olduğu üzere 100 nötr bölgedir, 100'ün üzeri iyimserliktir. Reel kesim güven endeksi önümüzdeki süreç içerisinde piyasaların daha iyi olacağını ve Türkiye'nin büyüyeceğini göstermektedir. Dış ticaretteki tablo ise, ümit verici gözüküyor. Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat hemen hemen aynı kaldı, binde 9 oranında bir azalma ile 12,5 milyar dolar gerçekleşti. İthalat ise, yüzde

18,4 artarak 23 milyar dolar olmuştur. Yani, ihracatın ithalatı karşılama oranında düşme vardır. Bu durum dış ticaretin önümüzdeki dönemde büyüme üzerinde negatif etki yapacağı beklentisini güçlendirmektedir.

Değerli Medis üyeleri, ekonomide iç gelişmelerden çok küresel ekonomideki gelişmelerin etkinliğinin artacağı bir döneme girmekteyiz. Küresel ekonomide yeni bir dönem başlamıştır. Amerikan Merkez Bankası Başkanı Bernanke'nin parasal genişleme hızının bu yıl sonuna doğru düşebileceğine ve gelecek yıl Haziran ayında da bitebileceğine ilişkin açıklamaları, bedava para devrinin sona yaklaştığını göstermektedir. Finansal piyasalar, Bernanke'nin açıklamalarına karşı bir tepki vermiş, dolar tüm gelişen ülke paralarına karşı değer kazanırken, gelişmiş ülke piyasalarından sermaye çıkışı yaşanmıştır. Daha sonra piyasaları yatıştırarak bazı açıklamalar yapıldıysa da artık cin şişeden çıkmıştır. Finansal piyasalarda yaşanan çalkantılar bir süre daha devam edecektir. Biz de ülke olarak bu çalkantıların etkilerini hissediyoruz. Aslında dünya belki 1929'dan beri böyle bir kriz yaşamadı ve bu da 1929'dakinden farklı bir kriz. Dünyayı yönetenler, ekonomistler böyle bir krizle karşılaşmadılar. Bu konuda deneyimlerimiz az. Yani, para arzını arttırıyorsunuz, bedava para veriyorsunuz ama piyasalarda canlanma olmadığı gibi enflasyon da olmuyor. Bir sürü teşvik mekanizmasını devreye sokuyorsunuz ama yatırımlar yerinden kımıldamıyor. Bu yalnız bizim ülkemizde değil, dünyanın genelinde böyle. Bunun için özellikle merkez bankaları da bu işi deneme-yanılma yoluyla yapıyorlar. Amerikan Merkez Bankası da bu



*"Nisan ayı itibarıyla Türkiye'nin kısa vadeli borç stoku 122 milyar dolardır. Bu borcun 84 milyar doları bankaların, 37 milyar doları ise reel sektörün üzerindedir. Ticari krediler dışında vadesi 1 yıl içinde dolacak borçların toplamı da 70 milyar dolara yaklaşmıştır. TL'deki değer kaybı devam ederse, döviz borçlarının üzerindeki yük artacaktır."*

şekilde ortaya birtakım iddialar atıp, gelen tepkilere göre durumu toparlayıcı açıklamalar yapıyor. Ama Amerikan ekonomisinde işlerin iyi gittiğine dair işaretlerin artmasıyla beraber Bernanke bu sefer biraz daha kalın çizgilerle çizilmiş olarak, bu yılın sonuna kadar parasal genişlemenin, yani 85 milyar dolarlık varlık alımının devam edeceğini ama önümüzdeki Haziran ayına kadar da bunun azaltılarak sonlandıracağını ifade etti. Ondan sonra ne olacağıyla ilgili bir şey söylemedi ve buna bizim gibi cari açıkla büyümek mecburiyetinde olan ülkeler dahil olmak üzere bütün gelişmekte olan piyasalardan aşırı tepki geldi. Aslında "Yıl sonuna kadar ben 85 milyar lirayı şöyle böyle her

ay vereceğim. Haziran ayında bunu keseceğim." diyor. Dünyada zaten bol para var, bunları geri çekeceğini söylemiyor. O zaman niye bu panik? Bu paniğin temel nedenlerinden biri; insanların içgüdüsel davranışlarıyla beraber, "İlk ben çıkarsam en kârlı olurum!" endişesi. İkincisi ise dünyada güvenli liman olarak bilinen Amerika'nın faiz oranlarının yükselmeye başlamış olması. Hatırlarsanız geçen Meclis'te 10 yıllık Amerika kâğıtlarının getirisinin yüzde 2,2 dolaylarında olduğunu, bunun yüzde 2,5'e ulaşması halinde dünyada paranın trafiğinin yönünün değişebileceğini söylemiştim. Şu anda da Amerika'nın kâğıtlarının faiz oranları yüzde 2,5'i buldu ve geçiyor. Bu, önümüzdeki dö-

nemde paranın; riskli, gelişmekte olan veya risk algısının yüksek olduğu pazarlardan çıkıp, daha güvenli yerlere gideceğinin önemli bir işareti.

Değerli Meclis üyeleri; bu kürsüden yaptığım konuşmalarda sık sık özel sektörün dış borçlarındaki artışa dikkat çekmiş, bu durumun özel sektör için bir kur riski oluşturduğunu ifade etmişim. Son günlerde yaşanan gelişmeler bu riski arttırmıştır. Nisan ayı itibarıyla Türkiye'nin kısa vadeli borç stoku 122 milyar dolardır. Bu borcun 84 milyar doları bankaların, 37 milyar doları ise reel sektörün üzerindedir. Ticari krediler dışında vadesi 1 yıl içinde dolacak borçların toplamı da 70 milyar

dolara yaklaşmıştır. TL'deki değer kaybı devam ederse, döviz borçlarının üzerindeki yük artacaktır. Goldman Sachs, TL/dolar tahminlerini yukarı doğru revize ederek önümüzdeki üç ayda TL'nin dolar kurunun 1,95, daha sonra 2 ve 12 ay sonunda TL/dolar tahminini 2,20'ye yükseltmiştir. Umarız bu tahminler yanlış çıkar. Ama TL/dolar kurunun yüksek seviyelerde seyredeceği bir döneme gidiyoruz. Böyle bir ortamda döviz borçluları, kayıplarını karşılamak için harcamalarını kısarken, artan fiyatlar nedeniyle reel gelirler düşecek ve harcamalar azalacaktır. İç talepteki düşüşü telafi edecek bir ihracat artışı ise kısa zamanda gerçekleşmeyecektir.

*"Ekonomide zor bir döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. Biz yıl başında yaptığımız değerlendirmelerde yüzde 4 büyüme hedefini iyimser bulduğumuzu, 3 büyürsek bunun bir başarı olacağını ifade etmiştik. Ancak yabancı sermaye girişleri durur ve yabancı sermaye çıkışları hızlanırsa büyümenin bunun altında kalması yüksek bir ihtimal haline gelmiştir."*

Daha önce biz bunu yaşadık. Biliyorsunuz, Türk lirası değer kaybetmeye başladığında yurt dışındaki alıcılar da "Kurlar bu kadar yükseldi, sen zaten kurdan bu kadar kazanıyorsun, fiyatlarını indir!" veya "Bu zam nereden çıktı!" gibi bahanelerle bizimle pazarlık yapmakta ve kâr marjlarımızı aşağıya çekmemizi istemekteler. Sonuç olarak ekonomide zor bir döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. Biz yıl başında yaptığımız değerlendirmelerde yüzde 4 büyüme hedefini iyimser bulduğumuzu, 3 büyürsek bunun bir başarı olacağını ifade etmiştik. Ancak yabancı sermaye girişleri durur ve yabancı sermaye çıkışları hızlanırsa büyümenin bunun altında kalması yüksek bir ihtimal haline gelmiştir.

Sanayi Bakanımız dün yaptığı konuşmasında çok güzel bir tarifte bulundu, "Azıcık aşım kaygısız başım." deriz ya hâlbuki reel politika açısından ba-

kıldığı zaman böyle değil. Siyasetçilerin yerlerinde rahat oturabilmeleri için onların başarı endeksi olarak insanların gelir düzeylerinin artırılması lazım. Yani, bir ülke ekonomisinde eğer aş azsa, büyümüyorsa, bunun mutlaka siyasi sonuçları olacaktır. Bakan da söyledi, "Azıcık aşım, kaygısız başım" doğru değil. "Aşımızı büyütmemiz lazım ki başımız ağrmasın." dedi. Son derece güzel bir tespit olduğu için sizlerle paylaşmak istedim.

Değerli Meclis üyeleri; bedava para döneminde bize ve bizim gibi gelişen ülkelere yoğun bir sermaye girişi yaşandı. Bu sermaye girişleri sayesinde yüksek cari açıklar vererek yüksek büyüme hızlarına ulaştık. Ama yabancı sermaye bolluğunun sonuna yaklaştığımız anlaşılıyor. Bundan sonra yüksek cari açık vererek yüksek büyüme hızlarını yakalamamız zor görünüyor. Bu dönem-



*“Bedava para döneminde gelişen ülkelerle birlikte Türkiye’de de yoğun bir sermaye girişi yaşandı. Bu sermaye girişleri sayesinde yüksek cari açıklar vererek yüksek büyüme hızlarına ulaştık. Ama yabancı sermaye bolluğunun sonuna yaklaştığımız anlaşılıyor. Bundan sonra yüksek cari açık vererek yüksek büyüme hızlarını yakalamamız zor görünüyor.”*

de ülke olarak, sanayiciler olarak yüksek katma değer içeren mal ve hizmetlerin üretimine odaklanmalıyız.

Dünya sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçerken, biz de bilgi ve yüksek teknoloji içeren mal ve hizmetlere yönelerek inovatif bir ekonomi oluşturmalıyız. Bu konuda ne yazık ki pek başarılı olduğumuz söylenemez. Katma değeri yüksek, bilgi ve teknoloji yoğun mal ve hizmetler özelinde henüz dünya ortalamasını yakalamış değiliz. Sizlere bazı örnekler sunmak istiyorum. Bu örnekleri, uluslararası karşılaştırmalarla yapacağımız için uluslararası verilerden yararlanacağız. Bu verilerde eğitim, sağlık, finans ve iletişim gibi hizmetler, bilgi yoğun hizmetler sektörü olarak

tanımlanmakta, hava ve uzay araçları, haberleşme araçları, yarı iletkenler, bilgisayarlar ve büro makineleri, ilaçlar, bilimsel araç ve ölçme cihazları üretimi ise teknoloji yoğun sektörler olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye’de 1990 yılında bilgi ve teknoloji yoğun sektörlerde yaratılan katma değer milli gelirin yüzde 13’ünü oluşturuyordu. Bu oran 1999 yılında yüzde 26’ya yükseldi. 2000’li yıllarda dalgalanma göstererek 2010 yılında yüzde 22’ye geriledi. Bilgi ve teknoloji yoğun sektörlerin milli gelire katkısında 20 yılda meydana gelen yüzde 70’lik artış memnuniyet vericidir. Ama bazı karşılaştırmalar yaptığımızda bu artışla yetinmememiz gerektiği görülmektedir.

*“Bilgi ve teknoloji yoğun sektörlerin milli gelire katkısında 20 yılda meydana gelen yüzde 70’lik artış memnuniyet vericidir. Ama diğer ülkelerle karşılaştığımızda bu artışla yetinmememiz gerektiği görülmektedir.”*

2010 yılında bilgi ve teknoloji yoğun sektörlerin milli gelire katkısı, Amerika Birleşik Devletleri’nde yüzde 41, Kore’de yüzde 29, Almanya’da yüzde 31, İsrail’de yüzde 42 idi. Bilgi ve teknoloji yoğun sektörlerin dünya gelirine sağladığı katma değer ortalama olarak 1990 yılında yüzde 24, 2010 yılında ise yüzde 29 oldu. 1990-2010 döneminde Türkiye bu kriterlere göre hep dünya ortalamasının gerisinde kalmıştır. Dünyada 2010 yılında 2,8 trilyon dolarlık teknoloji yoğun mal ihracatı yapıldı. Bu ihracatta Türkiye’nin payı binde 14, Kore’nin payı ise yüzde 5’tir. Türkiye’de yüksek teknolojiye dayanan sanayi üretiminin milli gelire katkısı 2010 yılında binde 5 oldu. Dünyada bu oran, 2010 yılında yüzde 2,2 olarak gerçekleşti. Endonezya’nın Yağmur Ormanlarındaki kabilelerin, Afrika’daki sazdan etek giyenlerin katkılarıyla beraber dünya ortalaması yüzde 2,2 iken, bizde bu oran çok daha düşük. Bu oran Çin’de yüzde 11, Kore’de yüzde 13, Amerika Birleşik Devletleri’nde yüzde 2,2. Hizmet satışlarının oranı büyüdüğü için Amerika Birleşik Devletleri’nde bu oran aşağıya doğru çekilmiş gözüküyor. Görüldüğü gibi burada da dünya ortalamasının oldukça altındayız.

Türkiye’nin imalat sanayi ihracatı içinde yüksek teknoloji ürünlerinin payı 2010 yılında 3,4 idi. Bu oran Amerika Birleşik Devletleri’nde 28,5, Kore’de yüzde 27, Çin’de yüzde 33. Bir televizyonun ekranını, tüm elektronik aksamını ithal ederek Türkiye’de monte edip televizyon olarak ihraç ettiğimizde önemli bir katma değer yaratmıyoruz, sadece işçiliğimizi kullanıyoruz. Hurda demiri ithal edip, ithal enerjiyle işleyip demir döküm olarak ihraç ettiğimizde de fazla bir katma değer üretmiyoruz. Küresel ekonomiye değer

zincirinin alt halkalarında düşük katma değer yaratarak entegre olmuş durumdayız. Bu durumu değiştirmek ve değer zincirinin üst halkalarına tırmanmak zorundayız. Daha yüksek katma değerli, daha ileri teknoloji gerektiren ürünleri değer zincirinin mümkün olduğu kadar fazlasını ülkemizde gerçekleştirerek yapmak durumundayız. İleri teknoloji gerektiren ürünlerin parçalarını ithal edip, Türkiye’de montajını yaparak ileri teknoloji ihracatı yapmış sayılmayız. Çünkü bu durumda sadece montaj işçiliğini ihraç etmiş oluyoruz. Bu nedenle kumu cama, merceğe dönüştürmeli, yongayı üretim çipini yapmalı, üzerindeki yazılımı üretmeliyiz ki yüksek teknoloji ihracatçısı olabilelim.

Değerli Meclis üyeleri, Ankara diğer illerimizle karşılaştırıldığında yüksek teknolojide açık ara önde gitmektedir. Son yıllarda şehrimizde düşük ve orta düşük teknolojili ürünlerden orta yüksek teknoloji ürünlere doğru bir dönüşüm yaşanmaktadır.

2002 yılında Ankara’nın ihracatında düşük teknolojili ürünlerin payı yüzde 14 iken, bu oran 2011’de yüzde 11’e gerilemiştir. Aynı dönemde orta düşük teknolojili ürünlerin payı da yüzde 38,5’ten yüzde 34’e düşmüştür. Buna karşılık orta yüksek teknolojili ürünlerin payı yüzde 39’dan yüzde 47’ye yükselmiş, yüksek teknolojili ürünlerin payı da yüzde 8’lerde seyretmiştir. Ankara’nın ihracatının yapısındaki bu değişim, olumlu olmakla birlikte yeterli değildir. Çünkü aynı dönemde düşük ve orta düşük teknolojili ürünlerin ithalatında bir düşüş; orta, yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin ithalatında da bir artış meydana gelmiştir. Özellikle ileri teknoloji gerektiren ürünlerin ithalatındaki artış dikkat çekicidir.





*"Birçok yenilik içeren yeni gelir vergisi tasarısı konusunda ASO'nun görüşleri, önerileri üzerinde çalışacak çeşitli komisyonlar kurulmasını istiyoruz. TBMM'de görüşülecek tasarıda vergi işleyişini tamamen değiştirecek düzenlemeler var. Bu konuyu fazla da acele etmeden, üzerinde iyi çalışıp düzgün önerilerle, komisyonlarda takip etmemiz lazım. Bu nedenle desteğinize ihtiyacımız var."*

Bu ürünlerin payı 2002'de yüzde 20'lerden 2011'de yüzde 28'e yükselmiştir. Elimizde ürünlerin katma değerine ilişkin bilgiler yoktur. Ancak eğer ithal orta, yüksek ve yüksek teknoloji ürünleri kullanarak ürettiğimiz malları ihraç ediyorsak, burada fazla bir katma değer yarattığımız söyleyemeyiz. Ancak orta yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin ithalatının düştüğü ve ihracatının arttığı zaman yüksek katma değer yarattığımızdan emin olabiliriz. Hedefimiz, bu olmalıdır.

Değerli Meclis üyeleri; yeni gelir vergisi tasarısı birçok yenilik içermektedir. Ancak tasarıda özellikle inşaat sektörünü olumsuz etkileyecek maddeler olduğunu, tasarının bu haliyle Meclis'ten geç-

meyeceğini ve yeni yasama dönemine kalacağını tahmin ediyoruz. Bugün yönetim olarak Meclisimize bir önerimiz var, önergemiz var. Meclisimizin bünyesinde gönüllü olarak Meclis üyelerimizin katılacağı çeşitli komisyonlar kurulmasını istiyoruz. Buna göre bir yönerge de hazırladık. Meclisimiz uygun görürse bu komisyonları kuracağız. Bu komisyonlara ufak da bir bütçe ayırıyoruz. Bu bütçeden de gerekirse profesyonel destek, hizmet satın alınabilecek. ASO Hukuk Müşavirliği, mali müşavirlikleri elbette bu komisyonların emrindedir. Bu şekilde bir çalışma grubu oluşturmayı, içlerinden birini de vergi komisyonu olarak öneriyoruz. Bu konuda arkadaşlarımızın çalışmasıyla beraber, profesyonellerden aldığımız görüşler de eli-

mizde bulunuyor. Bunlarla ilgili geçen gün yapılan bir toplantıya da Yılmaz arkadaşımız Sapanca'dan katıldı. Odamızın görüşlerini orada mümkün olduğu kadar savundu. Ama bu Meclis'te görüşülecek kanunda, vergi işleyişimizi tamamen değiştirecek düzenlemeler var. Bu konuyu takip etmemiz lazım. Bu nedenle desteğinize ihtiyacımız var. Sözlerle değil, gerçekten üzerinde çalışılmış, düşünülmüş önerilerle komisyonların karşısına geçmek istiyoruz. Bu konuda eğer Meclisimiz uygun görür ve ihtisas komisyonları kurulursa Yönetim olarak burada elde edilen bilgilerden faydalanmaya çalışacağız.

Değerli Meclis üyeleri; küresel ekonomideki son gelişmeler, ekonomik riskleri yükseltmiş, siyasi istikrarın önemini daha da arttırmıştır. Bu nedenle daha önce yaptığımız itidal çağrısını tekrarlıyorum. Arkadaşlar, ülkemizde son günlerde Gezi Parkı olarak adlandırılan olaylarla ilgili çok şey konuşuldu. Ben olaya biraz daha farklı bir taraftan bakmak istiyorum, dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu olaylarla ilgili herkesin farklı görüşleri vardır ama bence bunların da dışında Türkiye'ye "Cambaza bak!" dendi. Yani, biz ne zaman ülke olarak kendi iç sorunlarımızla boğuşmaya başladıysak, mutlaka dünyada önemli, farklı değişiklikler olmaktadır. Burada hepimizin akıllı olması ve itidal içinde davranıp, etrafını gözlemlemesi gerekiyor.

Etrafımızda şu günlerde neler oluyor? Yunanistan münhasır ekonomik bölge sınırlarını açıklamak üzere fırsat kolluyor. Bizim Yunanistan'la 6 mil, 12 mil karasuları kavgamız vardı. Şimdi Ege'nin kaynaklarının paylaşımıyla ilgili bir kavga çıkmak üzere. Bu arada Türkiye'nin imajı sarsıldı. Türkiye tezini burada destekleyecek ülkelerin belki sayısı azaldı. Bu kıta sahanlığından öte bir şey. Çünkü kıta sahanlığı, açık denizlerde 200 mile kadar devam eder, diğer denizlerde ise iki ülkenin kara parçalarının arasındaki mesafenin ortasından geçer. Burada tabii adaların kıta sahanlığının olup olmadığı tartışması var. Yunanistan, "Adaların

kıta sahanlığı vardır" tezi üzerinden hareket etmek istiyor. Düşünün Ege adalarının Türkiye'ye ne kadar yakın olduğunu ve bunun orta hattından da Yunanistan'ın münhasır ekonomik bölge sınırının geçtiğini. Yani, "O denizin üstü de, altı da, dibindeki tüm varlıklar da bana ait!" diyor. Bunu demekle kalmıyor Yunanistan, tıpkı Kıbrıs'ın güneyinde ve doğusunda bulunduğu gibi Girit'in etrafında ve kuzeyine Ege'nin içine doğru tespit edilen bir doğal gaz sahasında sondaja başlayacak. Ege'de sismik araştırma bile yapmamıza izin vermeyen Yunanistan, aslında orta denizimiz olan bu sahada, sondaj yapacak. Kıbrıs'ın güneyinde, Güney Kıbrıs'ta İsrail'le ve Amerikan şirketi ve Güney Kıbrıs'ın ortak açtığı Afrodit bölgesindeki sahadan doğal gaz çıktığı ve çok zengin bir doğal gaz kaynağının bulunduğu hepimizin malumu. Ama bir başka sahada bir başka Amerikan şirketiyle beraber kulenin kurulduğunu ve sondaj işlemlerine başladığını kaç kişinin bildiğini bilmiyorum. Yani, biz Türkiye'nin ekonomik bölgesinin Mısır ile Türkiye arasından geçen hat olduğunu ve bundan dolayı Kıbrıs'ın güneyinde de Türkiye'nin söz sahibi olması gereken yerler bulunduğunu söylüyoruz. En azından Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan insanların da burada hakkı olduğunu ifade ediyoruz. Ama dünyanın dev firmaları orada sondaj faaliyetleri yürütüyor. Dünyayı şu anda kimlerin idare ettiğini bir düşünün, başkanlar mı idare ediyor, yoksa firmalar mı?

Diğer taraftan Suriye'ye 900 kilometrelik bir sınırimız var. Ailelerin yarısı bu sınırın kuzeyinde, bir kısmı da bu sınırın güneyinde. Biz o kadar iç içe geçmiş durumdayız. Suriye'deki olaylar bizi mutlaka etkiler ve biz bununla ilgilenmek mecburiyetindeyiz. Suriye topraklarında 500 binin üzerinde bir Türk nüfusunun -Arap demiyorum dikkat edin- yaşadığı söyleniyor. Biz bu ırktaşlarımızı korumak, onların menfaatlerini kollamak mecburiyetindeyiz. Suriye'de yaşanan bir sıkıntı, en azından bizim Orta Doğu ülkelerine transit geçişimize mani olmuştur. Şimdi Cenevre'de bir

*"Ekonomideki son gelişmeler, ekonomik riskleri yükseltmiş, siyasi istikrarın önemini daha da arttırmıştır. Bu nedenle daha önce yaptığımız itidal çağrısını tekrarlıyorum. Herkesin farklı görüşlerine göre hedefleri vardır ama hepimizin akıllı olması ve itidal içinde davranıp, etrafını gözlemlemesi gerekiyor."*

konferans düzenleniyor. Ama kamuoyunda yaratılan "Esad eşittir Tayyip!" imajının sonucu olarak söz söyleme hakkımızın kısıtlanması, bu masa başına oturtulmamamız dahil olmak üzere birçok senaryo kurgulanıyor. Bu olaylar konusunda herkesin farklı bir değerlendirmesi olabilir ama bir de ülkemiz açısından, dünyada oynanan başka senaryolar açısından düşünüp, değerlendirmemiz gerekiyor.

Bakın şu anda Avrupa'nın enerji boğazı, Almanya ve Rusya'nın elinde. Kaynaklar Rusya'da, Almanya eliyle de Avrupa'ya dağıtılıyor. Eski Alman Şansölyesi bugün Rus gazının başındaki adam. Ukrayna'yı da by-pass etmek için Leningrad'dan Almanya'ya direkt deniz üzerinden 25 milyar metreküplük bir doğal gaz boru hattı yapıldı, ikincisi, üçüncüsü de yapılmaya çalışılıyor.

Mısır, Irak gibi ülkelerden Akdeniz'deki gazın, Türkiye üzerinden Avrupa'ya ulaştığında ne olacağını iyi değerlendirmemiz lazım. Mısır gazı, arkasında Sudan gazı var; bu gazlar geldi Ürdün sınırında bekliyor. Filistin ve Suriye'yi geçip bizim hattımızda Suriye sınırına kadar geldi, buraya birleşmesi lazım. İsrail'in özür dilemesinden sonra Zorlu tarafından Filistin'e bir elektrik santrali yapılacaktı ve bu gaz buradan geçip Türkiye'ye gelecekti. Şimdi Rusya niye bu kadar Esad'a sahip çıkıyor? Birincisi eğer bu gaz Türkiye'ye gelirse Türkiye'nin doğal gaz ihtiyacı karşılanacak ve Rusya 40 milyar metreküplük bir pazarı kaybedecek. Bunu kaybetmekle kalmıyor, 2014 sonu, 2015 gibi Irak gazının da Türkiye'ye akması bekleniyor, bu gazların

Avrupa'ya iletilmesi söz konusu. O zaman Avrupa pazarında Rus-Alman tekelinin bir alternatifi oluşacak. Rusya, oradaki üssünden veya Esad'ı çok sevdiğinden dolayı değil, buradaki pozisyonunu kaybettiği takdirde Avrupa'nın enerji gırtlığının elinden alınması anlamına geldiğini bildiği için oradan çıkmıyor.

Bir de Türkiye ekonomisi açısından bakarsak, biz şu anda Mavi Akım'dan 550 dolar standart bin metreküp civarında doğal gaz alıyoruz. 468 dolar civarında da Bulgaristan üzerinden alıyoruz ki, oradan getirdiğimiz gaz 10 milyar metreküp civarında. Kıbrıs üzerinden, yani Akdeniz çanağından gelecek gazın 248 dolar civarında olacağı konuşuluyor. Yani Türkiye'nin Rusya'dan aldığı gazın yarısı fiyatında bir tedarik söz konusu. Kuzey Irak üzerinden gelecek gazın maliyetinin de 200 dolar civarında olduğu düşünülüyor. Hatırlarsanız Rusya'nın dağılması sırasında dünya petrol fiyatları 20 dolara kadar düşmüştü. Dünya petrol fiyatları 20 dolara düştüğünde Rus ekonomisi tıkanırdı. İnsanlar 1 yumurta, 1 dilim ekmek, 1 tane elma, 1 tane tavuk için saatlerce kuyrukta beklediler. Yani, bu hidrokarbon gelirleri, Rus ekonomisi için son derece hayati ehemmiyete sahip, onu ayakta tutan güç. Onun için Rusya bu konuda son derece katı durmak mecburiyetinde.

Evet, "Cambaza bak!" dediler, cambazdan gözü müz ayırıp dünyaya da bir bakmamız lazım.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi saygıyla selamlıyorum, başarılar diliyorum. Sağ olun, var olun.

# DOSYA

## **Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın Sanayi Dünyasına Etkileri**

**PROF. DR. HAKAN ÜZELTÜRK**

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi

2003 senesinden beri üzerinde çalışılan fakat bir türlü tamamlanamayan gelir vergisi değişiklikleri 2013 senesinde tasarı haline getirilmiş ve 12 Haziran 2013 tarihinde TBMM'ye sunulmuştur. İlk olarak Vergi Konseyi bünyesinde uzun ve detaylı çalışmaları yapılan, bununla birlikte ilk şekilden farklı şekillere bürünen gelir vergisinin kurumlar vergisiyle birleştirilmesi düşüncesi de gerçekleştirilmiş oldu.

Çalışmaların başladığı dönemde gelir vergisi değişikliklerinin daha problemlili olduğu düşünülmüş ve öncelikle daha kolay yapılacağına inanılan kurumlar vergisiyle başlanılmıştı. Zaman içinde gelir vergisi ile ilgili temel prensipler konusunda oluşan farklı düşünceler sebebiyle gelir vergisi değişikliği ve iki kanunun birleşmesi bugüne kadar uzamıştır. Kanun değişiklikleri konusunda düzenli, sürekli, toplumdaki değişik fikirlere açık ve farklı kesimlerden uzmanların yer aldığı bir tartışma zemini yaratılamaması, yeni kanun bakımından da ileride birçok olumsuzluğun devam etmesine neden olacaktır. Tasarı metni dikkate alındığında bu çalışmanın, beklentilerin aksine bir reform olmadığı da anlaşılmaktadır.

Bundan sonra kanunlaşma sürecinde üzerinde değişiklikler yapılması mümkün olan tasarı bu haliyle birçok yeni düzenlemeyi ve değişikliği de içermektedir. Her ne kadar madde sayısında bir azalma olduğu görülse de hacim yönünden bir artış bulunmaktadır. Daha önce Gelir Vergisi Kanunu 126 madde ve 85 geçici madde, Kurumlar Vergisi Kanunu ise 38 madde ve 7 geçici madde olmak üzere toplam 256 madde iken, tasarıda 91 madde ve 1 geçici madde bulunmaktadır. Yapılan açıklamalar tasarinin en erken Ekim 2013 döneminde kanunla-

şabileceğini göstermektedir. Tasarinin yeni yıla yettirilmesi, uygulama dönemi ve daha önceki vergi kanunlarının geriye dönük olacak şekilde uygulanması sebebiyle ortaya çıkan hukuka aykırılıkları da bertaraf edebilecektir.

Uzun zamandır kamuoyunda konuşulan Veraset ve İntikal Vergisi'nin kaldırılacağı, veraset kısmının herhangi bir vergiye tabi olmayacağı, intikal kısmında ise ödenecek verginin gelir vergisinin kapsamına alınacağı yönündeki gelişmeler de tasarıda yer almamaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu tasarı kapsamı itibarıyla birçok kişiyi ve kurumu etkileyecektir. Bu çerçevede sanayi dünyası da barındırdığı geniş mükellef kitleyle bu değişikliklerden ziyadesiyle etkilenecektir. Bu etkilerin neler olacağı ve yeni düzenlemelerin olumlu ve olumsuz yönleri hukuki boyutu da dâhil olmak üzere bu çalışmada incelenmektedir.

Öncelikle sanayi dünyasını etkileyebilecek temel gelişmelere bakarsak hem olumlu hem de olumsuz noktalar görmekteyiz. Bu noktaları kısaca belirleyelim:

- Asgari geçim indirim müessesesi, ücretlerde vergi indirim adı altında sürdürülecektir. Bu kapsamda üçüncü çocuk için indirim oranı % 5'ten % 10'a çıkarılmaktadır. Bununla birlikte asgari geçim indiriminin çocuk sayısına bağlanmış olması hem adaletsizlik yaratmakta hem de çeşitli anayasal düzenlemelere ve hukuka aykırılık oluşturmaktadır. Bu nedenle asgari geçim indirimini her kesime, çocuk sayısına bağlamadan getirmek gerekmektedir.

*"Gelir Vergisi Kanunu tasarı, kapsamı itibarıyla birçok kişiyi ve kurumu etkileyecektir. Bu çerçevede sanayi dünyası da barındırdığı geniş mükellef kitleyle bu değişikliklerden ziyadesiyle etkilenecektir."*

*"Asgari geçim indiriminin çocuk sayısına bağlanmış olması hem adaletsizlik yaratmakta hem de çeşitli anayasal düzenlemelere ve hukuka aykırılık oluşturmaktadır. Bu nedenle asgari geçim indirimini her kesime, çocuk sayısına bağlamadan getirmek gerekmektedir."*

- Basit usulde vergilendirilenler hariç ticari kazanç sahipleri, serbest meslek erbabı ve kurumlar, cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, ticari ve mesleki kazancın veya kurum kazançlarının tespitine ilişkin hükümlere göre belirlenen ilgili takvim yılı veya hesap döneminin üçer aylık kazançları üzerinden geçici vergi ödeyecektir. Geçici vergi matrahının hesaplanmasında Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümlerinin uygulanması bakımından, kazanç tespitine esas alınan üçer aylık dönemlerin son günü bilanço günü yerine geçer. Ancak bu dönemlerin son günündeki mal mevcutları, istenirse sadece kayıtlar üzerinden de tespit edilebilecektir. Mükellefler, işin bırakılması veya tasfiyeye

girilmesi halinde, işin bırakıldığı ya da tasfiyeye girildiği dönemi izleyen dönemlerde geçici vergi ödemeyeceklerdir. Bakanlar Kurulu, geçici vergi oranını 5 puana kadar indirmeye ya da tekrar kanuni seviyesine kadar getirmeye, gerçek kişi veya kurumlar için farklı oranlar belirlemeye yetkili olacaktır. Geçici vergi, 3 aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilecek ve 17. günü akşamına kadar ödenecektir.

- Beyanname verme süreleri bir ay öne çekilerek, dördüncü dönem geçici vergi beyanname si kaldırılmaktadır. Yıllardan beri bir sorun olarak ifade edilen dördüncü dönem geçici vergi ve normal dönem yoğunluğunun önlenmesi amaçlanmaktadır.



- Bir faaliyetin ticari muhasebe tutmayı gerektirecek hacim ve önemde olması ya da faaliyetin özelliğine göre işin; sermaye veya yer tahsisi, personel istihdamı, reklam ve tanıtım gibi pazarlamaya yönelik işlemlere girilmesi, dış kaynak temini, işe mahsus makine ve araç tedariki gibi suretlerle yürütülmesi hallerinde ticari organizasyon oluşmuş sayılacaktır.
- Çalışanlara pay senedi veya pay senedi alım hakkı verilerek ücret ödenmesi durumunda, ücretin elde etme tarihi kanunda düzenlenmektedir. Buna göre, çalışana pay senedi verilmesi durumunda pay senedinin hukuki ve ekonomik olarak tasarruf edilebilir olduğu tarihte, pay senedi alım hakkı verilmesi durumunda bu hakkın fiilen kullanıldığı tarihte ücret geliri elde edilmiş sayılacaktır.
- Dar mükellefiyete baktığımızda gelir unsurlarının Türkiye’de elde edilmesini belirleyen kriterlerde bir değişiklik olmadığını görüyoruz. Ticari kazanç kapsamında ise bir farklılık bulunmaktadır. Tasarıda ihraç edilmek üzere Türkiye’den aldıkları malları Türkiye’de satmaksızın yabancı ülkelere gönderenlerin bu işlerden doğan kazançlarının Türkiye’de elde edilmiş sayılmayacağı belirtilirken, Türkiye’de satmak kavramına mevcut düzenlemelerin yanında ‘işin veya işlemin Türkiye’den yürütülmüş ya da yönetilmiş olması’ kriteri de eklenmiştir. Bu yanıyla ilgili olarak çeşitli ihtilaflar yaşanacağı şimdiden aşikârdır.
- Dar mükellefiyette toplama yapılmayan haller bakımından da bazı farklılıklar bulunmaktadır. Dar mükelleflerin stopaj suretiyle vergilendirilmiş olan ücret, serbest meslek kazançları, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratlar için beyanname verilmeyeceği ve ilave olarak da iratların istisna hadleri içinde kalan kısımlarının beyan edilmeyeceği tasarıya eklenmiştir. Bireysel emeklilik ve sigortalılıktan ayrılmalar nedeniyle elde edilen gelirlerin, dar mükellefler için de beyan edilmeyeceği bir başka farklılıktır.
- Değer artış kazançlarının vergilenmesi bakımından maliyet bedelinin tespitine yönelik getirilen değişiklikler, özel inşaatlarda kazancın tespitine yönelik yapılan düzenlemeler ve istisna uygulamalarına yönelik getirilen yenilikler bulunmaktadır. Bunlardan özel inşaatlar ve istisnalar belirtilmişti. Maliyet bedelinin tespitine yönelik getirilen değişikliklere baktığımızda, tasarinın 47. maddesinde safi değer artış kazancının tespitine yönelik düzenlemelere yer verildiği görülmektedir. Böylece daha önce hukuken problem yaratan bazı hususlar kanun metnine alınmak suretiyle önlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, iki temel değişiklik belirtilebilir: Aynı menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracından değişik tarihlerde alımlar yapıldıktan sonra bunların bir kısmının elden çıkarılması halinde FIFO yöntemi kullanılmak suretiyle alış bedelinin belirleneceği, bir men-

*“Bakanlar Kurulu, geçici vergi oranını 5 puana kadar indirmeye ya da tekrar kanuni seviyesine kadar getirmeye, gerçek kişi veya kurumlar için farklı oranlar belirlemeye yetkili olacaktır. Geçici vergi, 3 aylık dönemi izleyen ikinci ayın 14. günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilecek ve 17. günü akşamına kadar ödenecektir.”*



*“Dar mükellefiyetin ticari kazanç kapsamında bir farklılık bulunmaktadır. Tasarıda ihraç edilmek üzere Türkiye’den aldıkları malları Türkiye’de satmaksızın yabancı ülkelere gönderenlerin bu işlerden doğan kazançlarının Türkiye’de elde edilmiş sayılmayacağı belirtilirken, Türkiye’de satmak kavramına mevcut düzenlemelerin yanında ‘işin veya işlemin Türkiye’den yürütülmüş ya da yönetilmiş olması’ kriteri de eklenmiştir. Bu yanıyla ilgili olarak çeşitli ihtilaflar yaşanacağı şimdiden aşikârdır.”*

- kul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının alımından önce elden çıkarılması halinde elden çıkarılma tarihinden sonra yapılan ilk alım işlemi esas alınarak kazancın tespit edileceği ve aynı gün içerisindeki işlemlerde ağırlıklı ortalama maliyet yönteminin kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap veya maliyet bedelinin elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Türkiye İstatistik Kurumu’na belirlenen ÜFE artış oranında arttırılarak tespit edileceği ifade edilmiştir. Endekslemenin yapılabilmesi için aranan % 10 artışın kaldırıldığı görülmektedir.
- Diğer kanunlarda yer alan muafiyet, istisna ve indirim hükümlerinin gelir vergisi bakımından geçersiz olduğu; muafiyet, istisna ve indirimleri düzenleyen hükümlerin, ancak bu Kanun’a ya da Vergi Usul Kanunu’na hüküm eklenmek veya bu kanunlarda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenebileceği ve uluslararası anlaşma hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiştir.
  - Doğal afetlere uğrayan yer ya da bölgelere yapılacak yardımların indirimi için Başbakanlık veya belirleyeceği kurum veya kuruluşlar aracılığı ile makbuz karşılığında yapılacak yardımların tamamının indirimine izin verilmektedir.
  - Eğitim ve sağlık harcamalarının beyan edilen gelirden indirimi, vergi indirimi şekline dönüştürülmektedir. Düzenlemeye göre eğitim ve

sağlık harcamalarının % 15’i, hesaplanan vergiden mahsup edilecek ancak harcama tutarı beyan edilen gelirin % 15’ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. Böylece artan oranlı tarifenin sağladığı avantajlar kaldırılmaktadır. Ayrıca tüzel kişiler bu indirim imkânından yararlanamamaktadır.

- Engelliler bakımından istihdam imkânlarının arttırılması amacıyla korumalı iş yeri indirimi getirilmektedir. Bu iş yerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlara yapılan ve kazancın tespiti sırasında indirilen ücret ödemeleri ayrıca beyanname üzerinden de indirilebilecektir.
- Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen ya da tamamen işletilmesine başlanan hesap döneminden itibaren, yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden gelir vergisine tabi tutulacaktır. Bakanlar Kurulu, istatistiki bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate alarak, illeri gruplandırmaya ve teşvik edilecek sektörleri, bu sektörler ile organize sanayi bölgeleri, Gökçeada ve Bozcaada’da yapılan yatırımlara turizm yatırımlarına ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirlemeye yetkili olacaktır. Her bir il grubunda, stratejik yatırımlarda, katkı oranı % 55’i, yatırım tutarı 50 milyon lira-





yı aşan büyük ölçekli yatımlarda % 65'i geçmemek üzere belirleme, gelir vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulama yetkisi de Bakanlar Kurulu'nda olacaktır.

- Gayrimenkul sermaye iradının tespitinde indirilecek giderler tasarıda yer alan bir başka alanı oluşturmaktadır. Bu çerçevede, mal ve hakların kiralanması için ödenen komisyonlar ile kiraya veren tarafından yapılan ve taşınmazın iktisadi değerini arttırıcı niteliği olan ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik harcamaların gayrisafi hasıllattan indirilebileceği ifade edilmiştir. Bunun yanında, "Taşınmazın iktisadi değerini arttıracak surette tevsi, tadili veya bunlara ilaveler yapılması için katlanılan giderler onarım gideri sayılmaz." ifadesi yer almaktadır. Bir başka farklılık gayrisafi hasıllattan indirilecek giderlerde "kiraya verilen mal ve haklar için ayrılan amortismanlar" yerine "kiraya

verilen mal ve haklar ile bunlarla birlikte kiralanmış demirbaş eşya için ayrılan amortismanlar" ifadesidir. Keza, gayrisafi hasıllattan indirilecek giderlerde "sahibi buldukları konutları kiraya verenlerin kira ile oturdukları konutun kira bedeli" hükmü varken tasarıda "sahibi buldukları konutları kiraya verenlerin Türkiye'de kira ile oturdukları konutun kira bedeli ile öğrenci yurtları, bakımevi ve huzurevlerine ödenen oda ve yatak ücreti" ifadesi yer almaktadır. Bu düzenleme bu konuda verilen Danıştay kararlarında yer alan yurt dışında oturulan konutlara ait kira giderlerinin indiriminin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

- Geçici vergilendirme dönemi içinde yurt dışından elde edilen kazanç ve iratların bulunması halinde, bu kazanç ve iratlar üzerinden, kazancın elde edildiği ülkelerde kesinti ya da diğer şekillerde ödenen vergiler, o dönem için



*“Engelliler bakımından istihdam imkânlarının artırılması amacıyla korumalı iş yeri indirimi getirilmektedir. Bu iş yerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlara yapılan ve kazancın tespiti sırasında indirilen ücret ödemeleri ayrıca beyanname üzerinden de indirilebilecektir.”*

- hesaplanan geçici vergi tutarından da mahsup edilebilecek olup, indirilecek tutar, yurt dışında elde edilen bu kazanç ve iratlar için Türkiye’de tarh edilen geçici vergi tutarından fazla olmayacaktır.
- Geçici verginin iade talebi, ilgili yılın sonuna kadar yapılabilirken, bu süre zamanaşımı süresine ötelenmektedir. Böylece uzun zamandır devam eden bir hukuka aykırılık, geç de olsa düzeltilmektedir.
  - Gelir Vergisi Kanunu’nda yer alan “deniz ve hava ulaştırma araçlarının kiralanması için yapılan ödemeler ile yapılan işin tamamlanabilmesi bakımından zorunluluk arz eden geçiş ücreti, liman ücreti gibi ödemeler” kısmına tasarıda “navlun ücreti” eklenmiştir.
  - Gelir vergisine tabi gelir unsurlarından olan ticari kazanç tasarıda, “her türlü ticari ve sınai

faaliyetlerden doğan kazançlar” olarak tanımlanmaktadır.

- Gelirin toplanmasında gelir kaynaklarının bir kısmından hasıl olan zararlar, diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilebilecektir. Bu mahsup sonucunda kapatılmayan zarar kısmı, izleyen yıllarda beyan edilen gelirlerden indirilebilecek olup, arka arkaya beş yıl içinde mahsup edilmeyen zararlar, izleyen yıllara devredilmeyecektir. Menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında, gider fazlalığından doğanlar hariç, sermayede vukua gelen eksilmeler zarar kabul edilmeyecektir. Yıllık beyannameye bildirilecek gelir veya kazancın zarar mahsuplarından sonra kalan kısmı indirimde esas gelir sayılacak, bu tutardan bazı indirimler yapılabilecektir.
- Genç girişimcilere vergi indirimi getirilmektedir. Ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle ilk defa gelir vergisine tabi olan ve mükellefi-

yet başlangıç tarihi itibarıyla 29 yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin talepleri halinde, faaliyete başladıkları vergilendirme döneminden itibaren 3 vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri kazançlarının, asgari ücretin yıllık tutarına isabet eden kısmı üzerinden yapılacak hesaplama ile belirlenecek tutar, bunların kazançları üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilecektir. Bu vergi indiriminin uygulanmasında, kişinin kendi işinde bilfiil çalışması, faaliyete devam eden bir işletmenin eş ve üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından devralınmamış olması, işe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması şartları aranacaktır.

- Her kurum vergiye tabi kazancının tamamı için yıllık bir beyanname verecek, kurumların şubeleri, ajansları, alım satım büro ve mağazaları, imalathaneleri veya kendilerine bağlı diğer iş yerleri için bunların bağımsız muhasebeleri ve ayrılmış sermayeleri olsa dahi ayrı beyanname veremeyecektir. Ancak tüzel kişiliği bulunmayan iktisadi kamu kuruluşları ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerden her biri için bunların bağlı olduğu kamu tüzel kişileri ile dernek ve vakıflar tarafından ayrı beyanname verilecektir.
- İhracat, yurt dışında inşaat, onarım, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunanların, bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşi ile sınırlı olan götürü gider uygulaması bu işlerle ilgili fiilen katlanılan ancak tevsik edilemeyen giderlerle sınırlandırılmaktadır.
- İrtibat bürosu çalışanlarının ücretleri için uygulanan istisna devam etmektedir. Tasarıda Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'na atıf yapılarak, irtibat bürosu çalışanları tanımlanmaktadır.

- İşverenler tarafından çalışanlar için bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları, gelir ve kazançlardan indirilebilecektir.
- Kanun'da yer alan maktu had ve tutarların Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranı ile arttırılacağı belirtilmiştir.
- Kira gelirlerindeki götürü gider uygulamasına sınırlama getirilmektedir. Taşınmazların konut olarak kiralanmasından elde edilen gelirin beyanında uygulanan götürü gider, elde edilen hasılat tutarına göre sınırlandırılmakta ve belli bir hasılat tutarı üzerinde gelir elde edilmesi durumunda kaldırılmaktadır. Bu uygulama mükelleflerin aleyhine, devletin gelirlerini arttıracak olması sebebiyle lehinedir.
- Korumalı iş yerlerinde istihdam edilen engelli çalışanlar için yapılan ücret ödemelerinin brüt tutarının tamamı bakımından korumalı iş yerleri için indirim tanınmaktadır. Ayrıca münhasıran kreş ve anaokulu faaliyetinde bulunacak olan veya mevcut işletme içerisinde çalışanların çocuklarına bakım amacıyla kurulan kreş ve anaokuluna ilişkin kuruluş ve yapım giderlerinin tamamı indirilebilecektir.
- Kurum kazancından indirilemeyecek giderlere bakıldığında, finansman gider kısıtlamasına ilişkin mevcut düzenlemenin varlığını sürdürdüğü, her türlü alkol ve alkollü içkiler ile tütün ve tütün mamullerine ait ilan ve reklam giderlerinin kazançtan indiriminin kabul edilmediği görülmektedir. Bununla birlikte kapsamda bazı değişiklikler de bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi de tazminatlardır. Teşebbüs sahibi veya serbest meslek erbabı tarafından işlenen suçlardan doğan tazminatların ticari kazançtan indirilemeyeceğine ilişkin kural yeniden düzenlenmekte ve kusursuz sorumluluk halin-



*“Genç girişimcilere vergi indirimi getirilmektedir. Bu vergi indiriminin uygulanmasında, kişinin kendi işinde bilfiil çalışması, faaliyete devam eden bir işletmenin eş ve üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından devralınmamış olması, işe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması şartları aranacaktır.”*

de ödenen tazminat dışarıda bırakılmaktadır. Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımında ise mevcut düzenlemeden farklı olarak, maddede “Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarının uygulamasında” ifadesi bulunmamaktadır. Aynı durum, örtülü sermaye üzerinden ödenen faiz ve benzerleri bakımından da mevcuttur.

- Kurumların en az iki yıl süre ile sahip oldukları taşınmaz ve iştirak hisselerinin satışından elde edilen kazançların % 75’i vergiden istisna edilmektedir. Tasarıda bu düzenlemede bir değişikliğe gidilmekte ve kazancın istisna tutulacak kısmı elde tutma süresine bağlı olarak kademelendirilmektedir. Bu çerçevede, kurumların aktiflerindeki taşınmazlar, iştirak hisseleri, kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının, iki tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 40’ı, üç tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 50’si, dört tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 60’ı ve beş tam yıldan sonra satışından doğan kazançların % 75’i gelir vergisinden istisna edilecektir. Geçici madde düzenlemesiyle, kurumların aktiflerine kayıtlı iktisadi kıymetlerden Kanun’un yayımı tarihi itibarıyla iki yıl süreyle elde bulundurulmuş olanların, Kanun’un yayımı tarihinden sonra elden çıkarılmasında, yukarıda yer alan oranların yerine % 75 oranının uygulanması öngörülmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken bir husus, madde gerekçesinde holding şirketlerin ellerinde tuttukları iştirak hisselerinin satışında istisnanın uygulanamayacağı ve grup şirketleri arasın-

da yapılacak satışlardan elde edilen kazancın fiktif olduğu ve istisna kapsamında olmadığı belirtilmektedir. Bununla birlikte gerekçelerin bağlayıcı olmadığı unutulmamalıdır. Bu durum İdare’nin daha önce de çeşitli vesilelerle yaptığı bir uygulamadır. İdare gerekçede mevcut kanun ve yargı kararlarından farklı bazı ifadeler yer vermekte sonra da doğru veya hukuka uygunmuş gibi uygulamaya çalışmaktadır.

- Kurumların, yönetim kurulu başkan ve üyelerine ortaklık payı ile ilişkili olmaksızın ödenen kâr paylarının ücret olarak tarifeye göre değerlendirilmesi öngörülmektedir. Bilindiği üzere, Gelir Vergisi Kanunu’nda “yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyeleriyle tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler”in ücret olarak değerlendirileceği hükmü mevcuttur. Tasarı ile bu tanım, yeni Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu hale getirilerek, “yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, Türk Ticaret Kanunu’nun 366. maddesine göre oluşturulan komite ve komisyon üyeleri ile tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın, menfaatler ve kâr payları” ücret olarak sayılmaktadır.
- Kurumların, yurt dışı iştirak kazançları, yurt dışı şube kazançları ve yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançları, ilgili koşullar çerçevesinde gelir vergisinden müstesnadır.
- Menkul sermaye iratları bakımından bazı değişiklikler bulunmaktadır. Buna göre diğer intifa

senetlerinin ihraççıya iade edilmek suretiyle imha edilmesi karşılığı yapılan ödemeler kâr payı olarak kabul edilmiştir. Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kâr payları menkul sermaye tanımından çıkarılarak ücret gelirlerine dahil edilmiştir. Menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler menkul sermaye iradı sayılmıştır. Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 22. maddesinde yer alan istisnalar korunmuş, ilave olarak geçici 67. maddede düzenlenen portföyünün sürekli olarak en az % 51'i Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nde işlem gören pay senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin ilgili olduğu fona iadesinden elde edilen iratlar, kapsama dahil edilmiştir.

- Münhasıran banka ve aracı kurumlarca yapılacak kesintiler bakımından da bazı düzenlemeler mevcuttur. Tasarının 62. maddesinde yürürlükte olan Gelir Vergisi Kanunu'nun menkul kıymetlerin vergilendirilmesini düzenleyen geçici 67. maddesine yer verilmiştir. Yapılan bu düzenleme ile bazı yenilikler getirilmektedir. Örneğin mevcut Kanun'daki istisna maddesi olan bankalar arası mevduat ve aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralara yürütülen faizler hariç ifadesi tasarıda kaldırılmıştır.
- Özel inşaat işleri için yeni düzenlemeler de bulunmaktadır. Taahhüt niteliği bulunsun ya da bulunmasın, başkasının arsası üzerinde taşınmaz inşa etme, ticari kazanç hükümlerine tabi tutulacaktır. Kat karşılığı inşaat işleri dahil başkasına yaptırılan inşaatlarda, hasılatın





*“Taahhüt niteliği bulunsun ya da bulunmasın, başkasının arsası üzerinde taşınmaz inşa etme, ticari kazanç hükümlerine tabi tutulacaktır. Kat karşılığı inşaat işleri dahil başkasına yaptırılan inşaatlarda, hasılatın müteahhit ile paylaşılmasının kararlaştırılmış olması, faaliyetin arsa sahibi yönünden de ticari faaliyet olduğunu gösterecektir. Bu konudaki Danıştay kararları da dikkate alındığında önemli hukuki problemler çıkacaktır.”*

müteahhit ile paylaşılmasının kararlaştırılmış olması, faaliyetin arsa sahibi yönünden de ticari faaliyet olduğunu gösterecektir. Bu konudaki Danıştay kararları da dikkate alındığında önemli hukuki problemler çıkacaktır. Özel inşaat işleri kapsamında, arsa sahibi tarafından inşa edilen veya ettirilen taşınmazların ya da kat karşılığı inşaat sözleşmesi çerçevesinde inşa edilip arsa sahibine bırakılan taşınmazların brüt kapalı alanları toplamının; bin metrekareyi aşması halinde ilk satış tarihinden itibaren ticari faaliyete başlandığı kabul edilecek. 500 metrekare ile 1000 metrekare arasında olması halinde ise inşa edilen taşınmazların satışının arsa sahibine veya müteahhide ait ticari bir organizasyon çerçevesinde gerçekleştirilmesi halinde ilk satış tarihinden itibaren ticari faaliyete başlandığı kabul edilecek. Bu kapsamda taşınmaz inşa ettiren arsa sahipleri, istedikleri takdirde inşaat faaliyetine başlandığı tarihten itibaren mükellefiyet tesis ettirebilecektir. 500 metrekareyi aşmaması halinde ise inşaat faaliyeti nedeniyle arsa sahibi yönünden ticari kazanç hükümleri uygulanmayacak. Arsa sahibi yönünden, belirtilen inşaat işlerinde; inşaatın bitim tarihini takip eden takvim yılı başından itibaren üç takvim yılı içinde taşınmaz satışı yapılmaması halinde, bu sürenin sonunda anılan taşınmazlar inşaatın bitim tarihindeki maliyet bedeli üzerinden iktisap edilmiş sayılacaktır. Yapılan son satış işleminden başlayarak üç yıl içinde herhangi bir taşınmaz satışı yapılmaması durumunda, ticari faaliyetin

sona erdiği kabul edilerek satışa konu edilme-  
yen taşınmazlar işletmeden çekilmiş olacaktır.  
Bu hüküm, ticari faaliyetine bu süre içerisinde  
son verenler hakkında da uygulanacak olup,  
işletmeden çekilen taşınmazlar, inşaatın bitim  
tarihindeki maliyet bedeli üzerinden bu tarihte  
iktisap edilmiş sayılacaktır. Mezkûr metrekare  
büyüklüklerini ayrı ayrı veya birlikte, büyükşehir  
belediyeleri, il veya ilçe sınırları itibarıyla ya  
da bağımsız bölüm ve müstakil yapının niteliğine  
veya kullanım amacına göre yarısından az  
ve iki katından fazla olmamak üzere yeniden  
belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili olacaktır.  
Bu kısımla ilgili olarak ciddi hukuka aykırılıklar  
bulunmaktadır. Özellikle arsa sahibinin ticari  
bir organizasyon çerçevesinde devamlı olarak  
bu faaliyeti yapıp yapmadığına bakılmaksızın,  
sadece m<sup>2</sup> alana bakılarak kazancın ticari kazanç  
olarak belirlenmesi ve bu faaliyetin ticari  
faaliyet olarak kabul edilmesi doğru değildir.

- Sermayenin tabana yayılması kolaylaştırılmaktadır. Finans piyasaları-yatırım-girişimcilik üçgeninde bireysel katılım sermayesi, girişim sermayesi ve uluslararası fon yönetim şirketlerinin ülkemizde faaliyette bulunması desteklenmektedir.
- Stopajla ilgili düzenlemeler de tasarıda yer almaktadır. Buna göre, stopaja ilişkin maddeler tek maddede toplanmakta ve gelir türüne bağlı olarak % 15 ve % 25'lik iki oran getirilmektedir. Bakanlar Kurulu'na stopaj oranlarını yeniden belirleme konusunda geniş yetkiler



verilmektedir. Burada Bakanlar Kurulu ayrıca Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre oluşturulan yönetimler ile her türlü iş hanı ve toplu iş yerleri yönetimlerine, stopaj yapma mükellefiyeti getirilmektedir.

- Şirket hissesi satışı bakımından, anonim şirketler gibi limitet şirket hissesinin kazancına da istisna getirilmektedir. Şirket hissesi kaç yıl sonra satılırsa satılın değer artışı kazancı olarak vergilendirilmektedir.
- Şirket yönetim kurulu üyelerine, ortaklık payı ile orantılı olmaksızın ödenen kâr payları ücret olarak tanımlanmaktadır. Bu durumda yapılan ödemeler ücret olarak stopaja tabi tutulacak ve giderleştirilecektir.

- Tam mükellef kurumların doğrudan veya dolaylı olarak sermayesi ya da oy hakkının % 25'ine sahip olduğu yurt dışı iştiraklerinden elde ettikleri kâr payları üzerinden, Türkiye'de ödenecek gelir vergisinden, iştiraklerin bulunduğu ülkelerdeki kâr payı dağıtımına kaynak oluşturan kazançlar üzerinden ödenen gelir vergisi ve benzeri vergilerin kâr payı tutarına isabet eden kısmı mahsup edilebilecektir.
- Tam mükellefiyette toplama yapılmayan haller çerçevesinde, tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ayrılanlara yapılan prim ve irat tutarları ile bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemeler için beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler nedeniyle be-



yanname verilse dahi bu gelirler söz konusu beyannameye dahil edilmeyecektir. Ayrıca kazanç ve iratların istisna tutarları içinde kalan kısımları da beyannameye dahil edilmeyecektir. Bunun yanında, tahvil ve mevduat faizi, repo gelirleri, kâr zarar ortaklığı belgesi karşılığında elde edilen kâr payları ile banka ve aracı kurumlar tarafından tevkifat yapılan gelirler için de beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler için beyanname verilse dahi bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir. Ücretler bakımından, tek işverenden alınan ve tevkif suretiyle vergilendirilen ücretler için beyanname verilmeyecektir. Ancak yeni getirilen düzenleme uyarınca gelir vergisi dördüncü diliminde ücretler için belirlenen tutarın iki katının aşılması halinde beyanname verilecektir. Birden fazla işverenden alınan ancak tasarrufların 77. maddesinde ücretler için belirlenen dördüncü dilimin iki katını geçmeyen ücretler de beyan edilmeyecektir. Birden fazla işverenden alınan ücret gelirleri için birden sonraki işverenden alınan ücretlerin gelir vergisi ikinci diliminde yer alan tutarı (26.000 TL) aşması halinde ücretlerin tamamı için beyanname verilecektir. Bunların dışında, bir takvim yılı içinde 1.390 TL'sini aşmayan ve tevkifata veya istisnaya tabi olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları için beyanname verilmeyecek ancak diğer gelirleri nedeniyle beyanname verilmesi halinde bu gelirlerin de beyannameye dahil edilmesi gerekmektedir. Görüldüğü üzere mevcut istisna uygulamasında bir değişiklik söz konusudur.

- Tam mükellefler şu şekilde belirlenmektedir: Medeni Kanun'a göre Türkiye'de yerleşim yeri (ikametgah) bulunanlar; geliş ve ayrılma günleri dahil on iki aylık kesintisiz bir dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya

daha fazla Türkiye'de kalanlar; resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye'de bulunan her türlü kurum, kuruluş, teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup, bunların işleri dolayısıyla yabancı ülkede oturan Türk vatandaşları (bu kişilerden, buldukları ülkelerde elde ettikleri gelirleri dolayısıyla gelir vergisine veya benzeri bir vergiye tabi tutulmuş bulunanlar, bu gelirleri üzerinden ayrıca vergilendirilmezler); kurumlar bakımından kanuni veya iş merkezi Türkiye'de olan kurumlar.

- Tasarı ile getirilen bir başka değişiklik diğer indirimlerde indirim esas gelir beyannameye bildirilecek gelir yerine zarar mahsubundan sonra kalan gelirin esas alınacağıdır. Dolayısıyla öncelikle zararların mahsubu öngörülmekte, artan bir gelir olması halinde diğer indirimlere izin verilmektedir.
- Tasarı, ücretlerin beyanında değişiklikler yapmaktadır. Kira geliri, diğer kazanç ve iratlar, telif kazançları veya ücretlerden, gelir unsurları itibarıyla herhangi birinin 188.000 lirayı aşması halinde, bu gelirlerin tamamının yıllık beyannameye toplanması gerekmektedir. Bu çerçevede, 188.000 lirayı aşmayan tek işverenden elde edilen ücretler ile 94.000 lirayı aşmayan birden fazla işverenden alınan ücretlerin (birden fazla işverenden alınan ücretlerde, birden sonraki işverenden alınan ücretlerin toplamının 26.000 lirayı aşması halinde birinci işverenden alınan da dahil ücretlerin tamamı beyan edilir) beyan edilmesi gerekmemektedir.
- Tasarıda gayrimenkul sermaye iradının tespitinde götürü gider uygulamasına bazı kısıtlamalar getirilmektedir. Elde edilen gayrimenkul sermaye iradının belli bir tutarın üzerinde olması durumunda götürü gider usulü uygulanamayacaktır. Elde edilen gayrimenkul ser-



*"Tasarıda gayrimenkul sermaye iradının tespitinde götürü gider uygulamasına bazı kısıtlamalar getirilmektedir. Elde edilen gayrimenkul sermaye iradının belli bir tutarın üzerinde olması durumunda götürü gider usulü uygulanamayacaktır."*

maye iradı sadece taşınmazların konut olarak kiraya verilmesinden oluşan ve buna ilişkin hasılatları gelir vergisi vergi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (26.000 TL) aşmayan mükelleflerin, diledikleri takdirde gerçek giderlere karşılık olmak üzere hasılattan istisna tutarını düştüktan sonra kalan kısmın % 25'ini, ikinci gelir dilimindeki tutarı aşp üçüncü gelir dilimindeki ücret dışındaki gelirler için geçerli olan tutarı (94.000 TL) aşmayan mükelleflerin ise aynı şekilde bulunan tutarın % 15'ini götürü gider olarak indirmeleri mümkündür. Mevcut Kanun'da, götürü gider usulünü kabul edenlerin iki yıl geçmedikçe bu usulden dönemeyecekleri ifade edilmiş iken, tasarıda bu ifade yer almamaktadır.

- Tasarıda istihdam bakımından bazı düzenlemeler de bulunmakta olup, ücretlerde vergi indirimi getirilmektedir. Buna göre, asgari ücretin yıllık tutarının, mükellefin kendisi için % 50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10'u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere ilk iki çocuk için % 7,5'i, üçüncü çocuk için % 10'u oranında ücrette özel vergi indirimi uygulanacaktır. Gelirin kısmi döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılarak, bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınacaktır. İndirim tutarının tespitinde mükellefin, gelirin elde edildiği tarihteki medeni hali ve aile durumu esas alınacaktır. İndirim, bu oranlara göre hesaplanan tutarları aşmamak kaydıyla, ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı, çocuklar için ise eşlerden yalnızca birinin gelirine uy-

gulanacaktır. Boşananlar için indirim tutarının hesabında, nafakasını sağladıkları çocuk sayısı dikkate alınacak ve özel indirim, teşvik amaçlı her türlü diğer indirim ve istisnadan önce uygulanacaktır.

- Tasarıda bir başka önemli alan vergi güvenlik müesseseleridir. Bunlardan bir tanesi emsal kira bedeli uygulamasının bazı hallerde sona erdirilmesidir. İkamet amacıyla kullanılan tek konutun elden çıkarılmasından doğan kazançlar vergiden istisna edilmektedir. Bu kapsamda, kira gelirleri için eşin anne ve babasının kullanımına bedelsiz olarak tahsis edilen konutlarda emsal kira bedeli esas uygulamasından vazgeçilmekte, çocuk tanımının kapsamı genişletilmektedir. Kardeşler ve anne babasını kaybetmiş kardeş çocukları da kanunun uygulanmasında mükelleflerin kendi çocukları gibi vergi indirimlerinden yararlandırılacaktır.
- Tasarıda bir başka önemli gelişme, yıllardır hep konuşulan fakat bir türlü gerçekleştirilmeyen istisnaların kısmen daraltılmasıdır. Bu alanın üzerinde daha fazla çalışmak gerekmektedir. Bu kapsamda kentsel rantların ve sermaye kazançlarının vergilendirilmesindeki istisnalar azaltılmakta olup, taşınmazlar, pay senetleri, ortaklık hakları ve hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, elde tutma süresine göre kademeli olarak istisnaya tabi tutularak vergilendirilecektir.
- Tasarıda hizmet ihracına yönelik teşvikler yer almaktadır. Yapılan Ar-Ge harcamalarının tamamı beyanname üzerinden indirilebilecektir.



*“Tasarıda istihdam bakımından bazı düzenlemeler de bulunmakta olup, ücretlerde vergi indirimini getirilmektedir. Buna göre, asgari ücretin yıllık tutarının, mükellefin kendisi için % 50’si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10’u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere ilk iki çocuk için % 7,5’i, üçüncü çocuk için % 10’u oranında ücrette özel vergi indirimini uygulanacaktır.”*

- Tasarıda yer alan başlıca vergi güvenlik önlemleri şöyle belirlenebilir: Emsal kira bedeli esas; örtülü sermaye; transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtım; kontrol edilen yabancı kurum kazancı; zararlı vergi rekabetine yol açan ülkelere yapılan ödemelerde vergi kesintisi; Kat Mülkiyeti Kanunu’na göre oluşturulan yönetimler, her türlü iş hanı ve toplu iş yönetimlerine vergi kesintisi yapma sorumluluğu.
- Tasfiye, birleşme, bölünme ve devirlerle ilgili olarak tasarıda herhangi bir değişiklik öngörülmektedir. Taslakta “Mahallin en büyük mal memuru” ifadesinin “Vergi dairesi başkanı, vergi dairesi başkanlığı kurulmayan yerlerde defterdar” olarak değiştirildiği görülmektedir.
- Taşınmazlar çerçevesinde, satıştan doğan kazanca uygulanacak gelir vergisi istisna oranları; iki yıldan sonra satıştan doğan kazançlarda % 40,2, üç yıldan sonra satıştan doğan kazançlarda % 50,3, dört yıldan sonra satıştan doğan kazançlarda % 60, beş yıldan sonra satıştan doğan kazançlarda % 75 olacaktır. Satış bedelinin, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekmektedir. Kaynak kuruluşlar tarafından taşınmazların kira sertifikası ihracı amacıyla varlık kiralama şirketlerine satışından doğan kazançlar için bu oran sıfır olarak uygulanacaktır.
- Teknolojik gelişmeler ışığında kanunların uyarlaması amacıyla her türlü elektronik ortam veya alan adlarının kiralamasından elde edilen iratların gayrimenkul sermaye iradı olduğu hükme bağlanmaktadır.
- Ticari faaliyet kapsamında elde edilip vergi kesintisine tabi tutulmuş olan kazanç ve iratlar, ticari kazançla ilişkin hükümler çerçevesinde kazancın tespitinde dikkate alınacak ve kesinti suretiyle ödenmiş olan vergiler, kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.
- Ticari işletmelere dahil bulunan, düzenlemenin menkul ve gayrimenkul sermaye iradına konu olan varlıklar bölümünde yer alan kıymetlerin elden çıkarılması dahil olmak üzere bu kıymetlerden elde edilen gelir, ticari kazanç kapsamında değerlendirilecektir.
- Ticari kazancın kapsamına bakarsak: Maden, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl üretim yerleri ile tuğla ve kiremit harmanlarının işletilmesinden, özel okullar ile hastane, laboratuvar, bakımevi ve benzeri yerlerin işletilmesinden, diş protezciliğinden, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımı dahil, ticari bir organizasyon çerçevesinde borsalarda doğrudan kendi nam ve hesabına veya borsa komisyoncusu, borsa ajanı ve benzerleri aracılığıyla kendi hesabına alım satım yapan-



larca bu işlerden, satın alınan veya trampa suretiyle iktisap olunan arazinin iktisap tarihinden itibaren 5 yıl içinde parsellenerek bu süre içinde veya daha sonraki yıllarda kısmen veya tamamen satılmasından, ticari bir organizasyon çerçevesinde taşınmaz alım satımı ve inşası işleriyle uğraşanların bu faaliyetlerinden elde edilen kazançlar, ticari kazanç sayılacaktır.

- Ticari kazanç kapsamında ticari bir organizasyonun varlığının saptanmasında, tasarıda, bir faaliyetin ticari muhasebeyi gerektirecek hacim ve önemde olması ya da faaliyetin özelliğine göre işin, sermaye veya yer tahsisi, personel istihdamı, reklam ve tanıtım gibi pazarlamaya yönelik işlemlere girişilmesi, dış kaynak temini, işe mahsus makine ve araç tedariki gibi suretlerle yürütülmesi halleri esas alınmaktadır. "Gibi" edatı sebebiyle ihtimaller artabilecektir.

- Ticari kazanç ve gerçek usulde vergilendirilen zirai kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı, ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile yıllık beyanname vereceklerdir. Bu hüküm şirketlerin faaliyet ve tasfiye dönemlerine şamil olmak üzere kolektif şirket ortakları ile komanditeler hakkında da uygulanacaktır.
- Türkiye'de kalma süresi üç tam yılı aşan iş adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın çalışanları tüm kazançları üzerinden vergilendirilecektir. Böylece vergi tabanı genişletilmiş olmaktadır.
- Yatırım teşvik sistemi kapsamında yürütülen indirimli kurumlar vergisi uygulaması indirimli gelir vergisi adı altında yer almaktadır. Bu çerçevede, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine göre belirlenen iller için yürütülmekte olan istihdam teşvikleri sürecidir.

- Yeni Gelir Vergisi tasarısının 10. maddesi ticari kazançları tanımlamakta olup, söz konusu madde gelir ve kurumlar vergisi maddelerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Farklı olarak bazı ilavelerin söz konusu olduğu görülmektedir. Maddenin 1-8. bentleri gelir vergisi; 9-11. bentleri ise kurumlar vergisi mükelleflerini kapsamaktadır. Maddenin 2. fıkrasının (b) bendine özel okullar ve hastanelerin yanı sıra laboratuvar, bakımevleri ve benzeri yerler eklenerek bu faaliyetler de ticari kazanç olarak tanımlanmıştır. Ayrıca maddede ticari organizasyondan ne anlaşılması gerektiği tanımlanmıştır. Daha önce Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 81/son fıkrasında yer alan faaliyetine devam eden bir ticari işletmenin kısmen ya da tamamen satılmasından veya ticari işletmeye dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan kazançların ticari kazanç sayılacağı hükmü mevcut tasarının 10/5. fıkrasına taşınmıştır.
- Yıllara yaygın inşaat ve onarma işlerinde daha önce sadece işin bitimine ilişkin açıklama varken tasarıda yıllara yaygın inşaat ve onarma işinin ne zaman başlaması gerektiğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Daha önce muktezalarla düzenlenen bu alan netleştirilmiştir. Buna göre sözleşmede yer teslim tarihi belirtilmiş ise bu tarih; belirtilmemiş ise sözleşmede belirtilen işin başlangıç tarihi; sözleşmede yer teslimi ve işin başlangıç tarihi belirtilmemiş ise sözleşme tarihi inşaat ve onarım işinin başlangıç tarihi olarak kabul edilecektir.
- Yıllara yaygın inşaat ve onarma işlerinde vergileme prensiplerini belirleyen mevcut düzenleme yeni tasarıda esas itibarıyla devam etmektedir. Fakat daha önce madde metninde bulunmayan bazı hususlar mevcuttur. Mesela önceden tali mevzuat ile düzenlenen

yıllara sari inşaat ve onarma işlemlerine ilişkin avanslar dahil hak ediş vadelerinin değerlendirilmesinden doğan gelirlerin, elde edildiği yılın kazancı sayılacağına ilişkin düzenleme artık bir madde metni haline gelmiştir. 2. fıkrada yer alan bu düzenlemeye göre, hak ediş bedelleri (avanslar dahil) değerlendirilmesi sonucu oluşan mevduat faizi, repo gibi gelirler söz konusu bu kazançların elde edildiği yılın kazancı sayılacak ve aynı yıl inşaatın bitimi beklenmeksizin vergilendirilecektir. Burada eksik olan husus, kur farklarının belirtilmemiş olmasıdır. Bu nedenle bu hususun mevcut idari görüşlere paralel olarak hak edişin bir unsuru olarak dikkate alınacağı ve aynı şekilde vergilendirileceği düşünülmelidir. Bununla birlikte bu tür bir anlayışın hukuka aykırı olduğunu da unutmamak gerekir.

- Yıllık beyanname üzerinden hesaplanan vergiler bakımından mahsuplar da yapılabilecektir.



*"Bütün bu değişiklikler farklı bakış açlarına göre olumsuz veya olumlu olarak değerlendirilebilir. Fakat görülen, devletin yeni düzenlemeler sonrasında gelirlerinin artacağıdır. Bu, aynı zamanda mükelleflerin ödeyeceği vergilerin artacağı, gelirlerinin ise azalacağı anlamına gelmektedir. Oysa vergi tabanının genişletilip, vergi oranlarının düşmesi, gerekli teşvik ve desteklerin sağlanması temel vergi politikası olmalıdır."*

Geçici vergilendirme dönemi içinde elde edilen gelirler üzerinden kesinti yoluyla ödenmiş vergilerin bulunması halinde bu vergiler, o dönem için hesaplanan geçici vergi tutarından da mahsup edilebilecektir. Kesinti yoluyla ödenen vergilerin hesaplanan geçici vergiden mahsup edilemeyen kısmı geçici vergi dönemleri için iade edilmeyecektir.

- Yıllık beyanname, gerçek kişiler tarafından takvim yılını izleyen yılın Şubat ayının başından yirminci günü akşamına kadar; kurumlar tarafından ise hesap döneminin kapandığı ayı

izleyen üçüncü ayın başından yirminci günü akşamına kadar tarha yetkili vergi dairesine verilecek veya taahhütlü olarak posta ile gönderilecektir. Takvim yılı içinde Türkiye'yi terk edenlerin beyannameleri terke takaddüm eden 15 gün içinde; ölüm halinde ise ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde verilecektir.

- Yıllık beyannameyle bildirilen gelir veya kazanç üzerinden tahakkuk ettirilen gelir vergisinin ödeme süreleri de değiştirilmektedir. Tasarıya göre gelir vergisi, gerçek kişiler tarafından Şubat ve Haziran aylarında olmak üzere iki eşit taksitte, kurumlar tarafından beyanname verilmesi gereken ayın sonuna kadar ödenecektir.
- Yine uzun yıllardır konuşulan 183 gün kuralı sistemimize girmektedir. Türkiye'de kalma kriteri takvim yılı yerine on iki aylık dönem şeklinde değiştirilmektedir.
- Yüz ve daha az sayıda işçi çalıştıran iş yerlerinde en fazla iki, yüzden fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde en fazla dört amatör sporcu için uygulanmak üzere, her yıl ulusal yarışmalara iştirak ettiklerinin belgelenmesi şartıyla amatör sporcu çalıştıranların, bu sporculara ödedikleri ücretlerin asgari ücretin iki katını aşmayan kısmının üzerinden hesaplanan tutar vergiden mahsup edilecektir. Mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde iade yapılmayacaktır.





Bütün bu değişiklikler farklı bakış açılarına göre olumsuz veya olumlu olarak değerlendirilebilir. Fakat görülen, devletin yeni düzenlemeler sonrasında gelirlerinin artacağıdır. Bu, aynı zamanda mükelleflerin ödeyeceği vergilerin artacağı, gelirlerinin ise azalacağı anlamına gelmektedir. Oysa vergi tabanının genişletilip, vergi oranlarının düşmesi, gerekli teşvik ve desteklerin sağlanması temel vergi politikası olmalıdır.

Vergi sistemimizin en önemli ihtiyacı vergi ve hukuku birlikte düşündürmektir. Yoksa sürekli yeni vergi tasarımları hazırlamak, bazı yenilikler getirmek, sözler vermek tek başına çözüm değildir. Daha sonraki uygulamalar buna paralellik arz etmedikçe sistem bir süre sonra etkisini yitirmektedir. Yıllardan beri olan durum da budur. Maliye İdaresi'nin kanunları yorumlarken, uygulamaları yerine getirirken, mükellefleri incelerken hukuk kurallarına uyması gerekir.

Oysa başta Vergi Usul Kanunu olmak üzere hemen bütün vergi kanunlarında oldukça çok sayıda hukuka aykırılık bulunmaktadır. Bugün yazı konusu yaptığımız gelir vergisi tasarısında da aynı hukuka aykırılıklar, muğlak ifadeler, İdare'nin daha sonra düzenleyeceği alanlar yine varlığını sürdürmektedir.

Bu nedenle yeni vergi tasarımlarından daha önemli olan bazı hususlarda gelişmelere ihtiyaç bulunmaktadır. Bunları temel olarak şöyle belirtebiliriz:

1. Sürekli yapılan değişiklikler hem sistemi bozmaya devam etmekte hem de karmaşık bir mevzuatın oluşmasına yol açmaktadır. Vergi kanunları sadece yıllık olarak çıkarılacak bir

mali kanunla değiştirilmeli, sene içerisinde vergi kanunlarında değişiklikler yapılmamalıdır. Bu sayede hem vergi kanunlarına güven hem de yabancı yatırımcıların ülkemize daha kolay gelmeleri sağlanacaktır. Bu uygulama modern devletlerde yapılmakta olup, mükelleflerin vergi güvenliği açısından son derece önemlidir. Ayrıca torba kanun uygulamasından da vazgeçilmeli, kanun metinlerinde ifadeler hatasız olmalıdır.

2. Buna bağlı olarak vergi idaresinin genel tebliğler, sirküler, iç genelgeler veya başka adlarla getireceği alt düzenlemelerin de kanun yapma boyutunda olmaması, kanunda yer almayan açıklamalar getirmemesi, sadece kanunların ne şekilde uygulanacağını göstermesi gerekir. Bu, temel anayasal bir ilkedir. Ayrıca bu düzenlemelerde kanunla çelişen ifadeler olmaması sağlanmalıdır. Bu konudaki bir başka problem, bu tür düzenlemelerin birleştirilmesi sebebiyle değişikliklerin izlenmesinin önlenmesidir.
3. Anayasa m.73/4'te yer alan Bakanlar Kurulu'na verilen yetki ile ilgili son paragraf, acil bazı durumlar dışında kaldırılmalıdır. Aksi halde yürütme organı da özellikle istisna ve muafiyetler yoluyla TBMM tarafından yapılması gereken bir görevi sürdürmektedir.
4. Vergi kanunlarının yeniden oluşturulması öncesinde ve sırasında izlenecek politikalar belirlenmeli, en azından bazı temel prensipler kabul edilmelidir. Bu konuda özellikle belirlenecek po-

*"Sürekli yapılan değişiklikler hem sistemi bozmaya devam etmekte hem de karmaşık bir mevzuatın oluşmasına yol açmaktadır. Vergi kanunları sadece yıllık olarak çıkarılacak bir mali kanunla değiştirilmeli, sene içerisinde vergi kanunlarında değişiklikler yapılmamalıdır. Bu sayede hem vergi kanunlarına güven hem de yabancı yatırımcıların ülkemize daha kolay gelmeleri sağlanacaktır."*

*“Bir hukuk devletinde mükelleflerin ödevleri yanında hakları da bulunmaktadır. Bu haklar idare tarafından da gözetilip korunmalı, mükellefler haberdar edilmelidir. Vergi ilişkisinin bütün tarafları bakımından gerekli dış eğitimlerin verilmesi ve bütün vergi kanunlarının mükellef haklarıyla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.”*

litikalarla ilgili olarak varılacak sonuçlarda gerekli etki analizleri mutlaka yapılmalıdır. Bu tür politikalar belirlenmişse bunların kamuoyuna açıklanması gerekir.

5. Mükelleflerce sürekli yargıya taşınan ve idare aleyhine karar verilen hususlarda çalışmalar yapılarak çözüm getirilmeli, yargı sürekli meşgul edilmemelidir.
6. Vergilerini geciktiren mükellef bakımından müeyyide söz konusu iken, hukuka aykırı alınan vergilerin yargı kararı sonrası ödenmesinde bu denge mükellef aleyhine bozulmaktadır. Bu durum adalet duygusunu rencide ettiği gibi, bu haksızlık vergi kaçırma konusunda mükellefin de gerekçesi olabilmektedir. Devletin hukuka aykırı olarak aldığı bu vergilerin iadesi sırasında bu işlemten dolayı uğradığı zararın devlet tarafından mükellefe ödenmesi gerekmektedir.
7. Bu konuda mevzuat eksiklikleri yargı kararlarıyla giderilmelidir. Anayasa Mahkemesi'nin kararları kapsamında, idarenin hukuka aykırı davranışları karşısında uğranılan zararlar hukuk devleti ilkesi kapsamında tazminat yoluyla giderilmelidir.
8. Bir hukuk devletinde mükelleflerin ödevleri yanında hakları da bulunmaktadır. Bu haklar idare tarafından da gözetilip korunmalı, mükellefler haberdar edilmelidir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bu konuda yapılan açıklamalarda da bu husus vurgulanmaktadır. Örneğin idare mükellef ilişkilerinde saygılı ve dürüst olma,

aklın rehber edinilmesi, adalet, tarafsızlık ve hukukun üstünlüğü prensiplerinin ilke edinilmesi, vergilerin kanunlarla konulması gerektiği, kanunları uygulayacak birimlerin yeterli ve nitelikli olması bunlar arasındadır. Bununla birlikte uygulamada mükellef hakları neredeyse yoktur.

9. Bu kapsamda belirtilmesi gereken bir başka nokta, yapılacak inceleme ve aramalarda sadece ülkemizin mevcut Anayasa, kanun ve diğer mevzuat hükümlerinin değil, uluslararası nitelikte belgelerin de geçerli olduğudur. Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu, imzalayarak kabul ettiği ve böylece sonuçlarına uymayı taahhüt ettiği sözleşmeler de konumuz bakımından bağlayıcıdır. Bunların başında da İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi (İHAS) gelmektedir. Burada yer alan hükümler ve özellikle adil yargılanma hakkı kapsamında mükelleflerin de sahip olduğu bazı haklar inceleme ve aramalarda da geçerlidir. Ayrıca İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi (İHAM) kararları da ülkemiz bakımından bağlayıcıdır. Bu nedenle özellikle konumuz bakımından inceleme ve arama söz konusu olduğunda bu hususların da idare, mükellef ve yargı tarafından dikkate alınması ve uygulanması gerekmektedir.
10. Bu çerçevede vergi ilişkisinin bütün tarafları bakımından gerekli dış eğitimlerin verilmesi ve bütün vergi kanunlarının mükellef haklarıyla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

# BÜYÜTÜCÜ

## AVRUPA ORTAK SATIM HUKUKU TÜZÜĞÜ ÖNERİSİ<sup>1</sup>

**DOÇ. DR. HACI CAN**

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Milletlerarası  
Özel Hukuk Anabilim Dalı Başkanı

*1 - Çalışma, 28 Şubat - 1 Mart 2013 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi'nde düzenlenen  
"Avrupa Özel Hukuku'nun Uyumlaştırılması Kongresi"nde sunulan tebliğe dayanmaktadır.*



## GİRİŞ

11.10.2011 tarihinde Avrupa Birliği (AB) Komisyonu tarafından Avrupa satım hukukuna ilişkin bir tüzük önerisi sunulmuştur<sup>2</sup>. Bununla, AB genelinde ortak bir satım hukuku düzenlenmek istenmektedir. Böylece Avrupa özel hukukunun oluşturulması yolunda önemli bir aşama gerçekleşecektir<sup>3</sup>. Ancak bu girişime karşı ciddi itirazlar yapılmaktadır. Bu nedenle aşağıda öneriye ilişkin bazı açıklamalar yapılacaktır. Bu çerçevede bir yandan düzenlemeyle ilgili temel bilgiler<sup>4</sup> verilecek, diğer yandan da bu bağlamda ortaya çıkan önemli hukuki sorunlara değinilecektir.

### I. Satım Hukukunun Avrupalılaştırılmasının Nedeni

Hiç şüphesiz AB'nin en önemli başarılarından biri, 500 milyon tüketiciden oluşan bir iç pazarın kurulmasıdır. Ne var ki, AB üye devletleri arasındaki engeller tamamen giderilmiş değildir. Bu yüzden kişilerin iç pazarın (ve özellikle de sınır ötesi ticaretin) imkânlarından daima tam olarak yararlandıkları söylenemez<sup>5</sup>. Sınır ötesi ticaretin ana engellerinden biri de AB üye devletlerinin ulusal sözleşme hukuku sistemleri arasında önemli farklılıkların olmasıdır. Oysa tüm iktisadi işlemlerin temelinde bir sözleşme ilişkisi bulunmaktadır. Bu yüzden bir sözleşmenin kurulmasına veya sona ermesine iliş-

kin farklı düzenlemeler, ayıplı bir ürünün teslimi halinde ortaya çıkan haklar veya temerrüt faizinin yüksekliğine ilişkin farklı düzenlemeler, teşebbüslerin ve tüketicilerin günlük yaşamlarında aynı şekilde hissedilmektedir. Özellikle ürün ve hizmetlerini birden çok üye devlette piyasaya sunmak isteyen teşebbüslere bu farklılıklar nedeniyle ek komplikasyon ve masraflar ortaya çıkmaktadır. Bu tür olumsuzluklar tüketicilerin yurt dışında alışveriş yapmasına da caydırıcı etkiler göstermektedir. Caydırıcılık, bilhassa internet üzerinden yapılan satımlarda görülmektedir.

### II. AVRUPA BİRLİĞİ SÖZLEŞME HUKUKUNA İLİŞKİN MEVCUT HUKUKİ ÇERÇEVE

#### A. Genel Olarak

Avrupa özel hukuku, özellikle 1985 yılının ortalarından itibaren giderek daha da önemli bir konuya haline gelmiştir. Bu bakımdan iki gelişim çizgisinin birbirinden ayırt edilmesi gerekir. Bu bağlamda bir yandan AB üye devletlerinin ortak hukuk geleneklerinden bir Avrupa özel hukukunun oluşturulmasına yönelik bilimsel çalışmalar yapılmaktadır<sup>6</sup>, diğer yandan da AB, 1980'den itibaren genel bir özel hukuk alanı keşfederek yasama faaliyetlerine girişmektedir<sup>7</sup>. Her iki çizginin son zamanlarda giderek daha güçlü bir şekilde birbirine yaklaşmış, hatta birbiriyle bağlanmış olduğu görülmektedir.

2- Avrupa Birliği Komisyonu, *Vorschlag für eine Verordnung des Europäischen Parlaments und des Rates über ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht*, KOM (2011) 635 endgültig, Erişim: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0635:FIÇİNDE:DE:PDF>. Tüzük önerisi için ayrıntılı olarak bkz. Eidenmüller/Jansen/Kieninger/Wagner/Zimmermann, *JZ* 2012, s. 269; Remien/Herrler/Limmer (derleyenler), *Gemeinsames Europ. KaufR für die EU?*, 2012.

3- Bkz. Martens, *EuZw* 2010, s. 527.

4- Bkz. Avrupa Birliği Komisyonu, *Mitteilung der Kommission an das Europäische Parlament, den Rat, den Europäischen Wirtschafts- und Sozialausschuss und den Ausschuss der Regionen - Gemeinsames Europäisches Kaufrecht zur Erleichterung grenzübergreifender Geschäfte im Binnenmarkt*, Brüssel, den 11.10.2011, KOM(2011) 636 endgültig.

5- Açıklamalar için bkz. Avrupa Birliği Komisyonu, *Fakultatives Gemeinsames Europäisches Kaufrecht: häufig gestellte Fragen (FAQ)*, Reference: MEMO/11/680 Event, Date: 11/10/2011.

6- Bkz. Jansen, *Binnenmarkt, Privatrecht und Europäische Identität*, 2004, s. 19 vd.

7- Tüzük taslağının ortaya çıkış süreci için bkz. Schulte-Nölke, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (editör), *Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht*, 2012, s. 1. 1990'lı yılların sonlarına kadar yapılan tartışmalar için ayrıca bkz. Basedow (çeviren: Oğuz), *AÜHF* 2003, C.52 Sa.3 s. 1 vd.

AB hukuku, aşağıda da değinileceği üzere, sözleşme hukukuna ilişkin bazı kurallar içermektedir. Ancak bu kurallar, sıklıkla belirli bir soruna ilişkindir ve sözleşme hukukunun sadece küçük bir kısmını düzenlemektedirler. Üstelik uygulanma alanlarında diğer kurallara başvurma konusunda üye devletlere önemli takdir alanları bırakmaktadır.

AB iç pazarında hâlâ teşebbüslerin ve tüketicilerin sınır aşan ticarete ilişkin olarak sözleşme hukuku alanında başvurabilecekleri kapsamlı bir yeknesak düzenleme bulunmamaktadır. Daha ziyade AB'de özel hukuk sözleşmelerine ilişkin çerçeve koşullar, farklı ulusal sözleşme hukuku sistemlerinin yan yana birlikte uygulanmasıyla karakterize olmaktadır. Ne var ki üye devletlerin sözleşme hukukları arasında önemli farklar bulunmaktadır.

## B. Kanunlar İhtilafı Kuralları

AB, işlemlerin sınır ötesi dolaşımında hukuki güvenliği iyileştirmek amacıyla yeknesak kanunlar ihtilafı kuralları çıkarmıştır. Sözleşmeye Dayalı Borç İlişkileri Hakkında Roma I Tüzüğü<sup>8</sup> gereğince sözleşme tarafları, sözleşmeye uygulanacak hukuku seçebilirler ve uygulanacak hukuku örtülü bir şekilde belirleyebilirler. Fakat kanunlar ihtilafı kuralları, özü itibarıyla maddi hukuk farklılıklarını gidermeye yönelik olmayıp, birden çok ulusal hukuk düzeniyle ilişkili olabilen sınır ötesi bir işleme hangi ulusal maddi hukuk hükümlerinin uygulanacağına belirlenmesine hizmet ederler.

Roma I Tüzüğü'nün 6. maddesinin 2. fıkrası gereğince teşebbüsler, tüketicilerle yaptıkları sözleşmelerde, tüketicinin mutat meskenin bulunduğu devletin hukuk kurallarını esas almak zorundadır-



lar. Tüketicinin mutat meskenin bulunduğu ülke dilinde internet sayfası ve alan isminin kullanılması, fiyatların gösterilmesi gibi tüketiciyi koruyan emredici kurallara uyulması zorunludur. Teşebbüsler ya tüketicinin mutat mesken hukukunun tüm olarak uygulanmasını kararlaştırabilirler ya da diğer bir hukuku (uygulamada genellikle kendi devlet hukuklarını) seçebilirler. Fakat teşebbüsler, kendi devlet hukuklarının uygulanmasını seçmiş olsalar dahi, tüketicilerin mutat meskenin bulunduğu devletin tüketiciyi koruyan emredici kurallarının (daha yüksek bir koruma düzeyi sağlamak

8- Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerine Uygulanacak Hukuka İlişkin 17 Haziran 2008 Tarihli Roma I Tüzüğü (Verordnung (EG) Nr. 593/2008 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 17. Juni 2008 über das auf vertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht), ABl. L 177 vom 4.7.2008, S. 6. Yirmi dokuz maddeden oluşan Roma I Tüzüğü, AB/A 288. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Danimarka dışındaki tüm üye devletlerde uygulanmaktadır.



kaydıyla) gereklerini yerine getirmek zorundadırlar. O halde teşebbüsler, genel işlem koşullarını

duruma göre ilgili ülkelerin taleplerine uyarlamak zorundadırlar.

### C. Maddi Hukuk

AB, 1980'li yılların ortalarından itibaren özel hukuk alanıyla giderek daha da ilgilenmeye başlamıştır<sup>9</sup>. AB, özellikle tüketici hukuku alanında uyumlaştırma yoluyla maddi hukuk farklılıklarını azaltmak için önemli adımlar atmıştır<sup>10</sup>. Ancak yapılan uyumlaştırma faaliyetleri, sözleşmenin esaslı tüm noktalarını kapsamamış ve bu nedenle de bazı gerekliliklerden (örneğin teşebbüsleri teslim yeri ülkesinin sözleşme hukuku sistemini göz önüne alma gerekliliğinden) kurtarmamıştır. Dahası uyumlaştırma önlemleri, genel olarak teşebbüsler ile tüketiciler arasındaki işlemlerle sınırlı kalmıştır.

Uyumlaştırma faaliyetleri, özellikle tüketicilerin korunması konusunda önemli iyileştirmeler sağlamıştır. Bununla birlikte tüketicinin korunması ve sözleşme hukuku alanlarında tam uyumlaştırma konsepti bazı siyasi sınırlamalarla karşılaşmıştır. Siyasi sınırlama durumları, özellikle haksız sözleşme kayıtlarına ve satım sözleşmelerindeki ifa engellerine ilişkin ulusal hukuk hükümlerinin farklı

*"AB'nin en önemli başarılarından biri, 500 milyon tüketiciden oluşan bir iç pazarın kurulmasıdır. Ne var ki, AB üye devletleri arasındaki engeller tamamen giderilmiş değildir. Bu yüzden kişilerin iç pazarın imkânlarından daima tam olarak yararlandıkları söylenemez. Sınır ötesi ticaretin ana engellerinden biri de AB üye devletlerinin ulusal sözleşme hukuku sistemleri arasında önemli farklılıkların olmasıdır. Oysa tüm iktisadi işlemlerin temelinde bir sözleşme ilişkisi bulunmaktadır."*

9- Avrupa Birliği yasa koyucusu, uyumlaştırma faaliyetlerinde ilk sırada yönerge enstrümanına başvurmuştur. Gerçek bir hukuk birliğinin yönergelerle sağlanması çok zordur. Zira yönerge kural olarak doğrudan uygulanabilir olmadığı, aksine önce üye devletler tarafından ulusal hukuk düzenlerine aktarılması gerektiği için uyumlaştırılan alanda da üye devletlerde birçok farklı düzenleme ortaya çıkmıştır.

10- İlk genel özel hukuk yönergesi, 1985 tarihli Ürün Sorumluluğu Yönergesi'dir. Bu Yönerge'yi özellikle tüketici hukuku alanındaki diğer yönergeler takip etmiştir. Komisyon, bu yönergelerle iç pazarı canlandırmak istemiştir. Tüketiciler vasıtasıyla sınır aşan talep yükselmeliydi. Bu talep yeknesak bir asgari korumayla uyarılmalıydı. Gerçi yönergelerin Avrupa iç pazarını ne oranda teşvik ettiği çok açık değildir. Fakat Avrupa'da hukuki düzenlemelerin etkileri aşikârdır. Bu bağlamda örneğin tüketiciyi koruyan iptal hakları ve bilindiği gibi Almanya'da bir yönergeyle harekete geçirilen 2002 tarihli büyük bir borçlar hukuku modernleştirilmesi belirtilebilir.



şekilde düzenlenmesini cevaz veren yönergelerde görülmüştür<sup>11</sup>.

Teşebbüsler arası sözleşmeler bakımından AB düzeyinde maddi olarak düzenlenen çok az sözleşme hukuku boyutu vardır. Bunun bir örneğini "Ödeme Temerrüdüyle Mücadele" Yönergesi<sup>12</sup> oluşturmaktadır. Yönerge, ödeme temerrüdünde uygulanması gereken faiz oranının belirlenmesini yeknesak hale getirmekte fakat üye devletlere kabul edecekleri daha lehteki kuralları uygulama imkânı bırakmaktadır. 1980 tarihli Taşınır Mal Satımlarına İlişkin BM Viyana Konvansiyonu, uluslararası düzeyde teşebbüs sözleşmeleri için kapsamlı bir düzenleme getirmiştir. Fakat Viyana Konvansi-

yonu tüm üye devletler tarafından onaylanmış değildir<sup>13</sup>. Ayrıca Konvansiyon bir sözleşmenin tüm esaslı unsurlarını düzenlememekte ve ayrıca hükümlerinin yeknesak bir şekilde uygulanmasını güvence altına alabilecek herhangi bir mekanizma öngörmemektedir. Üstelik Birleşmiş Milletler sisteminde Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) gibi zorunlu bir yargı makamı da bulunmamaktadır. Böylece Konvansiyon'un farklı şekilde yorumlanması tehlikesi ortaya çıkmaktadır. Nihayet burada Viyana Konvansiyonu'ndan uygulamada nispeten çok az sayıda teşebbüsün yararlanmış olduğuna da dikkat çekilebilir<sup>14</sup>.

#### **D. Avrupa Ortak Satım Hukukuna Giden Yol**

##### **1. Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisinin Hazırlanması Süreci**

AB müktesebatının daha çok tutarlılığı ve sistematikliği için giderek daha da sesli olarak dile getirilen talepler, 2000'li yılların başlarında nihayet Brüksel'de de duyulmaya başlanmıştır. Nitekim Komisyon, 2000 tarihli Yeşil Kitap'ta, sözleşme hukukuna ilişkin AB önlemleri için değişik yollar önermiştir. Bunlar arasında seçimlik bir Avrupa sözleşme hukukunu düzenleyen bir tüzük opsiyonu da belirtilmiştir. 2001 yılında Komisyon, "Avrupa Sözleşme Hukuku Duyurusu"nda<sup>15</sup> üye devletlerin sözleşme hukukları arasındaki farklılıklardan ortaya çıkan zorlukların ele alınması için kamuoyuna yönelik kapsamlı bir danışma süreci başlatmıştır. Bunu, 2003 yılında "Tutarlı bir Av-

11- Richtlinie 1999/44/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 25. Mai 1999 zu bestimmten Aspekten des Verbrauchsgüterkaufs und der Garantien für Verbrauchsgüter, ABl. L 171 vom 7.7.1999, S. 12.

12- Richtlinie 2011/7/EU des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Februar 2011 zur Bekämpfung von Zahlungsverzug im Geschäftsverkehr (Neufassung), ABl. L 48 vom 23.2.2011, S. 1.

13- Konvansiyon henüz Birleşik Krallık, İrlanda, Portekiz ve Malta tarafından onaylanmamıştır.

14- Eurobarometer Nr. 320, S. 57: Ankete katılanların sadece %9'u, sıklıkla Viyana Konvansiyonu ve UNIDROIT temel kuralları gibi uluslararası hukuk araçlarına başvurduklarını bildirmişlerdir.

15- Avrupa Birliği Komisyonu, Mitteilung der Kommission an den Rat und das Europäische Parlament zum europäischen Vertragsrecht, KOM(2001) 398, 11.7.2001, ABl. Nr. C 255 v. 13.9.2001, S. 1. Bunun için bkz. Staudenmayer, EuZW 2001, s. 485.

*“AB, 1980’li yılların ortalarından itibaren özel hukuk alanıyla giderek daha da ilgilenmeye başlamıştır. AB, özellikle tüketici hukuku alanında uyumlaştırma yoluyla maddi hukuk farklılıklarını azaltmak için önemli adımlar atmıştır. Ancak yapılan uyumlaştırma faaliyetleri, genel olarak teşebbüsler ile tüketiciler arasındaki işlemlerle sınırlı kalmıştır.”*

rupa Sözleşme Hukuku” başlıklı bir eylem planı<sup>16</sup> izlemiştir. Komisyon, bu eylem planında AB yasa koyucusunun yeni kurallar getirirken veya mevcut kuralları değiştirirken dikkate alabileceği ortak ilkeler, tanımlamalar ve standart kurallar içeren bir ortak referans çerçevesi önermiştir. Bununla, Avrupa sözleşme hukukunun kalite ve tutarlılığının iyileştirilmesi amaçlanmıştır.

Komisyon, 11.10.2004 tarihinde “Avrupa Sözleşme Hukuku ve Topluluk Müktesebatının Gözden Geçirilmesi -Diğer Gidişat” başlıklı yeni bir duyuru<sup>17</sup> yayımlamıştır. Avrupa sözleşme hukukunun oluşturulması sürecinde diğer bir adım olan bu duyuru, her şeyden önce sözleşme hukuku bakımından önem arz eden AB hukukunun gözden geçirilmeye ve geliştirilmeye devam edilmesine hizmet eden ortak referans çerçevesinin geliştirilmesini ele almıştır. Ayrıca Avrupa sözleşme hukukunda tarafların sınır aşan sözleşmelere uygulanacak hukuk olarak seçebilecekleri, geleceğin opsiyonel enstrümanlara ilişkin tartışma için de temeller yaratmıştır.

Görünüşte bu eylem planında sözleşme hukukunun tam bir revizyonu düşünülmüşken; Komisyon’un yaklaşımı, izleyen süreçte önce tüketici hukukuna ve sonuçta bu alanda seçilmiş bazı yönergelere doğru bir daralma yaşamıştır.

Bu süreçte tüketici sözleşmeleri hukuku müktesebatı gözden geçirilmiş ve tüketici hakları konusunda tam uyumlaştırma getiren bir yönerge kabul edilmiştir. 2008 yılında yürürlüğe giren bu Yönerge (Tüketici Hakları Yönergesi), dört yönergenin (Kapı Önü Satımları Yönergesi, Genel İşlem Yönergesi, Mesafeli Satım Yönergesi, Tüketim Malları Yönergesi) yerine geçmiştir. Buna karşılık, sözleşme hukukunun uyumlaştırılması süreci bir süre sonra sekteye uğramıştır. Gerek yönerge önerilerinin gerekse de tam uyumlaştırma konseptinin sert eleştirilere uğraması üzerine Komisyon, birleştirme yaklaşımının sınırları olduğunu kabullenmek zorunda kalmıştır. Buna karşılık Komisyon, sınır aşan pazar ilişkilerinde çatışan ulusal sözleşme hukuku düzenlerinden kaynaklanan işlem masraflarının azaltılması amacıyla kararlı bir duruş sergilemiştir. Nitekim Komisyon, sözleşmeler hukuku ortak referans çerçevesinin hazırlanmasına yönelik olarak hukuk araştırmaları yapacak bir uluslararası akademik ağın kurulması için mali bir yardım sunmuştur. 2008 yılında sonuçlanan bu çalışmalar temelinde hazırlanan Genel Referans Çerçevesi Taslağı (Draft Common Frame of Reference) akademik metin olarak yayımlanmıştır. Ayrıca bu çalışmalara paralel olarak ortak sözleşme ilkeleri (Principes Contractuels Communs) hazırlanmıştır.

16- Avrupa Birliği Komisyonu, *Mitteilung der Kommission an das Europäische Parlament und den Rat, Ein kohärenteres europäisches Vertragsrecht - Ein Aktionsplan*, KOM(2003) 68, 12.2.2003, ABI Nr. C 63 v. 15. 3. 2003, S. 1. Bunun için bkz. Staudenmayer, *EuZW* 2003, s. 165.

17- Avrupa Birliği Komisyonu, *KOM (2004) KOM Jahr 2004 Seite 651 endg. v. 11. 10. 2004, ABI Nr. C 14 v. 20. 1. 2005, S. 6, [http://europa.eu.int/comm/consumers/cons\\_int/safe\\_shop/fair\\_bus\\_pract/cont\\_law/index\\_de.htm](http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/cont_law/index_de.htm).*



1 Temmuz 2010 tarihinde Komisyon, yeni bir Yeşil Kitap<sup>18</sup> yayımlayarak AB genelinde sözleşme hukukunun tutarlı bir şekilde düzenlenmesine ilişkin değişik seçenekler konusunda kamuoyuna yönelik bir danışma süreci başlatmıştır. Yeşil Kitap'ta, değişik siyasi opsiyonlara yer verilmiştir. Opsiyonlar arasında diğerlerinin yanı sıra

- ortak sözleşme hukuku tanımlamaları, ilkeleri ve standartları ile birlikte bir öneri kataloğu,
- ulusal satım hukuklarının yerine geçecek bir tüzük ve
- AB düzeyinde sözleşme taraflarınca ulusal sözleşme hukukuna alternatif olarak seçilebilecek bir ihtiyari düzenleme

belirtmiştir.

*"AB müktesebatının daha çok tutarlılığı ve sistematikliği için giderek daha da sesli olarak dile getirilen talepler, 2000'li yılların başlarında nihayet Brüksel'de de duyulmaya başlanmıştır. Nitekim Komisyon, 2000 tarihli Yeşil Kitap'ta, sözleşme hukukuna ilişkin AB önlemleri için değişik yollar önermiştir."*

Danışma sürecinde Komisyon'a toplam 320 görüş gelmiştir. Birçok görüş, araçlar manzumesini ("Toolbox") olumlu şekilde değerlendirmiştir. Seçimlik/opsiyonel Avrupa sözleşme hukuku enstrümanı, yüksek bir tüketici koruma düzeyi ve açık kullanıcı dostu formülasyonlar gibi bazı koşulları yerine getirmesi kaydıyla genel kabul görmüştür.

Daha önce Komisyon, 26 Nisan 2010 tarihinde aldığı bir kararla<sup>19</sup>, eski hâkimler, hukukçu akade-

misyenler ve diğer hukuk mesleklerinin temsilcilerinden oluşan bir uzmanlar grubu kurmuştur. Grup, o ana kadar yapılmış olan araştırmalar temelinde Avrupa sözleşme hukukuna ilişkin enstrüman için uygulanabilirlik araştırmasını yapmakla görevlendirilmiştir.

Komisyon, uzmanlar grubunun çalışmaları ile tüketicilerin, teşebbüslerin ve hukukçuların istemleri arasında sıkı bir bağlantının kurulmasını sağlamak

18- Avrupa Birliği Komisyonu, Grünbuch zu Optionen für die Einführung eines Europäischen Vertragsrechts für Verbraucher und UnternehmenKOM(2010) 348 endg. vom 1.7.2010.

19- ABl. L 105 vom 27.4.2010, S. 109.



için en önemli menfaat grupları temsilcilerinden oluşan bir grup daha kurmuştur. Bu grup, uzmanlar grubuna uygulanabilirlik araştırması için geliştirilen kuralların kullanıcı dostluğuna ilişkin pratik bilgilerle yardımcı olacaktır. Uygulanabilirlik araştırması, 3 Mayıs 2011 tarihinde "Diğer Avrupa Birliği Çalışmalarına Dair Toolbox" olarak yayımlanmıştır. Menfaat grupları temsilcileri ile hukuk uzmanları, bu yayına yönelik önemli katkılar sunmuşlardır. Bunların çoğunluğu, önerinin üç temel yönünü ilgilendirmektedir:

- Kullanıcı dostluğu,
- Teşebbüs-tüketici menfaatleri arasında denge ve
- Hukuki güvenlik.

Komisyon, önerinin iyileştirilmesini ve konsolide edilmesini sağlayan birçok öneriyi dikkate almıştır. Komisyon'un dijital içeriğin de öneri kapsamına dahil edilmesinin gerekli olup olmadığına ilişkin sorusuna, sunulan görüşlerde genelde olumlu şekilde cevap verilmiştir.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa sözleşme hukukunun oluşturulmasına ilişkin çabalara yıllarca destek vermiştir<sup>20</sup>. Nitekim Avrupa Parlamentosu, son olarak, Komisyon'un Yeşil Kitap'ına ilişkin olarak, sınır aşan işlemlerinin yapılmasını kolaylaştıracak ve AB genelinde geçerli olacak seçimlik bir sözleşme hukukunu (Yeşil Kitap'ın 4 no'lu opsiyonu) 4/5 çoğunlukla onaylamıştır<sup>21</sup>.

Ekonomik ve Sosyal Komite de bir açıklamasında, seçimlik temele dayanan ileri bir sözleşme hukuku lehinde görüş bildirmiştir<sup>22</sup>.

Komisyon, tüm katılanlara yoğun bir şekilde danışarak ve etki değerlendirilmesi raporunu da dikkate alarak, Avrupa ortak satım hukukuna ilişkin bir tüzük önerisi hazırlamış ve 11 Ekim 2011 tarihinde Konsey'e ve Avrupa Parlamentosu'na sunmuştur.

20- Avrupa Birliği Komisyonu, Entschliebung vom 26. Mai 1989 zu den Bemühungen um eine Angleichung des Privatrechts der Mitgliedstaaten, ABl. C 158 vom 26.6.1989, S. 400; Entschliebung vom 6. Mai 1994 zur Angleichung bestimmter Bereiche des Privatrechts der Mitgliedstaaten, ABl. C 205 vom 25.7.1994, S. 518; Entschliebung vom 15. November 2001 zur Annäherung des Zivil- und Handelsrechts der Mitgliedstaaten, ABl. C 140 E vom 13.6.2002, S. 538; Entschliebung vom 2. September 2003 zu der Mitteilung der Kommission an das Europäische Parlament und den Rat über ein kohärenteres europäisches Vertragsrecht: ein Aktionsplan, ABl. C 76 E vom 25.3.2004, S. 95; Entschliebung vom 23. März 2006 zum Europäischen Vertragsrecht und zur Überarbeitung des gemeinschaftlichen Besitzstands: weiteres Vorgehen, ABl. C 292 E vom 1.12.2006, S. 109-112; Entschliebung vom 7. September 2006 zum Europäischen Vertragsrecht, ABl. C 305 E vom 14.12.2006, S. 247-248; Entschliebung vom 12. Dezember 2007 zum Europäischen Vertragsrecht, ABl. C 323 E vom 18.12.2008, S. 364-365, und Entschliebung vom 3. September 2008 zum Gemeinsamen Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht, ABl. C 295 E vom 4.12.2009, S. 31-32.

21- Avrupa Birliği Komisyonu, Entschliebung vom Juni 2011 zu Optionen für die Einführung eines Europäischen Vertragsrechts für Verbraucher und Unternehmen, Verfahren 2011/2013 (INI).

22- ABl. C 84 vom 17.3.2011, S. 1.



## 2. Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisinin Yasalaşma Süreci

Tüzük önerisi ABİA 114. maddesine dayandırıldığı için önerinin yasalaşması olağan yasama usulüne<sup>23</sup> göre gerçekleşecektir (ABİA md. 294). Bununla birlikte, yasama sürecinin ne zaman ta-

mamlanacağı belli değildir. Çünkü süreç, olağan yasama usulünün henüz ilk okuma aşamasında bulunmaktadır. Üstelik ilk okuma aşaması herhangi bir süreyle de sınırlandırılmış değildir. Tüzük önerisinin birçok yönden tartışmalı olması şüphesiz yasalaşma sürecini de geciktirecektir. Eğer

*23- ABİA 294. maddesine göre olağan yasama usulü şöyle işler: Komisyon, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'e bir öneri sunar. Bunun ardından ilk okuma aşaması başlar. Avrupa Parlamentosu, tutumunu belirler ve bunu Konsey'e bildirir. Konsey Avrupa Parlamentosu'nun tutumunu onaylarsa, ilgili tasarruf Avrupa Parlamentosu'nun tutumuna uygun şekilde kabul edilir. Konsey, Avrupa Parlamentosu'nun tutumunu onaylamazsa, kendi tutumunu belirler ve bunu Avrupa Parlamentosu'na bildirir. Konsey, belirlediği tutumunun gerekçeleri hakkında Avrupa Parlamentosu'nu tam olarak bilgilendirir. Komisyon, kendi tutumuna ilişkin olarak Avrupa Parlamentosu'nu tam olarak bilgilendirir. Böylece ikinci okuma aşamasına geçilir. Avrupa Parlamentosu, bu bildirimden itibaren üç ay içinde:*

*a) Konsey'in ilk okumadaki tutumunu onaylarsa veya karar almazsa, ilgili tasarruf Konsey'in tutumuna uygun şekilde kabul edilmiş sayılır,*

*b) Konsey'in ilk okumadaki tutumunu üye tam sayısının çoğunluğuyla reddederse, önerilen tasarruf kabul edilmemiş sayılır,*

*c) üye tam sayısının çoğunluğuyla Konsey'in ilk okumadaki tutumunda değişiklik yapılmasını önerirse, bu yönde değiştirilen metin, söz konusu değişiklikler hakkındaki görüşlerini bildirmeleri için Konsey'e ve Komisyon'a iletilir.*

*Konsey, Avrupa Parlamentosu tarafından yapılan değişiklikleri almasından itibaren üç ay içinde, nitelikli çoğunlukla hareket ederek:*

*a) bu değişikliklerin tümünü onaylarsa, söz konusu tasarruf kabul edilmiş sayılır,*

*b) değişikliklerin tümünü onaylamazsa, Konsey Başkanı, Avrupa Parlamentosu Başkanı ile mutabık kalarak, altı hafta içinde Uzlaşma Komitesi'ni toplar.*

*Uzlaşma süreci başlar. Konsey, Komisyon'un olumsuz görüş bildirdiği değişiklikler için oybirliğiyle hareket eder. Konsey üyeleri veya bunların temsilcileri ve Avrupa Parlamentosu'nu temsil eden eşit sayıda üyeden oluşan Uzlaşma Komitesi, toplanmasından itibaren altı hafta içinde, Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in ikinci okumadaki tutumları temelinde, Konsey üyelerinin veya onların temsilcilerinin nitelikli çoğunluğu ve Avrupa Parlamentosu'nu temsil eden üyelerin çoğunluğuyla ortak bir metin üzerinde mutabakata varmakla görevlidir. Komisyon, Uzlaşma Komitesi'nin çalışmalarına katılır ve Avrupa Parlamentosu ile Konsey'in tutumlarını birbirine yaklaştırmak için gerekli her türlü girişimde bulunur. Uzlaşma Komitesi, toplanmasından itibaren altı hafta içinde ortak metni onaylamazsa, önerilen tasarruf kabul edilmemiş sayılır.*

*Son olarak üçüncü okuma aşaması cereyan eder. Uzlaşma Komitesi bu süre içinde ortak bir metni onaylarsa, Avrupa Parlamentosu kullanılan oyların çoğunluğuyla ve Konsey nitelikli çoğunlukla hareket ederek, bu onaydan itibaren altı hafta içinde, söz konusu tasarrufu ortak metne uygun olarak kabul ederler. Aksi takdirde önerilen tasarruf kabul edilmemiş sayılır. Bu maddede öngörülen üç aylık ve altı haftalık süreler, Avrupa Parlamentosu'nun veya Konsey'in girişimiyle, sırasıyla en fazla bir ay ve iki hafta uzatılabilir.*



*“Komisyon, sözleşmeler hukuku ortak referans çerçevesinin hazırlanmasına yönelik olarak hukuk araştırmaları yapacak bir uluslararası akademik ağın kurulması için mali bir yardım sunmuştur. 2008 yılında sonuçlanan bu çalışmalar temelinde hazırlanan Genel Referans Çerçevesi Taslağı akademik metin olarak yayımlanmıştır. Ayrıca bu çalışmalara paralel olarak ortak sözleşme ilkeleri hazırlanmıştır.”*

tüzük önerisi, olağan yasama süreci olumlu şekilde sonuçlanırsa (yani öneri Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından ortaklaşa kabul edilerek yasaladırsa), o zaman AB Resmi Gazetesinde yayımlanmasının ardından 20 gün sonra yürürlüğe girecek ve yürürlüğe giriş tarihinden itibaren de 6 ay sonra geçerlilik kazanacaktır (md. 16).

### III. Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğu Önerisinin Genel Çerçevesi

#### A. Tüzüğuün Amacı

Önerilen tüzüğuün temel amacı, AB dahilinde yeknesak bir satım hukuku düzenlenerek iç pazarın kuruluş ve işleyiş koşullarını iyileştirmektir. Bunun için, teşebbüslerin sınır aşan işlemlerinde ortak kurallara dayanmasını ve aynı sözleşme hükümlerini kullanmasını, böylece gereksiz masraflardan kurtulmasını ve yüksek bir hukuki güvenlikten yararlanmasını sağlama konusunda yardımcı olunması amaçlanmaktadır. Tüzük önerisi, yüksek bir tüketici koruma düzeyini güvence altına almak, tüketicilerin iç pazara güvenini arttırmak ve tüketicileri yurt dışında alışveriş yapmaya cesaretlendirmek için teşebbüsler ile tüketiciler arasındaki sözleşmelere ilişkin kapsamlı tüketici koruma kurallarını da içermektedir (md. 1).

#### B. Tüzüğuün Konusu

Önerilen tüzüğuün konusu, sözleşmenin tüm esaslı unsurlarını içeren kapsamlı bir sözleşme hukukunun düzenlenmesidir.

#### C. Tüzüğuün İçeriği

Önerilen tüzük, üç ayrı bölümden oluşmaktadır. Şöyle ki;

- Tüzüğuün asıl metni,
- Sözleşme hukukuna ilişkin maddi hükümler (Avrupa ortak sözleşme hukukunu) içeren bir Ek I (Annex I) ve
- Standart bilgilendirme formunu içeren Ek II (Annex II)

#### 1. Tüzüğuün Asıl Metni

Önerilen tüzüğuün asıl metni, 37 bent içeren bir giriş kısmı ile 17 maddeden oluşmakta ve Avrupa ortak satım hukukunun uygulanmasına ilişkin esasları belirlemektedir.

1. madde tüzüğuün amacını ve konusunu düzenlemektedir.

2. madde, tüzükte kullanılan terimlere ilişkin tanımlar içermektedir. Tanımlardan bazıları müktesebatta (acquis) daha önce mevcut olmakla birlikte diğerleri ilk kez kullanılmaktadır.

3. madde, ortak satım hukukunun ihtiyari (seçimlik) bir karakter taşıdığını hükme bağlamaktadır.

4. madde, tüzüğuün uygulanma alanını sınır aşan sözleşmelerle sınırlandırmaktadır.

5. madde, tüzüğuün maddi uygulanma alanını belirtmektedir.



*"Avrupa ortak satım hukukunun uygulanmasının gönüllülük esasına dayanması öngörülmektedir. Sözleşme özgürlüğü ilkesinin doğasına uygun olarak, sözleşmenin Avrupa ortak satım hukuku hükümleri temelinde akdedilmesini isteyip istememe ya da burada ulusal hukukun uygulanmasını isteyip istememe konusunda taraflara seçme hakkı verilmektedir."*

6. madde, karma sözleşmeleri ve bir tüketici kredisiyle bağlı sözleşmeleri tüzüğün uygulanma alanından çıkarmaktadır.

7. madde, tüzüğün şahsi uygulanma alanını belirlemektedir.

8. madde, ortak satım sözleşmesi hukukunun uygulanabilirliğini seçme şartına bağlamaktadır.

9. madde, teşebbüslere tüketicileri bilgilendirme yükümlülüğünü yüklemektedir.

10. madde, üye devletleri, teşebbüslerin yükümlülüklerini ihlal etmelerine karşı yaptırımlar uygulanması konusunda yükümlü kılmaktadır.

11. madde, seçilen ortak satım hukukunun sözleşme için esas olduğunu ve sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde ve ihlalinde ortaya çıkan hakları da kapsamak üzere geriye etkili olduğunu öngörmektedir.

12. madde, İç Pazarda Hizmetlere İlişkin 2006/123/AT sayılı Yönerge'den kaynaklanan bilgilendirme yükümlülüklerinin devam ettiğini belirtmektedir.

13. madde, üye devletleri tüzüğün mekânsal ve kişisel uygulanma alanını genişletme konusunda yetkilendirmektedir.

14. madde, üye devletlere ulusal mahkeme kararlarını Komisyon'a bilgilendirme yükümlülüğü getirmektedir.

15. madde, tüzüğün gözden geçirilmesi kaydını içermektedir.

16. madde tüzüğün yürürlüğe giriş ve ortak satım hukukunun geçerli olma tarihlerini düzenlemektedir.

## **2. Avrupa Ortak Satım Hukukuna İlişkin Maddi Hükümler (EK I)**

Toplam 186 maddeden oluşan Tüzük Ek I'in kuralları (yani satım hukukunun maddi hükümleri), sözleşmelerin temel unsurlarını düzenlemektedir (6 no'lu mülahaza nedeni).

Tüzük Ek I'in başında kısa bir "genel kısım" bulunmaktadır (md. 1-12). Burada genel ilkeler ve maddi hükümlerin uygulama esasları hükme bağlanmaktadır. Kuşkusuz bu genel kısım, içeriği bakımından ulusal özel kanunların genel kısımlarıyla karşılaştırmak mümkün değildir. Genel kısım, sadece sözleşme özgürlüğü (Tüzük Ek I'inin 1. maddesi ve 30 no'lu mülahaza nedeni), şekil serbestliği (Tüzük Ek I'in 6. maddesi) ve iyi niyet ve dürüstlük kuralı (Tüzük Ek I'in 2. maddesi, 30 no'lu mülahaza nedeni) gibi önemli prensipleri ve genel hükümleri içermektedir.

13-29. maddeler arasında "Sözleşme Öncesi Bilgilendirmeler" başlığı altında sözleşme görüşme aşamaları ele alınmıştır.

30-57. maddeler, sözleşmenin akdi konusuna ayrılmıştır. Bu maddeler, spesifik olarak Avrupa ortak satım hukukunun kapsamına giren sözleş-

meler için tıpkı ulusal özel hukuk kanunlarının genel sözleşme akdi kısmında da yer aldığı gibi, hükümler içermektedir. O halde burada icap, kabul, irade sakatlığı **halleri**<sup>24</sup> ve benzeri konular **düzenlenmektedir**<sup>25</sup>. Ayrıca mesafeli veya kapı önündeki satım sözleşmelerindeki fesih hakkına ilişkin yönergelerin kurallarına da yer verilmektedir (md. 40-47)<sup>26</sup>. Daha sonraki hükümler, akdedilen bir sözleşmenin içeriğini ve etkilerini düzenlemektedir.

58-78. maddeler, yorum kurallarını<sup>27</sup> ve sözleşme boşluklarının doldurulması kurallarını içermektedir.

Bunun ardından sözleşmelerin içeriğinin denetimine ilişkin kurallar 79-86. maddelerde hükme bağlanmaktadır<sup>28</sup>. Bu kısımda, Tüketici Sözleşmelerinde Haksız Koşullar Yönergesi'nin (93/137AET) kuralları esas alınmıştır.

87-90. maddeler, genel ifa engellerini düzenlemektedir<sup>29</sup>. Bunu, satıcının yükümlülüklerini (edimlerini) ve bunların yerine getirilmesinin güvence altına alınmasına ilişkin kurallar (md. 91-122)<sup>30</sup> ile

ücret ödeme tehlikesi de dahil olmak üzere alıcının yükümlülüklerine ilişkin kurallar izlemektedir (md. 123-146)<sup>31</sup>. Garanti kuralları, mahiyeti itibarıyla Tüketim Malları Satımı Yönergesi'ne<sup>32</sup> dayanmakta, fakat bu Yönerge'de alıcı olarak tüketiciye tanınan koruma düzeyinin ötesine geçmektedir. Burada özellikle tüketim malları satımında satıcının "ikinci teslim hakkı" yasaklanmaktadır<sup>33</sup>.

147-158. maddeler, hizmetler sözleşmesiyle bağlantılı satım sözleşmeleri için özel kurallar öngörmektedir<sup>34</sup>.

Nihayet 159-177. maddeler, tazminat, faiz ve sözleşmeden dönme kurallarını hükme bağlamaktadır<sup>35</sup>.

Tüzüğün en sonunda zamanaşımı kuralları yer almaktadır (md. 178-186)<sup>36</sup>.

### 3. Standart Bilgilendirme Formu (Ek II)

Ek II, Avrupa ortak satım hukukunun sözleşmeye uygulanmasına ilişkin anlaşmanın yapılmadan

24- Bunun için bkz. Martens, AcP 2011, s. 845; Ibid, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 179; Jansen, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, s. 169.

25- Bunun için bkz. Leoschelders/Makowsky, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 227.

26- Bunun için bkz. Weber, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 147; Schulze, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, s. 151.

27- Bunun için bkz. Maultzech, içinde: Schmidt-Kessel (editör), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 203.

28- Bunun için bkz. Westphalen, ZIP 2011, s. 1985; Möslin, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 255.

29- Bunun için bkz. Schmidt-Kessel, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 287; Kieninger, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 205.

30- Bunun için bkz. Reimen, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 307; Zöhling-Jud, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 327; Gsell, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, s. 229.

31- Bunun için bkz. Schaub, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 425; Fehrenbach, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 437; Weise, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 469.

32- Tüketim Mallarının Satışının Belirli Kısımlarına ve Tüketim Mallarının Garantisine İlişkin 1999/44/AT sayılı Yönerge.

33- Krş. Zöhling-Jud, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 327.

34- Bunun için bkz. Zoll, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, s. 279.

35- Bunun için bkz. Wendehorst, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 371.

36- Bunun için bkz. Müller, GPR 2012, 1; Ibid, içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, s. 529.



önce teşebbüs tarafından tüketiciye verilmesi gereken standart bilgilendirme formunu içermektedir.

#### **D. Tüzüğün Uygulanma Esasları**

Önerilen tüzüğün (yani Avrupa ortak satım hukukunun) uygulanma esasları şöyle izah edilebilir<sup>37</sup>.

- Tüm üye devletlerde alternatif bir ortak düzenleme olarak uygulanma
- Tüm üye devletlerde seçimli bir sistem olarak uygulanma
- Esas itibarıyla satım sözleşmelerine yönelik olarak uygulanma (maddi uygulanma alanı)

37- Bunun için bkz. Rűfner, ZJS 4/2012, s. 476 vd.

38- Staudenmayer, NJW 2011, s. 3494; Roth, EWS 2012, s. 13.

- Sınır aşan sözleşmelerle sınırlı olarak uygulanma (coğrafi uygulanma alanı)
- Tüketici sözleşmelerine ve içlerinden en az biri KOBİ olan teşebbüsler arasındaki sözleşmelere yönelik olarak uygulanma (şahsi uygulanma alanı)
- Aynı tüketici koruma kurallarının geçerli olması sağlanarak uygulanma
- Sözleşme hukukuna ilişkin kapsamlı bir düzenleme olarak uygulanma
- Uluslararası alanda da uygulanma

#### **1. Tüm Üye Devletlerde Alternatif Bir Ortak Düzenleme Olarak Uygulanma**

Avrupa ortak satım hukukunda 28. satım hukuku rejimi değil, her üye devlette aynı koşullar altında pazar aktörlerinin tasarrufuna sunulan ikinci bir sözleşme hukuku rejimi söz konusudur<sup>38</sup>. Buna göre Avrupa ortak satım hukuku, AB düzenlemesi olarak tüm üye devletlerde alternatif bir sözleşme hukuku olarak uygulanacaktır. Fakat ortak satım hukuku, AB müktesebatı olarak tüm üye devletlerde geçerli olsa da otomatik olarak uygulanmayacak, yalnızca alternatif bir düzenleme olarak uygulama alanı bulabilecektir. Dolayısıyla Avrupa ortak satım hukuku, ulusal satım hukuklarının yerine geçmeyip, yalnızca somut olayda ilgili ulusal satım hukukuyla bir rekabet ilişkisine girecektir. Kuşkusuz Avrupa ortak satım hukuku ile ulusal sözleşme hukukları arasında gerçekleşecek daimi bir rekabet, sözleşme hukukunun kalıplaşmasının engellenmesi bakımından önemlidir.

*“Önerilen tüzük, Avrupa ortak satım hukukunun etkili bir şekilde uygulanmasını ve yeknesak bir şekilde yorumlanmasını güvence altına alan önlemler öngörmektedir. Buna göre Komisyon, bazı faaliyet veya ticari tasarruflara ilişkin Avrupa örnek sözleşme hükümlerini hazırlamak için tüm katılanlarla sıkı iş birliği yapacaktır. Böylece Avrupa Parlamentosu, ekonomi ve hukuk uygulayıcıları ile tüketici örgütlerinin tavsiyelerini izleyebilecektir.”*

## 2. Tüm Üye Devletlerde Seçimlik Bir Sistem Olarak Uygulanma

Avrupa ortak satım hukukunun uygulanmasının gönüllülük esasına dayanması öngörülmektedir<sup>39</sup>. Sözleşme özgürlüğü ilkesinin doğasına uygun olarak, sözleşmenin Avrupa ortak satım hukuku hükümleri temelinde akdedilmesini isteyip istememe ya da burada ulusal hukukun uygulanmasını isteyip istememe konusunda taraflara seçme hakkı verilmektedir<sup>40</sup>. Ne teşebbüsler ne de tüketiciler, sözleşmeleri ortak satım hukuku temelinde akdetmeye yükümlüdürler. Aksine taraflar, sözleşmelerine Avrupa ortak satım hukukunun geçerli olmasını kararlaştırma hakkına sahiptirler (md. 3 I).

Avrupa ortak sözleşme hukukunun ticari satım sözleşmelerine uygulanmasında 1980 tarihli Viyana Konvansiyonu (CISG) ile bir çatışma durumu ortaya çıkabilir. Böyle bir durumda taraflar, Avrupa ortak satım hukukunu uygulanacak hukuk olarak seçtiklerinde Viyana Konvansiyonu'nun (iradi) uygulanmasını zımni şekilde ortadan kaldırmış olacaklardır (CISG md. 6).

Avrupa ortak satım hukukunun sözleşmelere uygulanmasının sağlanabilmesi için bunun taraflarca

kabul edilmesi gerekir. Böyle bir kabulün bulunup bulunmadığı Tüzüğün 3. maddesinin 2 ve 3. fıkraları, 8. maddesi ve Tüzük Ek I'deki ilgili maddi hükümlere göre belirlenecektir. Buna göre Avrupa ortak satım hukukunun uygulanmasına ilişkin anlaşma, bir teşebbüs ile bir tüketici arasındaki ilişkide ancak tüketicinin bunu açıkça ve sözleşmenin kuruluş kararından ayrı olarak kabul etmesi halinde geçerli olabilir. Ayrıca teşebbüsün tüketiciye bir bellek içinde anlaşmanın teyidini vermesi gerekir. Dahası, Avrupa ortak satım hukuku bir teşebbüs ile tüketici arasındaki ilişkide kısmi olarak değil, tam kapsamıyla uygulanabilir (Tüzük md. 8). Eğer taraflar ortak satım hukukunun sözleşme için kullanılması konusunda geçerli bir anlaşma yapmışlarsa, o sözleşmede düzenlenen konular için artık sadece Avrupa ortak satım hukuku uygulanabilir. Avrupa ortak satım hukuku, sözleşme kurulduğunda sözleşme öncesi bilgilendirme/aydınlatma yükümlülükleri ve bunların ihlal edilmesi halinde başvurulacak yollar için de geçerli olur (Tüzük md. 11). Ancak önerilen tüzük, İç Pazarda Hizmetlere İlişkin 2006/123/AT sayılı Yönerge'yi yürürlüğe koyan ulusal yasalarda hükme bağlanan ve Avrupa ortak satım hukuku bilgilendirme yükümlülüklerini tamamlayan bilgilendirme yükümlülüklerine dokunmamaktadır (Tüzük md. 12).

39- Mevcut özel hukuk kanunları ulusal kimlikler için önemli Avrupa özel hukuk düzenlemesine karşı en büyük engel oluşturmaktadır. Birçok ülkede kendi özel hukuk kanununun uygulanma alanının bir Avrupa kodifikasyonu ile daraltılmasına karşı sert bir direniş ile karşılaşılabilir. Özellikle sırf bu nedenden dolayı Avrupa özel hukuk düzenlemesinin alternatifini veya ön aşaması olarak bir "seçimlik enstrüman"ın kabul edilmesi fikri öteden beri tartışılmaktadır.

40- Leible, BB 2008, s. 1469; Tonner, EuZW 2010, s. 771.



Öte yandan, hukuk seçimi ile sözleşmenin içeriğinin bizzat belirlenmesi arasında bir ayırım gerekir. Düzenleme rejimi olarak seçme, somut hukuki ilişki için emredici ulusal kuralları da askıya alır. Bu askıya alınma AB hukukunun geçerlilik önceliğinin de bir sonucudur. Hukuk tekniği bakımından ulusal hukuk düzeninin parçası olarak doğrudan uygulanabilen bir tüzükle buna sorunsuz bir şekilde ulaşılabilir. Emredici normlar da dahil tüm ulusal hukukun somut hukuki işlem için askıya alınmasını öngören bir kanunlar ihtilafı kuralı, ortak satım hukukunun (seçimlik enstrümanın) sözleşmeye uygulanması kabul edildiğinde normlar hiyerarşisi ile bağdaşır. Aynı zamanda bununla, hukuk oluşturma metodu ortak satım hukuku hükümleri bakımından sağlanmıştır. Bir AB tüzüğü düzenlemeleri olarak bu hükümlerin AB hukukunun özerk metotlarıyla yorumlanması ve geliştirilmesi gerekir (Tüzüğün 1 no'lu Ek'in 4. maddesi).

Bununla birlikte taraflar, sözleşmenin içeriğinin belirlenmesinde seçimlik enstrümanın kurallarından ayrılabilirler. Bunun için bu kuralların prensip itibarıyla irade muhtariyetini benimsemiş olması gerekir. Böylece taraflar, enstrümanın seçilmesinden sonra somut olayın ihtiyaçlarına göre hareket edebilirler. Önerilen tüzükte (ve genel olarak da AB hukukunda) irade muhtariyetinin kabul edilmesi de bu önceliğe destek çıkmaktadır. Seçimlik enstrümanda sözleşme hukuku düzenlemelerinin (örneğin tüketicinin korunması, genel işlem koşullarının içeriğinin kontrol edilmesi ve ahlaka aykırı gabin/sömürüye karşı korunma için) emredici şekilde düzenlenmesi, maddi hukuka uygunluk ihtiyacını gerekli kılar. Bu, sözleşme hukuklarının rekabetini de talep eder. Çünkü ulusal rekabet hukukları prensip itibarıyla irade muhtariyetini esas alır. Seçimlik enstrüman, esnek olmayan, emredici bir yapıyla sözleşmeler hukuku piyasasında başarı elde etmesi mümkün değildir.

### 3. Esas İtibarıyla Satım Sözleşmelerine Yönelik Olarak Uygulanma (Maddi Uygulanma Alanı)

Avrupa ortak satım hukukunun şu sözleşmeler için uygulanması öngörülmektedir (md. 5):

- Satım sözleşmeleri
- Dijital içeriklerin sağlanmasına ilişkin sözleşmeler: Bu sözleşmeler bakımından kullanıcının kaydedebileceği, işlem yapabileceği veya yeniden kullanabileceği veyahut girişinin olabileceği maddi bir veri taşıyıcısında sunulmanın bir ücret mukabilinde gerçekleşip gerçekleşmediği önem taşımaz.
- Bağlantılı hizmetlerin sunulmasına ilişkin sözleşmeler: Bu sözleşmeler bakımından da bir ücretin kararlaştırılıp kararlaştırılmadığı önem taşımaz.

Avrupa ortak satım hukuku, satım sözleşmeleri için özerk bir tam düzenleme teşkil etmektedir. Özerk bir komple düzenleme, özellikle online işlemler için faydalı ve gereklidir. Fakat sadece bunlarla da sınırlı değildir. Mallar ve bunlarla bağlantılı hizmetler (örneğin mutfak dolaplarının montajı) sunan teşebbüsler tarafından da kullanılabilir. Mal ticareti AB içi ticaretin en büyük kısmını oluşturduğundan, mal satımlarına ilişkin engellerin giderilmesi AB içi ticarete olumlu etki gösterir. Dolayısıyla ortak satım hukuku, dijital ekonominin artan önemini dikkate almak ve böylece yeni sözleşme hukukunun hemen eskimemesini sağlamak amacıyla dijital içeriklerin sunulmasına ilişkin sözleşmeler için de geçerli kılınmaktadır. O halde ortak satım hukuku, internet üzerinden yüklenebilen müzik veya film dataları, yazılım program veya uygulamalarının satımı için de kullanılabilir. Bu bakımdan ürünlerin CD veya DVD gibi veri ta-

*“Önerilen tüzük değişik açılardan eleştirilmektedir. Bu bakımdan iki hususun birbirinden ayrılması gerekir. Öyle ki burada bir yandan özel hukuk alanına, diğer yandan da kamu hukuku alanına ilişkin itirazlar söz konusudur.”*

şayıclarına kaydedilip kaydedilmediğinin bir önemi yoktur.

Avrupa ortak satım hukukunun kullanılması, bir teşebbüs ile tüketici arasında hangi türden olursa olsun malların, dijital içeriklerin veya bağlantılı hizmetlerin düzenli bir şekilde teslim edildiği, sağlandığı veya sunulduğu ve tüketici tarafından ifaların taksitli olarak yapıldığı sözleşmelerde mümkündür (md. 6). Buna karşılık Avrupa ortak satım hukuku, malların satılması, dijital içeriklerin sağlanması ve bunlarla bağlantılı hizmetlerin sunulması dışında diğer unsurları da içeren karma sözleşmeler için kullanılamaz. Ayrıca Avrupa ortak satım hukuku, teşebbüsün tüketiciye ödeme süresinin uzatılması, kredi veya benzeri bir finansman yardımı verdiği veya vermeyi taahhüt ettiği teşebbüs-tüketici sözleşmeleri için geçerli değildir.

#### **4. Sınır Aşan Sözleşmelerle Sınırlı Bir Şekilde Uygulanma (Coğrafi Uygulanma Alanı)**

Avrupa ortak satım hukukunun sınır aşan olaylara yönelik olarak uygulanması öngörülmektedir. Çünkü orada ilave transaksyon masrafları ve hukuki karmaşıklık nedeniyle sorunlar çıkmaktadır. Bu nedenle ortak satım hukukunun sadece gerekli olduğu yerde kullanılması ve böylece ulusal sözleşme haklarını tümüyle ikame etmemesi istenmektedir.

Dolayısıyla Avrupa ortak satım hukukunun uygulanması, kural olarak sadece sınır aşan sözleşmeler için söz konusu olabilecektir. Tüzüğün amaçları gereğince teşebbüsler arasında akdedilecek bir sözleşme, tarafların mutata meskenlerinin içlerin-

den en azından biri bir AB üye devleti olan değişik devletlerde bulunduğu sınır aşan bir sözleşme olacaktır. Tüzüğün amaçları gereğince bir teşebbüs ile bir tüketici arasındaki bir sözleşme ise

- Tüketicinin adresi, teslimat adresi veya fatura adresi teşebbüsün mutata meskeninin bulunduğu devletten başka bir devlette olması ve
- Bu devletlerden en az birinin AB üye devleti olması

halinde sınır aşan bir sözleşme sayılacaktır.

Tüzüğün amaçları gereğince ortaklıkların (şirketlerin), derneklerin ve tüzel kişilerin mutata meskeni, ana idare merkezi yeridir. Bir gerçek kişi teşebbüsünün mutata meskeni, ana işin yapıldığı yerdir. Eğer sözleşme bir şubenin, ajansın veya bir teşebbüsün diğer bir yerleşimin iş faaliyeti çerçevesinde akdedilirse şubenin, ajansın ve diğer yerleşimin bulunduğu yer, teşebbüsün mutata meskeni olarak geçerlidir. Bir sözleşmenin sınır aşan sözleşme olarak nitelendirilmesi için Avrupa ortak satım hukukunun uygulanmasının kabul edildiği an önemlidir (md. 4).

Öte yandan Avrupa ortak satım hukukunun uygulanma alanının genişletilmesi mümkündür. Nitekim bir üye devlet, bir teşebbüs ile bir tüketici arasındaki bir sözleşmede teşebbüsün mutata meskeninin, tüketicinin adresinin, malların teslimat adresinin veya fatura adresinin kendi ülkesinde bulunması halinde Avrupa ortak satım hukukunun kullanılabilmesi yolunu açabilecektir (md. 13).



*“Önerilen tüzük oldukça belirsiz olup, yoruma açık çok sayıda hukuki kavram içermektedir. Hâlbuki seçimlik enstrümanın başarısı diğerlerinin yanı sıra AB’de uygun bir içtihat birliğine de bağlıdır. Dolayısıyla işleyen bir Avrupa özel hukuk yargısı gereklidir. Enstrümanı somutlaştırma yetkisinin alelade bir şekilde ABAD’a havale edilmesi bunun için yeterli değildir.”*

### **5. Tüketici Sözleşmelerine ve İçlerinden En Az Biri KOBİ Olan Teşebbüsler Arasındaki Sözleşmelere Yönelik Olarak Uygulanma (Şahsi Uygulanma Alanı)**

Avrupa ortak satım hukuku, sınır aşan işlem dolaşımında sorun çıkaran ilişkilerle (yani teşebbüsler ile tüketiciler arasındaki işlemler ile en azından içlerinden biri KOBİ olan teşebbüsler arasındaki işlemlerle) sınırlanmaktadır. Avrupa ortak satım hukukunun uygulanması ancak malların satıcısı veya dijital içerikleri sunan kişi teşebbüs olduğunda kararlaştırılabilecektir (ticari satışlar). Eğer tüm taraflar teşebbüs ise, Avrupa ortak satım hukuku ancak onlardan birinin KOBİ olması halinde geçerli olabilecektir (md. 7 I). Tüzüğün amaçları gereğince bir KOBİ,

- 250 kişiden daha az kişi istihdam eden ve
- Azami 50 milyon euroluk bir yıllık ciroya veya azami 43 milyon euroluk bir yıllık bilançoya sahip olan bir teşebbüstür. Mutat meskeni üçüncü bir devlette veya para birimi euro olmayan bir üye devlette bulunan KOBİ durumunda yıllık ciro veya bilanço için ilgili üye devletin veya üçüncü devletin para biriminde sözü edilen tutarlar aranır (md. 7 II).

Özel kişiler arasındaki sözleşmeler ile sözleşme taraflarından hiçbiri KOBİ olmayan teşebbüsler arasındaki sözleşmeler, kural olarak ortak satım hukukunun uygulanma alanına girmez. Çünkü bu türden sözleşmeler için hâlihazırda AB düzeyinde saptanabilir bir harekete geçme ihtiyacı bulunma-

maktadır. Bununla birlikte teşebbüsler, kanunlar ihtilafı kuralları çerçevesinde ortak ihtiyaçlarına en uygun hukukun uygulanmasını seçerek transaksion masraflarını düşürme imkânına sahiptirler. Üstelik Avrupa ortak satım hukuku, üye devletlere ortak satım hukukunun uygulanmasını içlerinden hiçbiri KOBİ olmayan teşebbüsler arasındaki sözleşmelere genişletme seçeneğini tanımaktadır. Tüzüğün 13. maddesi gereğince üye devletler, tüm sözleşme taraflarının KOBİ niteliği taşımayan teşebbüsler olması halinde Avrupa ortak satım hukukunun kullanılabilmesi yolunu açabileceklerdir.

AB Komisyonu da ileriki yıllarda duruma göre gerçek kişiler arası sözleşmeler ve teşebbüsler arası sözleşmeler için tamamlayıcı yasama önlemlerinin gerekli olup olmadığını belirlemek için izlemeye devam edecektir.

### **6. Aynı Tüketici Koruma Kurallarının Geçerli Olması Sağlanarak Uygulanma**

Önerilen tüzükle, yüksek bir tüketici koruma düzeyi getirilmektedir. Zira ortak satım hukukunun uygulandığı tüm durumlarda tüketicinin korunmasını güvence altına alan yeknesak bir rejim öngörülmektedir. Buna göre, Roma I Tüzüğü’nün 6. maddesinin 2. fıkrası gereğince taraflar hukuk seçimi yoluyla tüketicinin mutat meskeninin bulunduğu üye devlette geçerli olan tüketicinin korunması kurallarının uygulanmasını ortadan kaldıramazlar.

Öte yandan sözleşme özgürlüğü ile emredici koruyucu kurallar (özellikle tüketici koruması) arasında



bir dengenin kurulması seçimlerlik enstrüman olarak ortak satım hukukunun rekabet kabiliyeti için elzemdir. Zira sözleşme tarafları, bu enstrümanı ancak yeterli ekonomik güdüleri mevcut olduğunda seçeceklerdir.

### 7. Sözleşme Hukukuna İlişkin Kapsamlı Bir Düzenleme Olarak Uygulanma

Önerilen tüzüğün önemli bir özelliği, maddi düzenleme karakteridir<sup>41</sup>. Amaç, sözleşme hukukunun özerk bir kodifikasyonunun yapılmasıdır. Ne soyut prensiplerin sayılması ne de örnek sözleşme kurallarının alelade bir şekilde bir araya getirilmesi uygun düzenleme karakteri sunar.

Ortak satım hukuku, tüm çerçevesi bakımından sınır aşan bir sözleşme için pratik önem taşıyan sözleşme hukuku boyutlarını maddi olarak düzenlemektedir. Tarafların hakları ve yükümlülükleri, ifa edilmeme durumunda başvurulacak yollar, sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülükleri, sözleşmenin akdedilmesi (şekil gereklilikleri de dahil), fesih hakkı ve sonuçları, sözleşmenin hata, hile veya gabin dolayısıyla iptali, sözleşmenin yorumu, içeriği ve etkileri, bir sözleşme hükmünün dürüstlük kuralına aykırılığının incelenmesi ve sonuçları, sözleşmenin iptal edilmesi ve tasfiyesi ve zamanaşımı bunlar arasındadır. İfa ve diğer yükümlülüklerinin ihlalinde kullanılacak yaptırımlar da düzenlenmektedir. Buna karşılık hak ve fiil ehliyeti, sözleşmelerin hukuka ve ahlaka aykırılığı, temsil ve borçlu ve alacaklı çokluğu gibi ulusal sözleşme hukuku için önemli, fakat sınır aşan sözleşmeler için daha az önem taşıyan boyutlar ortak satım sözleşmesi hukukunda düzenlenmemiştir. Bunlar için Roma I Tüzüğü'ne göre uygulanabilir olan ulusal hukuk belirleyici olmaya devam eder.



### 8. Uluslararası Alanda da Uygulanma

Önerilen tüzük, ortak satım hukukunun sözleşmeye uygulanmasının kararlaştırılabilmesi bakımından sözleşme taraflarından sadece birinin bir AB üye devletinde yerleşmiş olmasını aradığı için uluslararası alanda da uygulanma kabiliyetine sahip olacaktır. Dolayısıyla teşebbüsler, AB içinden veya dışından gelen diğer teşebbüsler ile işlem yaptıklarında ortak satım hukuku kurallarını kullanabileceklerdir. Üçüncü ülkelerden gelen teşebbüsler, ürünlerini ortak satım hukuku temelinde iç pazara sunmaya hazır olduklarında Avrupa tüketicileri daha büyük bir ürün arzından ve ortak satım hukukuyla garanti edilen yüksek tüketici koruma düzeyinden faydalanacaklardır. Nihayet tüzüğün uluslararası boyut göstermesi ortak satım hukukunun uluslararası satım sözleşmelerinde standart hukuk haline gelmesi imkânı da sağlayacaktır.

41 - Bu özelliğiyle ortak satım hukuku, Avrupa sözleşme hukuku ilkeleri ve hatta Genel Referans Çerçevesi Taslağı'nın kısımlarından farklılık göstermektedir.



## E. Tüzüğün Müktesebatla İlişkisi

Önerilen tüzük, tüketicinin korunması alanında mevcut düzenlemeleri tamamlamaktadır. Fakat bu düzenlemeleri esasen kendi özünde benimsemekle birlikte, daha yüksek bir koruma düzeyinden hareket etmektedir.

Önerilen tüzük, sınır aşan sözleşmelerle sınırlandırıldığı için genel geçerli hukukun ikame edicisi değildir. Bu nedenle tüketicinin korunması kurallarının geleneksel uyumlaştırma yoluyla geliştirilmesi gerekli olmaya devam edecektir. O halde burada, ileride her iki hareket şeklinin paralel gelişeceği ve bu bakımdan birbirine yöneleceği söylenebilir.

Önerilen tüzük, diğer alanlardaki AB politikası ile uyum içindedir. Örneğin ihtilafların yargı dışı halledilmesi için teşebbüslerin alternatif ihtilaf çözümü usulünü etkili, zaman tasarruflu ve az masraflı metodu mülahazaya alınmasını öngörmektedir. Ayrıca taraflar, 2000 euroya kadar olan ihtilaflarda alacakların yurt dışında tahsilinin kolaylaştırılması için getirilen Avrupa küçük talepler usulünden de yararlanabileceklerdir.

Önerilen tüzük, iç pazardaki ticaret engellerinin ya uyumlaştırma yönergeleri ya da diğer uygun önlemlerle azaltılmasına ilişkin diğer inisiyatifler için bir temel sunmaktadır. Dijital içeriklerin kullanılmasına dair sözleşmelere ilişkin bir dizi hüküm içermektedir. Daha sonra dijital pazarda bunun temelinde tüketicinin korunması önlemleri ile kapsamlı bir strateji geliştirilebilecektir.

## F. Tüzükte Öngörülen Destekleyici Önlemler

Önerilen tüzük, Avrupa ortak satım hukukunun etkili bir şekilde uygulanmasını ve yeknesak bir

şekilde yorumlanmasını güvence altına alan önlemler öngörmektedir. Buna göre Komisyon, bazı faaliyet veya ticari tasarruflara ilişkin Avrupa örnek sözleşme hükümlerini hazırlamak için tüm katılanlarla sıkı iş birliği yapacaktır. Böylece Avrupa Parlamentosu, ekonomi ve hukuk uygulayıcıları ile tüketici örgütlerinin tavsiyelerini izleyebilecektir. AB'nin tüm resmi dillerindeki genel işlem koşulları ile birlikte bir örnek sözleşme, Avrupa ortak satım hukuku temelinde sınır aşan sözleşmeler akdetmek isteyen teşebbüsler için yararlı olabilir. Bu nedenle Komisyon, Avrupa ortak satım hukukunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde çalışmalara başlayacak ve her şeyden önce ortak satım hukukunun kullanıcılarının menfaatlerinin temsil edileceği bir uzmanlar grubu oluşturacaktır. Menfaat grubu temsilcileri iş faaliyetleri bilgilerini getirebilirler ve sektörleri için ortak satım hukuku ile pratik tecrübeleri temelinde genel işlem koşullarını hazırlayabilirler.

Ortak satım hukukunun yeknesak bir şekilde uygulanması ve yorumlanması için ortak satım hukuku hükümlerinin gerek ulusal mahkemeler gerekse AB mahkemeleri tarafından yorumlanmasını konu edinen, herkese açık bir veri bankasının kurulması öngörülmektedir. Üye devletler ilgili yargı kararlarını zaman kaybetmeden Komisyon'a bildireceklerdir.

Komisyon, hükümlerin aynı şekilde okunmasını sağlamak için Avrupa ortak satım hukuku ile görevli hukuk uygulayıcılarına yönelik eğitimler düzenleyecektir<sup>42</sup>.

Bunun ötesinde Komisyon, tüketici hukuku hükümlerinin güncellenmesi ve genişletilmesi gibi tüketici hukukunun genel konularını (örneğin haksız ticari uygulamalara ilişkin yönergenin veya

42- Avrupa Birliği Komisyonu, *Mitteilung über Vertrauen schaffen in eine EU-weite Justiz: eine neue Dimension der europäischen Justizausbildung*, KOM(2001)11 endg.

*“Bütünleşme yönelimli federalist anlayışa göre yaklaşıldığında Komisyon’un tüzük önerisini ABİA 114. maddesine dayandırmasını hukuka uygun ve makul bulunabilir. Üye devletlerin egemenliğinin korunmasını esas alan konfederalist anlayış açısından bakıldığında ise Komisyon’un bu önerisiyle yetki aşımında bulunduğu rahatlıkla söylenebilir.”*

yanıltıcı reklama ilişkin yönergenin gözden geçirilmesini) izleyecektir. Teşebbüsler arasındaki haksız ticari uygulamaları sözleşmelerin düzenlemesi bakımından önemini de incelemeye devam edecektir.

Nihayet önerilen tüzük, yürürlüğe girdikten beş yıl sonra gözden geçirilecektir. Bu bakımdan diğerlerinin yanı sıra tüzüğün uygulanma alanının teşebbüsler arasındaki sözleşmelere genişletilip genişletilmeyeceği ve pazar ve teknolojik gelişmeler ile AB hukukunun gelecekteki gelişmelerinin ne oranda dikkate alınacağı incelenecektir.

#### **IV. Avrupa Ortak Satım Hukuku Tüzüğü Önerisine Yapılan Eleştiriler**

##### **A. Genel Olarak**

Önerilen tüzük değişik açılardan eleştirilmektedir<sup>43</sup>. Bu bakımdan iki hususun birbirinden ayrılması gerekir. Öyle ki burada bir yandan özel hukuk alanına (özel hukuk sözleşmesine ilişkin maddi kurallar) ilişkin itirazlar<sup>44</sup>, diğer yandan da kamu hukuku alanına (özellikle yetki dayanağına) ilişkin itirazlar söz konusudur. Tüzüğün henüz yasalaşamamış olması ve ayrıca çalışmanın sınırlı kapsamı nedeniyle aşağıda daha ziyade kamu hukuku kaynaklı eleştiriler ele alınacaktır. Ortak satım hukukunun maddi hükümlerinin incelenmesi ise ayrı bir çalışmaya bırakılmaktadır.

##### **B. Eleştiriler**

###### **1. Tüzüğün İç Pazarı Teşvik Ettiği Argümanına Yönelik Eleştiriler**

Öğreti ve uygulamada yapılan birinci eleştiri, ulusal satım hukuklarının iç pazarın işleyişini bozduğu argümanına yönelmektedir. Buna göre belirtilen argüman çok sağlam değildir, örneğin diğer üye devletlere mal göndermeyen teşebbüslerin diğer ülkelerde yavru işletmeleri vardır ve onlar oradaki pazar koşullarına göre mal fiyatını belirlerler. Kuşkusuz teşebbüsler için diğer ülke pazarlarının çekici olmasını engelleyen başka nedenler de vardır, örneğin dil engelleri, dijital ürünler için fikri ve sınai haklar, karmaşık KDV düzenlemeleri malların serbest dolaşımından yararlanılmasının asıl engelleri olarak görülebilir. Ayrıca ihtiyari sözleşme hukukuyla direkt ve indirekt aktarma masrafları bağlanmaktadır. Bunlar, diğerlerinin yanı sıra sözleşme ilişkilerinin uyumu sırasındaki hukuki belirsizlikler ve yeni kuralların yorumlanmasından kaynaklanmaktadır.

Benzer durum tüketiciler için de geçerlidir. Ortak satım hukukunun getirilmesinin tüketiciler için ucuz mal tedarikine yol açacağı tezi şüphelidir. Ayrıca uygulamada tüketicilerin ortak satım hukukunu seçmesi konusunda zorlukların çıkması da kuvvetle muhtemeldir. Tüketiciler aslında işin ayrıntısında kendi hukuklarını dahi bilmezler. Mesafeli satımlarda tüketicilere koruma sağlanacağı

43- Bkz. Herresthal, EuZw 2011, s. 7.

44- Kati şekilde reddeden görüş için bkz Eidenmüller/Jansen/Kieninger/Wagner/Zimmermann, JZ 2012, s. 269.



argümanı yanıltıcıdır, tüketiciler zaten bu konuda Roma I Tüzüğü ile korunmuşlardır. Yapılan araştırmalarda tüketicilerin satın alma isteğini belirleyen nedenlerin genel olarak şunların olduğu sonucuna varılmıştır:

- Dil

Hak arama konusundaki tereddütler

- Marka tutkusu ve yerel ürünlerin önceliği
- "Bilinenin tercih edilmesi" prensibinin sınır aşan alışverişlerin engellenme seviyesini aşmak için yüksek güdüleri gerektirmesi.

Uygulamada böyle bir düzenlemeye ihtiyacın olup olmadığı son derece belirsizdir. Riskten kaçınan pazar aktörleri ulusal hukukla aşinalıkları nedeniyle Avrupa ortak satım hukukunun seçiminden kaçınılabirler. Viyana Konvansiyonu'nun uygulanmasından genelde feragat edilmiş olması<sup>45</sup> da en azından hızlı bir başarının olmayacağını göstermektedir.

Aslında Komisyon, özellikle online iç pazarı teşvik etmek istemektedir. Ancak bu konuda aceleci

davranmaktadır. Öncelikle sözleşme hukukunun geniş tüketici yönergeleri ile kapsamlı, kısmen de tam uyumlaştırılmasının sınır aşan dolaşıma nasıl etki göstereceğinin beklenmesi gerekir.

## 2. Tüzüğün Yetki Dayanağına Yönelik Eleştiriler

İkinci eleştiri noktası düzenlemenin yetki dayanağına ilişkindir. Komisyon önerisi, duyurulduktan hemen sonra yetki eleştirisiyle karşılaşmıştır. Bu eleştiri Alman Temsilciler Meclisi'nin (Bundestag) 1.12.2011 tarihli ikincilik itirazında zirveye ulaşmıştır<sup>46</sup>. Öğretide baskın şekilde savunulan görüşe göre, yapılan düzenlemeyle aslında sınır aşan mal dolaşımının kolaylaştırılması değil, bir AB özel hukukunun orta vadede gerçekleştirilmesine yönelik bir amaç güdülmektedir ancak AB'nin bunun için yetkisi yoktur. Her şeyden önce tüzüğün hukuki dayanağı Komisyon tarafından yanlış seçilmiştir. Komisyon, Avrupa ortak satım hukukunun düzenlenmesine ilişkin tüzük önerisini ulusal mevzuat ve uygulamalarının uyumlaştırılmasını düzenleyen ABIA 114. maddesine<sup>47</sup> dayandırmıştır. Ancak önerinin bu maddeye dayandırılması mümkün de-

45- Avukatların % 42'si CISG'in uygulanmasını kabul etmemektedir. Krş. Meyer, *RebelsZ* 2005, s. 457; Ernst, *AcP* 2008, s. 248 (265).

46- Krş. Grigoleit, *ZSE* 9 (2011), 560 (571); Riesenhuber, *EWS* 2012, s. 7; Roth, *EWS* 2012, s. 12; Tamm, *VuR* 2012, s. 3.

47- Mevzuat uyumlaştırılmasının ağırlık noktası, hukuki ve fiili ticaret engellerinin ve rekabet bozulmalarının giderilmesinde oluşmaktadır. Hukuki farklılıkların ancak onlardan böyle engeller çıktığı zaman giderilmesi gerekir. Bu gerekliliğin mutlaka doğrudan olması gerekmez, dolaylı bir bağlantı da yeterlidir. ABIA 114. maddesi, ulusal hukuk kurallarının farklı gelişiminin sonucu olarak ortaya çıkan yeni ticaret engellerinin önlenmesi için de hukuki dayanak işlevi görebilir. Ancak böyle engellerin ortaya çıkmasının muhtemel olması ve alınan önlemin bunlardan sakınılmasını amaçlaması gerekir. Serbest dolaşım ilkelerinin ötesine geçen mevzuat uyumlaştırmalarına, ki onlar en geniş anlamda rekabetin Avrupa Birliği dahilinde güvence altına alınmasını amaç edinir, girişilip girişilemeyeceği veya ne oranda girişilebileceği tartışmalıdır. "Serbest rekabet" kavramının geniş bir yorumunda neredeyse sınırsız bir düzenleme yetkisi çıkar. Çünkü tüm iktisadi önlemlerin Avrupa Birliği dahilindeki rekabet ile bir şekilde bağlantısı vardır. Adalet Divanı'nın içtihadına göre, belirli bir sektördeki üretim koşullarını düzenleyen ulusal mevzuatları bu sektördeki rekabet bozulmalarının giderilmesi için uyumlaştıran önlemler, iç pazarın gerçekleştirilmesine hizmet eder. Bir serbest dolaşım engelini burada takriben yalnızca mevzuat uyumlaştırılmasıyla giderilebilen rekabet bozulmalarına bağlanmış olması gerekli değildir. Mamafih serbest dolaşım engeli ve (potansiyel) rekabet bozulması alternatif bir ilişki içinde yan yana bulunabilir. Buna karşılık, Avrupa Birliği'nin uyumlaştırma önlemi, küçük rekabet bozulmalarına yönelik olamaz. Bu koşul, sınırlı bireysel yetkilendirme ilkesinin bir sonucudur. Keza, üye devletlerin kuralları arasındaki farklılıkların basitçe tespit edilmesi veya serbest dolaşım ilkelerinin ihlal edilmesinin veya rekabet bozulmasının soyut bir tehlikesi ABIA 114. maddesine başvurmak için yeterli değildir. Aksine bir mevzuat uyumlaştırılmasıyla giderilebilen gerçek engellerin veya hissedilebilir rekabet bozulmalarının mevcut olması gerekir. Hissedilebilir olma kriteri, Komisyon tarafından yapılan rekabet denetimlerinde ekonomik yaklaşıma göre özellikle etkileri vasıtasıyla tüketicilere uyarlanmaktadır. Üye devletlerin hukuk kurallarının ve idari uygulamalarının uyumlaştırılması, bunların tüm üye devletlerde olmasa bile, en azından bir üye devlette bulunmasını veya görülebilir şekilde planlanmasını şart kılar. Bunun ötesine giden önleyici bir mevzuat uyumlaştırılmasından üye devletler ile Avrupa Birliği arasındaki yetki paylaşımının altının oynanması için geri durulması istenmektedir. Yetki paylaşımının dikkate alınması, Avrupa Birliği'nin gelecekteki yapısı için giderek artan bir öneme sahip olacaktır. İç pazarın işleyişi için görünürdeki bozucu faktörlerinin giderilmesi, serbestliği kısıtlayıcı ulusal kuralların bulunmadığında en azından kapsamlı bir gerçekleştirilmeye bağlıdır. Fakat bir mevzuat uyumlaştırılması alanı açılırsa bu, kurucu bir görev olarak tümüyle Avrupa Birliği'nin yeni düzenlemelerine yol açabilir. İç pazar mevzuat uyumlaştırılması, ortak pazar mevzuat uyumlaştırılmasında olduğu gibi, Avrupa Birliği'nin münhasır bir yetkisini değil, yarışan bir yetkisini kurur. Dolayısıyla Avrupa Birliği yasa koyucunun burada ölçüülük ve ikincilik ilkeleri çerçevesinde hareket etmesi gerekir.



ğildir. Bu görüşün taraftarları, düzenlemenin mahiyeti itibarıyla ulusal hukukların uyumlaştırılması faaliyetinden ziyade ulusal hukuklar karşısında seçimlik bir enstrüman işlevini gördüğünü ve böyle bir düzenlemenin ise ABİA 114. maddesinde öngörülen “iç pazarın kuruluş veya işleyişinin konu/amaç edinilmesi” (maddi) koşulunu yerine getirmediğini ileri sürmektedirler<sup>48</sup>. Ayrıca kapsamlı böyle bir düzenlemenin yetki aşımına yol açacağı konusunda da tereddütlerini bildirmektedirler. Çünkü ABİA 114. maddesinde AB’ye tanınan yetki, AB’nin yarışan yetki alanına girmekte ve bu nedenle de ikincilik ve orantılılık ilkelerinin sınırlamaları altında bulunmaktadır. Böyle bir kapsamlı düzenlemenin bu ilkelerle bağdaştırılması önemli soru işaretlerine yol açmaktadır.

Bununla birlikte AB genelinde geçerli olacak ortak bir satım hukukunun düzenlenmesine ilişkin

yeterli bir yetki dayanağı her halükarda ABİA 352. maddesinden çıkarılabilir<sup>49</sup>. Öyle ki seçimlik düzenlemeler şimdiye kadar ABİA 352. maddesine dayandırılmıştır. Şu da var ki AB’nin harekete geçmesinin AB’yi kuran antlaşmaların amaçlarını gerçekleştirmek için zorunlu olması gerekir. Fakat bu bakımdan AB yasa koyucusunun değerlendirme alanı vardır. Öte yandan ABİA 352. maddesine göre ihtiyari enstrümanın ancak çok zor şekilde değiştirilebilmesi ve buna ilişkin inisiyatif yetkisinin Komisyon’da olması olumsuz etki gösterecektir.

### 3. Tüzüğün Uygulanma Alanına Yönelik Eleştiriler

Önerilen tüzük, sadece satım sözleşmeleriyle sınırlı değildir. Dijital veriler ve bağlantılı hizmetler de kapsama dâhil edilmektedir. Bu genişlemenin sını-

48- Fakat bunun aksini savunmak mümkündür. Zira getirilmek istenen düzenleme, ulusal sözleşme hukuklarını uyumlaştırmamakta, aksine onları seçimlik düzenlemelerle tamamlamaktadır. Eğer ABİA 114. maddesine dayanarak bu alanda ulusal kurallarının mecburi bir uyumlaştırılmasından veya birleştirilmesinden bahsediliyorsa, o zaman ihtiyari bir sistemin getirilmesinin mümkün olabilmesi gerekir (evleviyet kuralı: çoğunluğun içinde azı da vardır).

49- Herresthal, *EuZW* 2011, s. 7; Roth, *EW* 2012, s. 12.



rı çok açık değildir ve hatta bu genişleme kısmen çelişkilidir. Tüzüğün giriş kısmının 2. maddesinin m bendi sadece satım sözleşmesiyle eşzamanlı akdedilen hizmetler sözleşmesinden bahsederken; Tüzüğün 42. maddesi, görünüşe göre aşikâr şekilde bağlantılı hizmetlere ilişkin sözleşmelerin satım sözleşmesinden sonra da akdedebileceğini esas almaktadır.

Tüzüğün uygulanması için, Roma I Tüzüğü'nde yer alan olağan tanımlamaların (tüketicinin mutad meskenine bağlanmanın) aksine tüketicinin malın yabancı bir adrese gönderildiğini bilmesi yeterli görülmektedir. Bu durum, tüketicinin korunması açısından sorunlu gözükmemektedir.

Komisyon, işlevsel bir yeknesak sözleşme hukuku rejimi getirmek istiyorsa tüzüğün uygulama alanını kendisi tarafından teşhis edilen sorunun merkezi (yani sınır aşan e-ticaret) ile sınırlamalıdır.

#### **4. Tüzüğün Hukuki Güvenlik Sorunları Çıkaracağına Yönelik Eleştiriler**

Önerilen tüzük oldukça belirsiz olup, yoruma açık çok sayıda hukuki kavram içermektedir. Hâlbuki seçimlik enstrümanın başarısı diğerlerinin yanı sıra AB'de uygun bir içtihat birliğine de bağlıdır. Dolayısıyla işleyen bir Avrupa özel hukuk yargısı gereklidir. Enstrümanı somutlaştırma yetkisinin alelade bir şekilde ABAD'a havale edilmesi bunun için yeterli değildir. Özel hukukta yorum ve hukuk geliştirilmesine ilişkin konuların çokluğu ABAD'ın özel hukuk alanındaki yetkilerinin (özellikle uygun usuller ve özel hukuk alanında uzmanlaşmış yargıçlar suretiyle) esaslı bir şekilde arttırılmasını gerekli kılmaktadır. Ayrıca kapasite sorusunun cevaplandırılması gerekir. ABAD, bugünkü yapısıyla seçimlik enstrümanın yorumlanmasında yüksek bir özel hukuk mahkemesi işlevini üzerine alamaz. Seçimlik enstrümanın nihai mercisi olarak AB genelinde yorumlanmasının usulü olarak sağlanma-

sı gerekir. Bunun için Avrupa revizyon mercisine ve yeni usule gerek vardır. Bu bakımdan seçimlik enstrümanın yorumlanması ve geliştirilmesi konularında ABAD'a revizyon başvurusu düşünülebilir. Çünkü zıt hukuk kültürleri arka planı ve diller, ulusal mahkemeler vasıtasıyla farklı yoruma yol açacaktır.

Genel ispat yükü kuralının düzenlenmemiş olması nedeniyle ulusal mahkemelerde hukuki ihtilafların farklı sonuçlanma durumları ortaya çıkabilir.

Ulusal düzenlemelerde yer alan koruma hükümleri veya ahlaka aykırı hukuki işlemler gibi bir ilkesel düzenlemeye yer verilmemiştir.

Avrupa ortak satım hukuku düzenlemelerinin diğer düzenleme alanlarından maddi olarak sınırlandırılmasının karmaşıklığı, ihtiyari sözleşme hukukunun ulusal hukuk düzenlerine entegre edilmesini zorlaştırır. Avrupa ortak satım hukukunun maddi normları ulusal hukuk bağlamında düzenleme sınırlarıyla bağlıdır. Örneğin yarışan haksız fiil sorumluluğu, zenginleşmenin geri alınması veya eşlik edici koruma yükümleri ulusal hukuka göre belirlenecektir.

#### **Sonuç**

Sözleşmeler piyasasının güncel ekonomik ve teknik gerçeklerine yönelen, sınır aşan hukuki işlemlerin özelliklerini dikkate alan modern bir sözleşme hukukunun seçenek olarak sunulması düşüncesi, Avrupa öğretisinde ilgi uyandırmış ve bu kapsamda birçok olumlu ve olumsuz görüş belirtilmiştir. Öğretideki bu görüş farklılıkların arkasında, tıpkı Avrupa bütünleşmesinin diğer önemli meselelerinde (yönelimlerinde) de görüldüğü gibi, öteden beri sürdürüle gelen federalist ve konfederalist anlayış ve arayışlardan kaynaklanan bir handikap/zorluk bulunmaktadır. Gerçekten de bütünleşme yönelimli federalist anlayışa göre yaklaşıldığında Komisyon'un tüzük önerisini ABIA 114. maddesi-

*“Olumlu nedenler olarak standartlaşma, işlem masraflarının azalması, gereksiz düzenlemelerin ortadan kalkması gösterilebilir. Ayrıca seçimlik enstrümanın piyasada sözleşme hukuku testini de mümkün kılacağı söylenebilir. Piyasa, enstrüman hükümlerinin taraflar için adilliği noktasında daha iyi olup olmadığını serbestçe belirleyebilir. Muhtemel bir değişiklik ihtiyacını piyasa belirler. Aynı zamanda uyum masrafları sınırlı kalır ve taraflar ulusal sözleşme hukuklarına başvurmaya devam edebilecekleri için onlarla bağlantılı hukuki güvenlik devam eder.”*

ne dayandırmasını hukuka uygun ve makul bulunabilir. Üye devletlerin egemenliğinin korunmasını esas alan konfederalist anlayış açısından bakıldığında ise Komisyon’un bu önerisiyle yetki aşımında bulunduğu rahatlıkla söylenebilir.

Olumlu nedenler olarak standartlaşma, işlem masraflarının azalması, gereksiz düzenlemelerin ortadan kalkması gösterilebilir. Ayrıca seçimlik enstrümanın piyasada sözleşme hukuku testini de mümkün kılacağı söylenebilir. Piyasa, enstrüman hükümlerinin taraflar için adilliği noktasında daha iyi olup olmadığını serbestçe belirleyebilir. Muhtemel bir değişiklik ihtiyacını piyasa belirler. Böylece bir Avrupa sözleşme hukuku, seçimlik enstrüman hükümlerinin prensip itibarıyla ihtiyari olduğu sürece evrimsel bir süreçten geçecektir. Aynı zamanda uyum masrafları sınırlı kalır ve taraflar ulusal sözleşme hukuklarına başvurmaya devam edebilecekleri için onlarla bağlantılı hukuki güvenlik devam eder.

Olumsuz nedenlerin başında ise hukuki güvenlik ve belirsizlik kaygıları gelmektedir. Komisyon böyle bir düzenlemeyi önerirken esas itibarıyla iç pazar entegrasyonundan hareket etmiştir. Hâlbuki düzenleme kişilerin durumlarını yakından ilgilendirmektedir. Farklı hukuk kültürlerinin uygun düzenleme yapısı bakımından karşı karşıya geleceği açıktır. Ulusal hukuk perspektifinden özel hukuktaki kazanımlardan acelece feda edilmesi için

bir neden bulunmamaktadır. Ayrıca uygulamada böyle bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç olup olmadığı konusunda bir belirsizlik hâkimdir. Riskten kaçınan pazar aktörleri ulusal hukukla aşinalıkları nedeniyle ihtiyari sözleşme hukukunun seçiminde kaçınılabirler. Viyana Konvansiyonu’nun uygulanmasından genelde feragat edilmiş olması da hızlı bir başarının olmayacağını göstermektedir. Nihayet düzenlemenin hukuki dayanağının Komisyon tarafından yanlış gösterilmesinin, düzenlemenin kuvvetle muhtemel olarak ABAD tarafından iptal edilmesine yol açacağı söylenebilir. Böyle bir davanın açılacağı yönünde işaretler vardır.

Tüm bunlara karşın Avrupa ortak satım hukukunun Avrupa sözleşme hukuku yolunda önemli bir köşe taşı olacağı söylenebilir. Avrupa düzeyinde böyle bir enstrüman için istek ve eğilim vardır. Seçimlik enstrümanın şanslarının ve risklerinin gerçekleşmesini, özellikle bunun geliştirilmesine devam ediliş edilmeyeceği ya da silinip ortadan kaybolup kaybolmayacağını ulusal sözleşme hukuklarıyla rekabet belirleyecektir. Dolayısıyla bir seçimlik enstrüman olarak Avrupa ortak satım hukuku, uygun bir düzenleme yapısını ve irade muhtariyeti önceliğini esaslı karakterler olarak göstermesi gerekir.

Eğer bu yeni sözleşme hukuku kabul edilecek olursa, bunun mutlak surette taraflar için kabul edilebilir ve makul bir menfaat dengelemesi al-



tında gerçekleşmesi gerekir. Bu nedenle seçimlik enstrümanın şansı, sınır aşan sözleşmelerin güncel teknik ve ekonomik düzenleme yapısına ve özelliklerini ulusal sözleşme hukuklarından daha menfaatlere uygun şekilde ele alan kurallar getirildiğinde vardır. Ancak o zaman pazar aktörleri için bu düzenlemeleri harekete geçirmeye ilişkin yeterli bir istek olacaktır. Soyut, genel olayların bununla talep edilen kodifikasyonu, ortak düzenleme içeriklerinin özerk şekilde düzenlenmesi ve hakkaniyet hukukunun sınırlı kapsamı AB özel

hukukuna asla yabancı değildir. Sözleşme hukukuna ilişkin yönergelerin (tüketim mallarının satımı, tüketici kredisi, mesafeli/uzaktan satım ve seyahat sözleşmesi yönergeleri) düzenleme yapısı bu yeni düzenlemede göz önünde tutulabilir. Bu, şimdiden kati şekilde "Genel Referans Çerçevesi Taslağı"nın değiştirilmeden Avrupa ortak satım hukukuna alınmasına karşı gelmektedir. Zira bu taslak tümüyle belirsiz olup, içtihadı hakkaniyet kararlarını amaçlamaktadır.

#### KAYNAKÇA

**Basedow, Jürgen**, "Avrupa Özel Hukukunun Doğuşu" (çeviren: Oğuz, Arzu), AÜHF Yıl 2003, C52 Sa.3 s. 1 vd.

**Eidenmüller/Jansen/Kieninger/Wagner/Zimmermann**, "Der Vorschlag für eine Verordnung über ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", JZ 2012, s. 269-289.

**Ernst, Wolfgang**, "Common Frame of Reference' aus juristischer Sicht", AcP 208 (2008), s. 48-282

**Fehrenbach, Markus**, "Die Abhilfen des Verkäufers nach Artt. 131-139 GEKR", içinde: Schmidt-Kessel (derleyen), Ein einheitliches Europäisches Kaufrecht?, 2012, s. 447-468.

**Graf von Westphalen, Friedrich**, "Das Optionale Europäische Kaufrecht", ZIP 2011, s. 1985 vd.

**Grigoleit, Hans Christoph**, "Die Europäische Kommission und ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", ZSE 2011, s. 560-573.

**Gsell, Beate**, "Fehlerbegriff und (negative) Beschaffensvereinbarungen im Vorschlag für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", içinde: Schulte-Nölke, Hans ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales europäisches Kaufrecht, 2012, s. 229-249.

**Herresthal, Carsten**, "Ein europäisches Vertragsrecht als Optionales Instrument", EuZw 2011, s. 7-12.

**Jansen, Nils**, "Binnenmarkt, Privatrecht und europäische Identität: Eine historische und methodische Bestandsaufnahme", Mohr Siebeck, Tübingen 2004.

**Jansen, Nils**, "Irrtumsanfechtung im Vorschlag für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, 2012, s. 169-203.

**Kieninger, Eva-Maria**, "Allgemeines Leistungsstörungsrecht im Vorschlag für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", içinde: Schulte-Nölke/Zoll/Jansen/Schulze (derleyen), Der Entwurf für ein optionales europäisches Kaufrecht, 2012, s. 212-228.

**Leible, Stefan**, "Was tun mit dem Gemeinsamen Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht? - Plädoyer für ein optionales Instrument", Der Betriebs-Berater (BB) 28/2008, s. 1469 - 1475

**Leoschelders, Dirk/Makowsky, Mark**, "Inhalt und Wirkungen von Verträgen, Kapitel 7: içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches europäisches Kaufrecht?, München 2012, s. 227-254.

**Martens, Sebastian A. E.**, "Ein Europa, ein Privatrecht - Die Bestrebungen zur Vereinheitlichung des Europäischen Privatrechts", EuZw 2010, s. 527 vd.

**Martens, Sebastian A. E.**, "Die Regelung der Willensmängel im Vorschlag für eine Verordnung über ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", AcP 211 (2011), s. 845 - 885.

**Martens, Sebastian A. E.**, "Einigungsmängel im EU-Kaufrecht", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches europäisches Kaufrecht? Eine Analyse des Vorschlags der Kommission, sellier european law publishers, München 2012, s. 179 - 201.

**Maultzsch, Felix**, "Art. 58-65: Auslegung", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches europäisches Kaufrecht? Eine Analyse des Vorschlags der Kommission, 2012, Sellier European Law Publishers München, s. 203-226

**Meyer, Justus**, "UN-Kaufrecht in der deutschen Anwaltspraxis", RabelsZ 69 (2005), 457.

**Möslein, Florian**, "Kontrolle vorformulierter Vertrags-



klauseln", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 255 vd.

**Müller, Michael**, "Die Verjährung im EU-Kaufrecht", GPR 2012, s. 11-20.

**Müller, Michael**, "Die Verjährung im EU-Kaufrecht", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 529-552.

**Reimen, Oliver**, "Verpflichtungen des Verkäufers nach EU-Kaufrecht", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 307-326

**Remien/Herrler/Limmer** (derleyen), Gemeinsames Europäisches Kaufrecht für die EU? Analyse des Vorschlags der Europäischen Kommission für ein optionales Europäisches Vertragsrecht vom 11. Oktober 2011, Wissenschaftliches Symposium am 20. Januar 2012 in Würzburg, 2012.

**Riesenhuber, Karl**, "Der Vorschlag für ein "Gemeinsames Europäisches Kaufrecht" - Kompetenz, Subsidiarität, Verhältnismäßigkeit", EWS 2012, s. 7-11

**Roth, Wulf-Henning**, "Der Vorschlag für eine Verordnung über ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", EWS 2012, s. 12 - 21.

**Rüfner, Thomas**, "Sieben Fragen zum EU-Kaufrecht Oder: Was man heute schon über den Verordnungsvorschlag für ein Gemeinsames Kaufrecht wissen sollte", ZJS 4/2012, s. 476 vd.

**Schaub, Renate**, Verpflichtungen des Käufers, Artt. 123-130 GEKR, içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 425-446.

**Schmidt-Kessel, Martin** (derleyen), Ein einheitliches europäisches Kaufrecht?: Eine Analyse des Vorschlags der Kommission, sellier european law publishers, Schriften zum Gemeinschaftsprivatrecht, München 2012.

**Schmidt-Kessel, Martin**, "Der Torso des allgemeinen Leistungsstörungenrechts, Artt. 87-90 GEKR", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 287-306

**Schulte-Nölke, Hans/Zoll, Fryderik/Jansen, Nils/Schulze, Reiner** (derleyen), Der Entwurf für ein optionales europäisches Kaufrecht, sellier european law publishers, Schriften zum Gemeinschaftsprivatrecht, München 2012.

**Schulte-Nölke, Hans** "Vor- und Entstehungsgeschichte des Vorschlags für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", içinde: Schulte-Nölke, Hans/Zoll, Fryderik/Jansen, Nils/Schulze, Reiner (derleyen), Der Entwurf für ein opti-

onales Europäisches Kaufrecht, sellier european law publishers, Schriften zum Gemeinschaftsprivatrecht, München 2012, s. 1-202012, s. 1 vd.

**Schulze, Reiner**, "Die Widerrufsrechte im Vorschlag für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht", içinde: Schulte-Nölke, Hans/Zoll, Fryderik/Jansen, Nils/Schulze, Reiner (derleyen), Der Entwurf für ein optionales Europäisches Kaufrecht, sellier european law publishers, Schriften zum Gemeinschaftsprivatrecht, München 2012, s. 151 vd.

**Staudenmayer, Dirk**, "Die Mitteilung der Kommission zum Europäischen Vertragsrecht", EuZW 2001, s. 485 vd.

**Staudenmayer, Dirk**, "Der Aktionsplan der EG-Kommission zum Europäischen Vertragsrecht", EuZW 2003, S. 165-171.

**Staudenmayer, Dirk**, "Der Kommissionsvorschlag für eine Verordnung zum Gemeinsamen Europäischen Kaufrecht", NJW 2011, s. 3494 vd.

**Tamm, Marina**, "Das Gemeinsame Europäische Kaufrecht im Gewand des optionalen Instruments - eine kritische Analyse", VuR für 1/2012, s. 3-12.

**Tonner, Klaus**, "Das Grünbuch der Kommission zum Europäischen Ver- für Verbraucher und Unternehmer - Zur Rolle des Verbrauchervertragsrechts im europäischen Vertragsrecht", EuZW 2010, s. 767- 771.

**Weller, Matthias**, "Widerrufsrecht bei Fernabsatz- und Haustürgeschäften", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 147 vd.

**Weise, Volker**, Gefahrübergang nach Artt. 140 ff. GEKR, içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 469 vd.

**Wendehorst, Christiane**, "Rücktritt („Beendigung“) im Entwurf für ein Gemeinsames

Europäisches Kaufrecht", içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 371 vd.

**Zöhling-Jud, Brigitta**, Rechtsbehelfe des Käufers im Entwurf eines Gemeinsamen Europäischen Kaufrechts, içinde: Schmidt-Kessel, Martin (derleyen), Ein einheitliches Europaeisches Kaufrecht?, 2012, s. 327 vd.

**Zoll, Fryderik**, "Das Dienstleistungsrecht im Vorschlag für ein Gemeinsames Europäisches Kaufrecht, içinde: Schulte-Nölke ve diğerleri (derleyenler), Der Entwurf für ein optionales Europaeisches Kaufrecht, 2012, s. 279 vd.

## ASO Yönetim Kurulu Mehdi Eker'i ziyaret etti

11 Temmuz 2013



Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve Yönetim Kurulu üyeleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker'i 11 Temmuz 2013 tarihinde makamında ziyaret etti.

ASO Başkanı Özdebir ziyarette yaptığı konuşmada, son yıllarda Türkiye tarımında çok ciddi değişiklikler olduğunu ifade ederek, verimlilik, uygulama ve ürün çeşitliliği anlamında da gidecek çok yolun bulunduğunu kaydetti.

Sanayi ve tarımın birbirini tamamlayan ve besleyen sektörler olduğunu dile getiren Özdebir, en çok rahatsız oldukları hususlardan birinin tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı olduğunu söyledi.

Düzgün sanayileşme olmadığı için tarım arazilerinin kaybedildiğine dikkati çeken Özdebir, Bakan Eker'den OSB'ler dışında yapılaşmaya müsaade edil-

memesi konusunda kendilerine destek verilmesini istedi.

Özdebir, tarım aletlerinin ekipmanındaki KDV oranının 8'den 18'e çıkarılmasını istediklerini dile getirerek, "Bu KDV yükü hâlâ işletmelerimizin sırtında. Bu konuda desteklerinizin devamını rica ediyoruz." dedi.

Nurettin Özdebir, güvenli gıda anlamında Bakanlığın çok iyi işler yaptığını ama her güzel şeyin yan etkisinin de olduğunu dile getirdi.

İnsan sağlığını tehdit eden ürünleri üreten firmaların teşhir edildiğini hatırlatan Özdebir, bu firmalar afişe edilirken, o ürün pazarının ve iyi üretim yapan firmaların da zarar gördüğünü söyledi. Özdebir, bu firmalar afişe edilirken iyi üretim yapan firmaların da takdir edilmesi gerektiğini vurgulayarak, böylelikle ürün pazarının daralmasının önüne geçilebileceğini sözlerine ekledi.



Kabülde konuşan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker de "Şimdiye kadar 4 milyon hektar araziyi toplulaştırdık. Bu yıl sonuna kadar 5-6 milyon hektara çıkmış olacak." dedi.

Eker, sanayinin tarımdan ayrılmayacağını belirterek, sanayi sektörünü büyütme için öncelikli adımın tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi olduğunu ifade etti ve tarıma hükümet olarak 10 yıl öncesine göre çok farklı bir gözle baktıklarını, bir strateji oluşturduklarını belirtti.

Bugün daha bilinçli tarım desteklerinin verildiğini dile getiren Eker, bu sene çiftçiye 9 milyar lira nakit hibe desteği verilmesini planladıklarını, yılın ilk 6 ayında bu miktarın 6 milyar 600 milyon lirasının ödendiğini söyledi.

Şimdiye kadar 4 milyon hektar araziyi toplulaştırdıklarını, bu rakamın yıl sonuna kadar 5-6 milyon hektara çıkmış olacağını belirten Eker, şöyle konuştu:

"Ama diğer tarafta da bölünmeyi durdurmamız lazım. Çünkü bir yandan bölünme sürekli devam ediyor. Kanun tasarımızı meclise gönderdik. Ama öyle bir şey

ki şimdiden o 'istememezlik' grup var ya Türkiye'de, ne yapsan karşı çıkar.

Bunlar birinci köprüye karşıydı, ikinci köprüye karşıydı, şimdi üçüncü köprüye de karşılar. Bunu da aklım hayalim almıyor. Nasıl böyle bir şey diyorlar!

Türkiye'nin bu kadar yararına olan, bu kadar acil bir ihtiyaca sırf 'ne gelirse gelsin ben karşı çıkayım da safım belli olsun' hesabıyla karşı çıkıyorlar. Biz bunlara rağmen bunu hayata geçireceğiz. En büyük konu bu."



## ASO Yönetim Kurulu'ndan Fatma Şahin'e ziyaret

19 Temmuz 2013



Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve Yönetim Kurulu üyeleri 19 Temmuz tari-

hinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'i makamında ziyaret etti.



Basına kapalı olarak gerçekleşen görüşmenin ardından ASO Başkanı Nurettin Özdebir, yeni seçilen Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'e nezaket ziyaretinde bulduklarını belirtti.

## ASO Yönetim Kurulu Ankara Valisi Yüksel'i ziyaret etti

29 Mayıs 2013



Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir, yeni Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte 29 Mayıs tarihinde Ankara Valisi Alâaddin Yüksel'i



makamında ziyaret etti. Özdebir ziyarette, ASO seçimlerini demokratik bir ortamda Ankaralı sanayicilere yakışır bir şekilde gerçekleştirdiklerini vurguladı.

Ankara Valisi Alâaddin Yüksel de yeni Yönetim Kurulu üyelerini seçilmelerinden dolayı kutladı ve kendilerine başarılar diledi. Yüksel, Ankara Sanayi Odası'nın, şehrin en önemli dinamiklerinden biri olduğunu belirterek, gayretli çalışmalarından dolayı ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i ve Yönetim Kurulu üyelerini kutladı.

## ASO Teknik Koleji'nde karne heyecanı

14 Haziran 2013



Ankara Sanayi Odası tarafından ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan ASO Teknik Koleji 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı karne töreni 14 Haziran'da yapıldı. Öğrencilere karnelerini ASO Başkanı Nurettin Özdebir verdi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir törende yaptığı konuşmada öğrencilere "Kendimize koymuş olduğumuz hedefin büyük bir kısmının ilk yılda gerçekleştiğini ve herkes tarafından kabul gördüğünü görmek beni sonsuz mutlu etti. Bana verebileceğiniz en büyük armağan buydu." diye seslendi.

6-7 yıllık bir çalışmanın sonucunda bugünkü noktaya geldiğini anlatan Özdebir, asıl amaçlarının kendi işletmelerine eleman değil, ülkeyi bugün bulunduğu noktadan daha ileri noktalara ulaştıracak bireyler yetiştirmek olduğunu dile getirdi.



Türkiye'de eğitim sisteminde eksikler bulunduğunu ve bu konudaki düşüncelerini devlet büyüklerine anlattıklarını söyleyen Özdebir, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve ilgili bakanların okulun faaliyete geçmesi sürecinde önlerini açtıklarını ifade etti.

Özdebir, bilgiye ihtiyaç duyan, insanlığın genel kabul görmüş erdemlerine sahip, vatanını, milletini seven ve ülkeyi daha ileriye götürecektir insanlar yetiştirmeyi amaçladıklarını ve öğrencilerin kendi alanlarında en iyi üniversitelerde eğitim göreceklere inandığını söyledi.

Birçok ülkenin mevcut teknolojileri ile ulaşabileceği belli bir kişi başı gelir düzeyi olduğunu ve bunun "orta gelir tuzağı" olarak adlandırıldığını belirten Özdebir, "Bunu aşmanın şartları var. Burada en önemli unsur, insan kaynağı. Biz insanımızı teknolojiyi üretecek, iyi kullanacak ve bu teknolojiyi başka ülkelere de transfer edebilecek bilgi ve beceri düzeyinde yetiştirebilirsek ancak o tuzağı aşabiliriz." değerlendirmesinde bulundu.

Kadim devlet olmak için mutlaka güçlü olunması gerektiğine dikkati çeken Özdebir, Türkiye'nin kadim devlet olabilmesi için bilgi ve teknoloji üretip, bunu ürüne çevirmesi gerektiğini vurguladı.

Özdebir, konuşmanın ardından okul birincisi Kazım Yel'e takdir belgesini ve hediyesini verdi.

## Beninli Bakanlar ASO 1. OSB'yi ziyaret ettiler

6 Mayıs 2013



Benin Cumhuriyeti Ekonomi ve Maliye Bakanı Jonas Gbian ile Enerji, Su ve Petrol Arama Bakanı Barthelémy Kassa, Türkiye'nin Benin Fahri Konsolosu ve Benin Serbest Endüstri Bölgesi'nin Genel Müdürü Ichola Alimi Saliou ve beraberindeki heyet 6 Mayıs tarihinde Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret ettiler.

Benin Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Thomas Boni Yayi'nin Benin ziyareti sırasında kendisine Benin Cumhuriyeti Ulusal Komutanı nişanı verdiğini belirten Özdebir; "Cumhurbaşkanı Yayi bu nişanla beni çok onurlandırdı. Bu onurla Benin'e karşı çok büyük mesuliyet altına girdik. Bundan sonra hem ülkemizin hem de Benin Cumhuriyeti'nin menfaatlerini korumak için çalışacağım." dedi.

Benin ziyaretinde Cumhurbaşkanı Yayi tarafından çok güzel bir şekilde ağırlandığını ifade eden Özdebir; "Bunun sonucu olarak da ülkemizin en saygın firmalarını Benin'e yatırım yapmaya yönlendirdik. Biz de ASO olarak OSB'ler ile ilgili bütün bilgilerimizi Benin Cumhuriyeti'ne aktarmak için ve orada OSB kurmak için çaba sarf ediyoruz." dedi.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Afrika konusunda talimatları olduğunu belirten Özdebir, "Başbakanımız bizlere 'Afrika'daki kardeşlerinize gideceksiniz,

orada kendi ülkenizdeki gibi çalışıp, büyüyecek ve istihdam sağlayacaksınız. Türkiye'nin birer elçisi gibi ticari ve sanayi faaliyetlerinizi orada yapacaksınız.' dedi." diye konuştu. Özdebir, Benin'e OSB, sanayileşme, ticaret, mesleki eğitim ve benzeri konularda ne gerekiyorsa yapacaklarını da vurgulayarak, bu konuda Benin Cumhurbaşkanı Yayi'nin isteklerinin kendileri için önemli olduğunu kaydetti.

Benin'de birçok doğal kaynak olduğunu anlatan Özdebir, "Benin'de petrol, doğal gaz gibi yer altı kaynakları var. Fakat orada sismik araştırmalar detaylı olarak yapılmamış, yatırımlar için bir an önce araştırmaların yapılması gerekiyor." diye konuştu.

Türkiye ekonomisinin en hızlı büyüyen ekonomi olduğu belirten Benin Ekonomi ve Maliye Bakanı Jonas Gbian; "Türkiye dünyadaki ekonomik krizlerden etkilenmeyen nadir ülkelerden biri, bu anlamda Türk sanayicilerden öğreneceğimiz çok şey var." dedi. Benin ile Türkiye arasındaki ticari ilişkileri arttırmak istediklerini söyleyen Bakan Gbian; "Afrika yer altı zenginlikleri bakımından özellikle petrol ve doğal gaz ürünleriyle zengin bir kıta. Benin Afrika'nın giriş ve çıkış kapısı. Enerji ve diğer alanlardan yapılan ihracat, ithalat buradan gerçekleştiriliyor. Türk iş adamlarını Benin'e yatırım yapmaya çağırıyoruz." diye konuştu.



## ASO Başkanı Özdebir 'Altın Kalem Ödülleri' törenine katıldı

22 Mayıs 2013



Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin (EMD) 22 Mayıs tarihinde düzenlediği 'Altın Kalem Ödülleri' törenine katıldı.

Altın Kalem Ödül Töreni'ne, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'in yanı sıra, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı Fatih Acar, bürokratlar, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve ekonomi muhabirlerinden oluşan çok sayıda davetli katıldı.

Türkiye'nin bütün bölgelerinde görev yapan ekonomi muhabirlerini, yazarlarını ve yöneticilerini çatısı altında bulunduran EMD, bu yıl beşincisini gerçekleştirdiği "Altın Kalem Ekonomi Muhabirleri Derneği Ekonomi Basını Başarı Ödülleri" ile her alandaki en iyi ekonomi haberlerini ödüllendirdi.

Hilton Otel'de gerçekleştirilen ödül töreninde Özdebir, Anadolu Ajansı muhabiri Leyla Ataman Koyuncuoğlu'na "Ajans Haberleri" kategorisinde ödülünü verdi.





## UMEM mezunları sertifikalarını almaya devam ediyor

4 Haziran 2013



Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) projesi kapsamında kurslara katılıp mezun olan kursiyerler sertifikalarını aldılar.

Ankara Bölgesi'nde Ankara Sanayi Odası'nın koordinatörlüğünde yürütülen UMEM kurslarından mezun olan kursiyerlere sertifikaları İskitler Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde 4 Haziran tarihinde düzenlenen törenle verildi. Kursiyerlere sertifikalarını Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir verdi.

Sertifika törenine, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, İl Millî Eğitim Müdürlüğü yetkilileri ve çok sayıda kursiyer ile kursiyer velisi katıldı.

UMEM Beceri 10 kapsamında İskitler Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde, teknik ressam ve CNC torna tezgâhı operatörü olmak üzere iki meslek dalında 26 kursiyer 2 aylık eğitim sonucunda eğitimlerini başarıyla tamamladı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir sertifika töreninde yaptığı konuşmada, meslek lisesi-

ne gitme kararı veren öğrencileri ve velilerini tebrik ettiğini söyleyerek, "Bu eğitimle beraber hüner sahibi, becerisi ve başkalarından farklı özelliği olan, elinden iş gelen insanlar olacaksınız." dedi. Nitelikli bir iş gücüne sahip olmadan küresel ölçekte rekabet edilemeyeceğini, ekonomide verimlilik artışının sağlanamayacağını ve gelir düzeyinin yükseltilemeyeceğini belirten Özdebir, mesleki eğitimin, iş gücünün niteliğini yükseltmek için en önemli araç olduğunu söyledi.



## Balıkesirli Oda Başkanlarından Özdebir'e ziyaret

19 Haziran 2013



Balıkesir Sanayi Odası Başkanı İsmail Uğur ile Balıkesir Ticaret Odası Başkanı Fahri Ermişler ve Yönetim Kurulu üyeleri, Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir'i 19 Haziran tarihinde makamında ziyaret etti.

Ziyarete Özdebir, Ankara sanayisi hakkında bilgi verdi. Balıkesir'deki Odalardan ilk defa misafir kabul ettiğini belirten Nurettin Özdebir, ziyaretten büyük bir memnuniyet duyduğunu da sözlerine ekledi.

## OSTİM OSB Yönetim Kurulu Nurettin Özdebir'i ziyaret etti

20 Haziran 2013



OSTİM OSB Başkanı Orhan Aydın ve Yönetim Kurulu üyeleri, Ankara Sanayi Odası'na yeniden başkan seçilen Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret ederek, görevinin hayırlı olması dileğinde bulundular.

## Özdebir 2. Ankara İstihdam Fuarı'na katıldı

13 Haziran 2013



İŞKUR tarafından, işsizler ile firmaları buluşturmak ve firmaların ihtiyaçları olan iş gücüne ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla düzenlenen '2. An-

kara İstihdam Günleri' Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'in de açılışına katıldığı fuarda, 100 ve üzeri istihdam sağlayan 110 firma ile kamu ve sivil toplum kuruluşları katılım sağladı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve İŞKUR birlikteliğiyle düzenlenen "2. Ankara İstihdam Fuarı"nda, İŞKUR, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ankara Kalkınma Ajansı, Hak-İş, Ankara Sanayi Odası ve Dünya Engelliler ve Dostları Gelişim Derneği, açtıkları stantlarla programa katkı sağladılar.



## Özdebir Otokoç Şubesi'nin açılışına katıldı

12 Haziran 2013



Otokoç, Ankara'da servis ve yedek parça hizmetlerini bir arada sunan "4S Plaza" şubesini 12 Haziran tarihinde hizmete açtı. Açılışa Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Koç ve Ostim Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın katıldı.



Tamamen Türk mühendisler tarafından tasarlanan kamyonun tüm dünyaya pazarlandığını belirten Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Tan Oto'nun başarılı hizmet veren bir kuruluş olduğunu söyledi ve kendilerini başarılarından dolayı tebrik etti.

Sanayi alanında gerçekleşen tüm yatırımların ülke ekonomisine büyük katkısı olduğuna dikkat çeken ve yatırımcıların teşvik edilmesi gerektiğini belirten Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, "Koç Ailesi Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren sanayi alanında yatırımlar yapan bir ailedir. Vehbi Koç sanayinin bu derece iyi konuma gelmesinde en önemli rol oynayan kişilerdendir. Türkiye sanayi alanında küçümsenemeyecek bir konuma gelmiştir. Ankaramızın en güzel yerlerinden biri olan Yenimahalle'ye bu güzel tesisin açılması onur ve gurur vericidir." dedi.

## TÜRKÇEDER'den Özdebir'e ziyaret

5 Haziran 2013



Uluslararası Türkçe Derneği (TÜRKÇEDER) tarafından düzenlenen 11. Türkçe Olimpiyatları için Ankara'da bulunan bir grup yabancı öğrenci, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i 5 Haziran tarihinde makamında ziyaret ettiler.

Öğrencilerle samimi bir havada sohbet eden Özdebir, daha sonra öğrencilerin okudukları şiirleri ve seslendirdikleri şarkıları dinledi.

Ziyarette öğrencilere günün anısına hediyeler veren Özdebir, daha sonra toplu hatıra fotoğrafı çekildi.

## Fas Heyeti ASO Başkanı Özdebir'i ziyaret etti

21 Mayıs 2013



Fas Temsilciler Meclisi Maliye ve Ekonomik Kalkınma Komisyonu Başkanı Said Khairoune başkanlığındaki heyet 21 Mayıs tarihinde Ankara Sanayi Odası'nı ziyaret etti.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve Genel Sekreter Yavuz Cabbar tarafından ağırlanan heyete Özdebir, ASO tarafından yürütülen faaliyetler konusunda bilgi verdi. Fas'ın hem sahraaltı Afrika'nın giriş hem de Avrupa'ya geçiş kapısı olduğunu ifade eden Özdebir, iki ülke arasındaki mevcut serbest ticaret anlaşmasının ciddi imkânlar sunduğunu vurguladı. Konuk Heyet Başkanı Said Khairoune de Türkiye'nin ekonomik başarılarını övdü ve Türk iş adamlarını Fas'ta yatırım yapmaya davet etti.

## ORSİAD'dan Özdebir'e kutlama ziyareti

22 Mayıs 2013



Ostim Organize Sanayi Bölgesi Sanayici İşadamları ve Yöneticileri Derneği Başkanı Özcan Ülgener ve Yönetim Kurulu üyeleri, Ankara Sanayi Odası Başkanı

Nurettin Özdebir'i yeniden seçilmesinden dolayı 22 Mayıs tarihinde makamında ziyaret etti.

Özdebir ziyarette, ASO'nun bundan sonraki hedefinin Ankara'yı dünyanın yüksek teknoloji üreten önemli merkezlerinden biri haline getirmek olduğunu belirtti. Sanayicilerin en büyük sıkıntılarının birinin nitelikli eleman bulmak olduğunu dile getiren Özdebir; "Türkiye'nin neresinde olursak olalım nitelikli eleman sıkıntısı yaşıyoruz. Bu sorun, ORSİAD olarak sizlerin de ifade ettiği gibi meslek lisesi ve meslek yüksek okulları koordinasyonu ile çözümlenmelidir." dedi.

## Genç girişimciler, ASO Başkanı Özdebir'i ziyaret etti

21 Mayıs 2013



Genç Girişim ve Yönetişim Derneği Başkanı Nezih Allıoğlu ve Yönetim Kurulu üyeleri, yeniden seçilen Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'e tebrik ziyaretinde bulundu.

Özdebir ziyarette ekonomik büyüme için girişimciliğin önündeki engellerin mutlaka kaldırılması gerektiğini belirtti.

GGYD Başkanı Allıoğlu ise ASO'nun Nurettin Özdebir Başkanlığında yeni yönetimine başarılar diledi. Genç Girişim ve Yönetişim Derneği'nin yatırım ve istihdam

ortamları oluşturarak ekonomiye katkı sağladığını anlatan Allıoğlu, çeşitli alanlarda ticari, sosyal ve kültürel projeler ürettiklerini kaydetti.

## ASO, tezhip sergisine ev sahipliği yaptı

25 Haziran 2013



Ankara Sanayi Odası, geleneksel Türk süsleme sanatı olan tezhip sergisine ev sahipliği yaptı. Tezhip sanatçısı Zuhâl Sünger'in Ankara'daki ilk kişisel sergisinin açılışını ASO Başkanı Nurettin Özdebir yaptı.

Ankara Sanayi Odası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen serginin açılışına ASO Başkanı Nurettin Özdebir'in yanı sıra Adalet ve Kalkınma Partisi Kü-

tahya Milletvekili İdris Bal, TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak, ASO Başkan Yardımcısı Mehmet Doğanlar, ASO Yönetim Kurulu üyeleri Seyit Ardiç ile Seyit Koca ve çok sayıda sanatsever katıldı.

Serginin açılışında bir konuşma yapan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, bir milleti oluşturan değerler içinde sanatın çok önemli bir yer tuttuğunu belirterek, "Tezhip, körelen ve unutulmaya yüz tutmuş önemli

geleneksel sanatlarımızdan biridir. Geleneksel sanatlarımıza özel önem vermeliyiz. Bu sanatın yaşatılması için çaba gösteren, özveriyle verdiği emek sayesinde bu sanatı bize tekrar hatırlatan Zuhâl Sünger'e teşekkür ederim." diye konuştu.

Sergide Zuhâl Sünger'in 63 eseri yer aldı.

## Kadın Girişimcilerden Büyükelçi Eşlerine Resepsiyon

11 Haziran 2013



Ankara Sanayi Odası koordinatörlüğünde çalışmalarını sürdüren TOBB Ankara Kadın Girişimciler Kurulu, 11 Haziran 2013 tarihinde büyükelçi eşlerine resepsiyon düzenledi.

Ankara Evi Hasan Altun Konağı'nda düzenlenen resepsiyona Ankara Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Mehmet Doğanlar, TOBB Ankara Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Birten Gökyay, bazı büyükelçi eşleri ile kadın girişimciler katıldı.

# ZELİHA

# BERKSOY

## TİYATRO SANATÇISI

*Usta şair Nazım Hikmet'in dizelerine can vermekten hiç vazgeçmeyen değerli oyuncu ve bilim insanı Zeliha Berksoy ile tiyatroya yönelmesinde rol oynayan etmenleri, karakter seçimlerini ve role hazırlanma tekniğini, Jokond ile Si-Ya-U'yu, son dönemde sayıları oldukça artan ve geniş kitleler tarafından takip edilen dizileri, dizi oyuncularını, bir akademisyen olarak öğrencilere aktardığı deneyimleri, Semiha Berksoy Vakfı'nı ve burada yürütülen faaliyetleri, geleceğe yönelik planlarını, projelerini konuştuk. Üniversitedeki görevinin ağırlığı ve tiyatro sahnesindeki çalışmaların fazlasıyla zamanını doldurması nedeniyle dizilerde oynamayı düşünmediğini ifade eden Berksoy, 2013-2014 tiyatro sezonunda Nazım Hikmet'in Kurtuluş Savaşı Destanı'nı sahneleyeceklerinin müjdesini veriyor.*





Ünlü opera sanatçısı *Semüha Berksoy'un kızı olmanız nedeniyle çocukluğunuz operalar, devlet tiyatrosu kulisleri, turneler ve yurt dışı gezileri arasında geçti. Sanatla dolu bir çocukluğun ardından tiyatroya ilgi duymanız ve hayatınızı bu doğrultuda yönlendirmeniz pek de şaşırtıcı ya da beklenmeyen bir sonuç olmasa gerek.*

*Tiyatro sahnelerinde sergilediğiniz başarılı performanslar ile izleyicinin ruhuna dokunmayı ise özverili çalışmanın ve yeteneğin bir göstergesi olarak okumak mümkün. Tiyatroya yönelmenizde sanatla dolu geçen çocukluğunuz dışında nelerin rol oynadığını söyleyebilirsiniz?*

Evet, çocukluğum sizin de söylediğiniz gibi opera ve tiyatro dünyası içinde geçti ancak ben tiyatro sanatını yaşama daha yakın bulduğum için bizzat seçtim. Tiyatroda sahneden seyirciye daha doğrudan ulaşılabilir. Oynadığımız eserin ve söylediğimiz sözlerin ve rolümüzün etkisi izleyici üzerinde daha kuvvetli ve kolaydır. İzleyici ile direkt göz teması kurarak onlara daha yakın olabilmek adına tiyatroyu seçtim tabii ki.

*Ankara Devlet Konservatuarı'ndaki beş yıllık tiyatro eğitimin ardından Ankara Devlet Tiyatrosu'nda çalışmaya başladınız. Almanya'da Berlin'in en önemli tiyatrolarından Schiller Theater'da reji asistanlığı eğitimi gördünüz. Ankara Birlik Tiyatrosu, Dostlar Tiyatrosu, Bakırköy Belediye Tiyatrosu ve İstanbul Şehir Tiyatroları'nda uzun süre seyirci karşısına çıktınız. Halen Mimar Sinan Üniversitesi'nde Tiyatro Ana Sanat Dalı Başkanı olarak bilgi ve birikimlerinizi gençlere aktarıyorsunuz. Çocuklukta kazınan pratik bilgi ve deneyimin üzerine kurduğunuz teorik çatının da oldukça sağlam olduğunu görüyoruz. Mimar Sinan Üniversitesi'nde öğrencilerinize tiyatroya ve yaşama dair aktarmaya*

“ Öğrencilerime sanat hayatlarında bir bilim adamı titizliği ile hayatın her yönünü gözlemlemelerini öneriyorum. İnsanlarına yararlı olmaları için onları düşünmeye yönlendirmeleri için ve kendi yaşamlarında daha iyiye, güzele ve doğruya ulaşmaları için ömürleri boyunca çalışmalarını gerektiğini söylüyorum. ”

*çalıştığınız en önemli öğretinin ve deneyimin ne olduğunu söyleyebilirsiniz?*

Sanat, sanıldığından ötesinde ciddi bir iştir. Sanatçı mesleğinde, içten bir bağlılık ve inançla; araştırmacı, yüksek entelektüel bir birikim sonucu yaratıcı kabiliyetle sahnede başarılı olabilir. Öğrencilerime sanat hayatlarında bir bilim

adamı titizliği ile hayatın her yönünü gözlemlemelerini öneriyorum. İnsanlarına yararlı olmaları için onları düşünmeye yönlendirmeleri için ve kendi yaşamlarında daha iyiye, güzele ve doğruya ulaşmaları için ömürleri boyunca çalışmalarını gerektiğini söylüyorum.

*Leonarda Da Vinci'nin başyapıtı Jokond, namı diğer Mona Lisa ile Nazım Hikmet'in yakın arkadaşı, Marksist komünist bir genç olan Si-Ya-U'nun Louvre'dan Çin devrimine uzanan destansı aşkını anlatan büyük şiir 'Jokond ile Si-Ya-U'yu 34 yıldır oynamaktan vazgeçmediniz ve 2013 yılının başında yeniden sahnelemeye başladınız. Nazım Hikmet'e hayranlığınızı biliyoruz, 30 sene önce de uzun süre şehir tiyatrolarında oynadınız bu oyunu. 30 yılda dünyada pek çok şey değişti. Bu değişimler oyuna yansdı mı? Na-*





“Nazım Hikmet dünyanın sayılı büyük şairlerindedir ve yazdığı eserler tüm zamanlara dair insanlık mücadelesini anlatır. Jokond ile Si-Ya-U'da emperyalizme ve sömürge düzenine karşı, içinde bir aşk hikâyesini de barındıran bir destan yazmıştır.”

*Nazım Hikmet'in bu büyük eserini sizin için bu kadar değerli kılan nedenleri okuyucularımızla paylaşır mısınız?*

Nazım Hikmet, dünyanın sayılı büyük şairlerinden-  
dir ve yazdığı eserler tüm zamanlara dair insanlık mücadelesini anlatır. *Jo-kond ile Si-Ya-U* da emperyalizme ve sömürge düzenine karşı, içinde bir aşk hikâyesini de barındıran bir destan yazmıştır. Bu eserde benim ilgimi çekense bu şiirin büyük bir hayal gücü, ironi, aşk hikâyesi ve bunun yanı sıra bugün hâlâ günümüzde geçerli olan ve üzüntü ile izlediğimiz sömürgeci politikaları eleştirmesidir.

*Tiyatroda ya da sinemada bir rolü kabul edip etmeyeceğiniz konusunda belirleyici olan ilk öge sizin için ne oluyor? Oynamaya karar verdiğiniz bir karaktere nasıl hazırlanıyorsunuz? Bir oyuncu açısından senaryodaki repliklere birebir bağlı kalınmasını mı, uyarlamayı mı doğru bulursunuz?*

Bir tiyatro sanatçısı olarak tiyatro edebiyatının değerli yazarlarına saygı duyulması gerektiği gö-

“Semiha Berksoy'un uluslararası düzeydeki resim koleksiyonu ve Cumhuriyet tarihimizi de içeren opera sanatçılığı yaşamı adına Semiha Berksoy Müzesi çalışmaları sürmektedir. ASO üyeleri de bu çalışmalara katkı sağarlarsa memnuniyet duyarız.”

rüşündeyim. Bir metnin uyarlaması dramaturji çalışmasıdır. Eserin içinde yapılacak düzeltme metinleri sahne provaları öncesinde yapılır. Tiyatroda her şey prova süresince denenir ve sabitlenir. Bu bakımdan prömiyerdan sonra herhangi bir doğaçlama, oyunculuk disiplinini bozar. Ben bir sanatçı olarak hep bu şekilde düşündüm ve oynadım.

*Yanlış bilmiyorsak 2006 yılında Semiha Berksoy Vakfı kuruldu. Annenizin adıyla kurulan bu vakıfta ne tür faaliyetler yürütüldüğü konusunda bilgi verebilir misiniz?*



Semiha Berksoy Opera Vakfı, sanatçının sağlığında 1996 yılında kurulmuştur. Ancak 10 yıl sonra 2006 yılında iktisadi kuruluş olarak çalışmaya başlamıştır. Kuruluşumuz bünyesinde; temel tiyatro oyunculuğu üzerine akademik eğitimler vermekteyiz. Ayrıca vakfın adına yakışır nitelikte opera-şan eğitimlerimiz vardır. Çocuklarımız için ise Çocuk Akademisi altında yaratıcı drama, bale ve çocuk korosu eğitimleri vermekteyiz. Bir de özel enstrüman derslerimiz mevcuttur.

Vakfımız bünyesinde ise; Semiha Berksoy'un uluslararası düzeydeki resim koleksiyonu ve Cumhuriyet tarihimizi de içeren opera sanatçılığı yaşamı adına Semiha Berksoy Müzesi çalışmaları sürmektedir. Ancak ülkemizde özel sanatçı müzesi kurmanın zorlukları da herkes tarafından bilinmektedir. Kültür Bakanlığı'nın eski bir İstanbul evini tahsisi ise bize çok büyük destek olmuştur. İstanbul Galatasaray'da bulunan bu yapının restorasyonu için projeler bitmiştir. Ailesi olarak biz; sanatçının resim koleksiyonu, özel eşyaları ve Cumhuriyet tarihi sanat arşivi gibi çok değerli varlığını bu müzenin içine koyacağız. Bu projede sponsor olarak bize destek verenler -İş Bankası Genel Müdürlüğü, Procter and Gamble vb.- bulunmaktadır. Umarım sizin röportajınızı okuduktan sonra Ankara Sanayi Odası'nın değerli mensupları da bizden desteklerini esirgemezler.



*Oyunculüğunuzu zaman zaman sinema filmlerinde de izleme fırsatımız oluyor. Bu projelerde genç oyuncularla birlikte çalışma, onları daha yakından tanıma fırsatı elde ediyorsunuz. Son dönemlerde bolca çekilen diziler, genç ve yetenekli oyuncuların görünür olmasını sağladı. Siz bu dizileri ve genç yetenekleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu kadar hareketli bir piyasa onlar için bir avantaj mı yoksa dezavantaj mı sizce?*

Ben oyuncu olarak bugüne kadar dizilerde rol almayı hiç düşünmedim, düşünmüyorum da. Üniversitedeki görevimin ağırlığı ve tiyatro sahnesindeki çalışmalarım fazlasıyla zamanımı doldurmaktadır. Dizi konusuna gelince; gerçek oyuncuların dizilere çok anlam kattığı görünmektedir. Son yıllarda fizik olarak dizilerde başrol oynayanların da oyunculuk meselesine özen göstererek kendilerini bu yolda yetiştir-

mek için özel eğitim aldıklarını görmekteyim. Bu durum oyunculuk işi adına sevindirici tabii ki. Dizi piyasasında da kalite yönünden çok ilerleme görülüyor, ileride uluslararası düzeyde yerini alacağına da inanıyorum.

“2013-2014 tiyatro sezonunda Nazım Hikmet’in Kurtuluş Savaşı Destanı’nı çalışmaya başlıyoruz. Sanırım Ekim ayı sonunda perdelerimizi seyirciye açacağız.”

*İstanbul yaşayan bir sanatçı olarak Türkiye’nin diğer illerinde de sahneye çıkıyorsunuz. İzleyici profili bakımından Ankara, Anadolu şehirleri ve İstanbul arasında farklılık gözlemliyor musunuz? Gözlemliyorsanız bu farklılıkları neye bağlıyorsunuz?*

48 yıllık sanat hayatımda Anadolu’ya yaptığım sayısız turnede gördüğüm şu ki, son derece anlayışı yüksek, tiyatroya ilgili, tiyatroyu aslında çok seven bir halkımız olduğudur. Tek yapılması gereken, Anadolu halkının açlığını doyumak ve bu kültürden onların da beslenmelerini sağlamaktır. Bunun için tiyatro turneleri çok önem arz etmektedir

*Uzun ya da kısa vadede gerçekleştirmeyi düşündüğünüz bir tiyatro, sinema ya da televizyon projesi bulunuyor mu? Ya da*

*bunların dışında aynı zamanda bir akademisyen olarak planladığınız bir kitap, makale var mı?*

Evet, 2013-2014 tiyatro sezonunda Nazım Hikmet’in *Kurtuluş Savaşı Destanı*’nı çalışmaya başlıyoruz. Sanırım Ekim ayı sonunda perdelerimizi seyirciye açacağız.

*Ekleme istediğiniz bir şey var mı?*

Ankara Sanayi Odası’na benimle bu söyleşiyi yapmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Ayrıca röportaj sorularının da son derece ayrıntılı ve özenle hazırlanmış olmasından dolayı da sevinç duyuyorum ve sizleri tebrik ediyorum.

*Biz de çok teşekkür ediyoruz zaman ayırdığınız için, iyi çalışmalar diliyoruz.*



# ASOBÜLTEN

RESMÎ GAZETE ÖZETLERİ (13 Haziran 2013 - 29 Ağustos 2013)

## 13 Haziran 2013 Tarihli ve 28676 Sayılı Resmî Gazete

- Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2006/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2013/9)
- Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II-14.1)

## 14 Haziran 2013 Tarihli ve 28677 Sayılı Resmî Gazete

- Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Çok Tehlikeli İşlerde Görevlendirilebilecek (C) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanları Hakkında Tebliğ
- Gümrük Genel Tebliği (Tarife-Sınıflandırma Kararları) (Seri No: 15)

## 15 Haziran 2013 Tarihli ve 28678 Sayılı Resmî Gazete

- Türkiye Cumhuriyeti ile Küresel Çevre Fonunun Uygulayıcı Kuruluşu Konumunda Bulunan Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası Arasındaki 6 Mayıs 2013 Tarihli Küresel Çevre Fonu Hibe Anlaşması (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Enerji Verimliliği Projesi)
- Ölçü ve Ölçü Aletleri Tip Onay Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektronik Haberleşme Sektöründe Acil Yardım Çağrı Hizmetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 426)

## 18 Haziran 2013 Tarihli ve 28681 Sayılı Resmî Gazete

- Postada Kullanılan Değerli Kağıtlar Yönetmeliği Fihristinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında Uygulanacak Teknik Şartnamelerin Yayınlanması Hakkında Tebliğ (No: MHG/2013-08)

## 19 Haziran 2013 Tarihli ve 28682 Sayılı Resmî Gazete

- Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 356)

## 20 Haziran 2013 Tarihli ve 28683 Sayılı Resmî Gazete

- Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2013-2014 Eylem Planının Kabulü Hakkında Karar
- Teknolojik Ürünlerin Tanıtım ve Pazarlanmasına İlişkin Destek Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Tebliğ (İhracat: 2010/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2013/4)

## 21 Haziran 2013 Tarihli ve 28684 Sayılı Resmî Gazete

- Morityus Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına Dair Tebliğ
- Türk Ürünlerinin İhracatının Arttırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Kararın Ekinde Yapılan Düzenlemenin Duyurulması Hakkında Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/28)
- Hırvatistan Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranları
- Tarımsal Ürünlerde İhracat İadesi Yardımları ile İlgili Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunun 17/6/2013 Tarihli ve 2013/4 Sayılı Kararı

## 22 Haziran 2013 Tarihli ve 28685 Sayılı Resmî Gazete

- 2013/4796 İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetvelinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- 2013/4805 İthalat Rejimi Kararına Ek Karar
- Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)
- Pay Tebliği (VII-128.1)

## 23 Haziran 2013 Tarihli ve 28686 Sayılı Resmî Gazete

- 13/4878 Katılım Öncesi Yardım Aracı - Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni - Kısım 1-B Çerçevesinde 2012 Türkiye Ulusal Programına Yönelik Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu Arasında Finansman Anlaşması ile Anlaşmaya Dair Beyanları İçeren Notaların Onaylanması Hakkında Karar

## 25 Haziran 2013 Tarihli ve 28688 Sayılı Resmî Gazete

- 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanununun 1'inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Tasfiye Yönetmeliği
- Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Transit İşlemleri) (Seri No: 5)
- Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 15)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Akaryakıt Seri No: 26)

**26 Haziran 2013 Tarihli ve 28689 Sayılı Resmî Gazete**

- Tehlikeli Maddeler İçin Yapılacak Sorumluluk Sigortaları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Sigortaya Tabi Mevduat ve Katılım Fonları ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca Tahsil Olunacak Primlere Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2013/27)

**27 Haziran 2013 Tarihli ve 28690 Sayılı Resmî Gazete**

- Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

**28 Haziran 2013 Tarihli ve 28691 Sayılı Resmî Gazete**

- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 1)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 5)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
- Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2)
- Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: X, No: 22)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: X, No: 28)
- Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

**29 Haziran 2013 Tarihli ve 28692 Sayılı Resmî Gazete**

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/11)
- Anonim ve Limited Şirketlerin Sözleşmelerinin Türk Ticaret Kanununa Uyumlu Hale Getirilme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğ
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 427)
- Akaryakıt Haricinde Kalan Petrol Ürünlerinin Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaynaklardan Teminine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

**30 Haziran 2013 Tarihli ve 28693 Sayılı Resmî Gazete**

- Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği

**01 Temmuz 2013 Tarihli ve 28694 Sayılı Resmî Gazete**

- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar
- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar

**02 Temmuz 2013 Tarihli ve 28695 Sayılı Resmî Gazete**

- Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008/6)'in Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2013/4)
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2013/5)
- Portföy Yönetim Şirketleri ve Bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği (III-55.1)
- Portföy Saklama Hizmetine ve Bu Hizmette Bulunacak Kuruluşlara İlişkin Esaslar Tebliği (III-56.1)
- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcı İthalatı İçin Uygunluk Belgesi Düzenlenmesi ve İzlenmesine İlişkin Tebliğ

**04 Temmuz 2013 Tarihli ve 28697 Sayılı Resmî Gazete**

- Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Seri: IV, No: 28)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 65)

**05 Temmuz 2013 Tarihli ve 28698 Sayılı Resmî Gazete**

- Hijyen Eğitimi Yönetmeliği
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 428)
- Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği (VII-128.2)

**06 Temmuz 2013 Tarihli ve 28699 Sayılı Resmî Gazete-Mükerrer**

- Onuncu Kalkınma Planının (2014-2018) Onaylandığına İlişkin Karar

**09 Temmuz 2013 Tarihli ve 28702 Sayılı Resmî Gazete**

- Sendika Üyelığının Kazanılması ve Sona Ermesi ile Üyelik Aidatının Tahsili Hakkında Yönetmelik
- Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.1)

**10 Temmuz 2013 Tarihli ve 28703 Sayılı Resmî Gazete**

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB)

**11 Temmuz 2013 Tarihli ve 28704 Sayılı Resmî Gazete**

- Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ticari Taahhüt Kullanma Belgesi Eğitim ve Sınav Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: V, No: 34)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 134)
- Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1

**12 Temmuz 2013 Tarihli ve 28705 Sayılı Resmî Gazete**

- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar
- Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Batı Balkan Menşe Kümülyasyon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Sıra No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 2)

**13 Temmuz 2013 Tarihli ve 28706 Sayılı Resmî Gazete**

- 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü Maddesi Kapsamındaki Personelin Mali ve Sosyal Haklarına İlişkin Karar ile Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik
- Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik

**14 Temmuz 2013 Tarihli ve 28707 Sayılı Resmî Gazete**

- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81'inci Maddesinin İkinci Fıkrası Uyarınca, Sigorta Primine Esas Kazanç Alt Sınırı Üzerinden Uygulanacak İlave Puan, İlave Puan Uygulanacak İller ve Uygulama Süresi Hakkında Karar
- Elektronik Haberleşme Sektöründe Acil Yardım Çağrı Hizmetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- İflas İdaresi Ücreti, Yazı ve Tebliğ Masrafı Tarifesi Hakkında Tebliğ
- Bombus Anısı Kullanımına Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2009/2)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/32)
- Bombus Anısı Kullanımına Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2009/65)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/44)

#### 16 Temmuz 2013 Tarihli ve 28709 Sayılı Resmî Gazete

- Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/13)

#### 17 Temmuz 2013 Tarihli ve 28710 Sayılı Resmî Gazete

- İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik
- Ev Tipi Çamaşır Kurutma Makineleri ile İlgili Çevreye Duyarlı Tasarım Gereklere Dair Tebliğ (SGM-2013/2)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Plastik Madde ve Malzemeler Tebliği (No: 2013/34)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Plastik Madde ve Malzemelerin Bileşenlerinin Migrasyon Testinde Kullanılan Gıda Benzerleri Listesi Tebliği (No: 2013/35)
- Türk Gıda Kodeksi Madde ve Malzemelerdeki Vinil Klorür Monomer Miktarı Analiz Metodu Tebliği (Tebliğ No: 2002/22)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/36)
- Türk Gıda Kodeksi Madde ve Malzemelerden Gıda Maddelerine Geçen Vinil Klorür Miktarı Analiz Metodu Tebliği (Tebliğ No: 2002/23)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/37)
- Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulamasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 1) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 146)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 10)
- Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 11)
- Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 12)

#### 18 Temmuz 2013 Tarihli ve 28711 Sayılı Resmî Gazete

- Hayvan Beslemede Kullanılan Yem Katkı Maddeleri Hakkında Yönetmelik

#### 19 Temmuz 2013 Tarihli ve 28712 Sayılı Resmî Gazete

- Egzoz Gazı Emisyon Ölçme Cihazları Muayene Yönetmeliği
- Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik
- Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik
- Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu ile İlgili 2013/8 Sayılı Başbakanlık Genelgesi
- Cıvatalar-Genel Kaldırma Amaçlı, Dövme Çelikten, Halka Başlı-Kalite Sınıfı 4 ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 3266) (No: MSG-MS-2013/16)

- Klimalar ve Vantilatörler ile İlgili Çevreye Duyarlı Tasarım Gereklere Dair Tebliğ (SGM-2012/13)
- Tekrar Doldurulabilir Dikşsiz Çelik Gaz Tüplerine Dair Tebliğ (TS EN ISO 9809-3) (No: MSG-MS-2013/15) Dış Ticaret Sermaye Şirketlerine İlişkin Karar
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 20/6/2013 Tarihli ve 4460-8 Sayılı Kararı

#### 20 Temmuz 2013 Tarihli ve 28713 Sayılı Resmî Gazete

- Organik Hayvancılık Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/43)
- Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 26)
- Tıbbi Cihaz Yönetmeliği Kapsamında Alberk QA Uluslararası Teknik Kontrol ve Belgelendirme Limited Şirketinin Onaylanmış Kuruluş Faaliyetlerinin Askıya Alınmasına Dair Tebliğ

#### 23 Temmuz 2013 Tarihli ve 28716 Sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/11)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2013/1)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2013/2)

#### 24 Temmuz 2013 Tarihli ve 28717 Sayılı Resmî Gazete

- Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/15)

#### 25 Temmuz 2013 Tarihli ve 28718 Sayılı Resmî Gazete

- Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/12)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/14)

#### 26 Temmuz 2013 Tarihli ve 28719 Sayılı Resmî Gazete

- Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Taşıtlarda Çalışan Personelin Çalışmalarına İlişkin Avrupa Anlaşmasınının 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı Değişikliklerine Katılmamız Hakkında Karar
- Bazı Alanların Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesine İlişkin Karar
- Karayolu Dışında Kullanılan Hareketli Makinalara Takılan İçten Yanmalı Motorlardan Çıkan Gaz ve Parçacık Halindeki Kirletici Emisyonlara
- Karşı Alınacak Tedbirlerle İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (97/68/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İşkolları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Gıda Kodeksi Hayvansal Gıdalarda Bulunabilecek Farmakolojik Aktif Maddelerin Sınıflandırılması ve Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Altı Köşe Başlı Cıvatalar-Mamul Kalitesi C ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 4016) (Tebliğ No: MSG-MS-2013/17)
- Altı Köşe Başlı Vidalar-Mamul Kalitesi A ve B ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 4017) (Tebliğ No: MSG-MS-2013/18)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2013/16)



- Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (No: 2013/3)

### 27 Temmuz 2013 Tarihli ve 28720 Sayılı Resmî Gazete

- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Sektörlerinin Gözetim ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Mali Bünyelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği
- Genel Aydınlatma Yönetmeliği
- 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun Kapsamına Alınan Münhasıran Sporda Kullanılan Ateşli ve Yıvli Spor Silâhları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Aydınlatma Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Piyasa Gözetimi ve Denetimi Tutanağı Usul ve Esaslarına İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (Tebliğ No: 2010/25)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/29)
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 4/7/2013 Tarihli ve 5411 Sayılı Kararı

### 28 Temmuz 2013 Tarihli ve 28721 Sayılı Resmî Gazete

- Çalışanların Gürültü ile İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik
- Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu İlke Kararı (No: 47)
- Hortum Kelepçeleri-Sonsuz Vidalı, Çelik ile İlgili Tebliğ (TS 12091) (No: MSG-MS-2013/19)
- Yapı Denetimi İzin Belgesi Almak İçin Yapılan Müracaatların Sıralamaya Alınma Esaslarına Dair Tebliğ
- Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre 2012 Yılı Ürünü Yağlı Tohumlu Bitkiler, Hububat ve Baklagil Fark Ödemesi Desteğine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2012/42)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/47)

### 30 Temmuz 2013 Tarihli ve 28723 Sayılı Resmî Gazete

- Kooperatifçilik Proje Destek Yönetmeliği

### 30 Temmuz 2013 Tarihli ve 28723 Sayılı Resmî Gazete-Mükerrer

- Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğ için tıklayınız

### 31 Temmuz 2013 Tarihli ve 28724 Sayılı Resmî Gazete

- Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyonun Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun için tıklayınız.
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 85'inci Maddesinin Birinci Fıkrasında Belirtilen Bildirim ve Beyan Süresinin Uzatılması Hakkında Karar için tıklayınız.
- Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik için tıklayınız.

### 01 Ağustos 2013 Tarihli ve 28725 Sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008/9)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: İhracat: 2006/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2013/5)

- Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Kararı
- Bir Şeker Türünden Başka Bir Şeker Türünün Üretilmesi ve Şekerlerin Ambalajlanması ile Pazarlanmasına Dair Tebliğ

### 02 Ağustos 2013 Tarihli ve 28726 Sayılı Resmî Gazete

- Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kanunun 3'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (g) Bendi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin Tedbirler Yönetmeliği
- Genel Aydınlatma Tebliği
- Hayvansal Kökenli Yemlerde Mikrobiyolojik Kriterler Tebliği (Tebliğ No: 2008/47)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/38)
- Ev Hayvanları Yemlerinin İthalat, İhracat, Üretim ve Satışıyla İlgili Tebliğ (Tebliğ No: 1996/8)'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/39)
- Yem Yöntemliği ile İlgili Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 1997/12)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/40)
- Karma Yem Beyan ve Tescil İşlemleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 1991/14)'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/41)
- Karma Yemlere Katılması ve Hayvanlara Yedirilmesi Yasak Olan Maddeler Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2005/24)'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/42)
- Aktif Madde İçermeyen Biyosidal Ürünler Tebliği

### 03 Ağustos 2013 Tarihli ve 28727 Sayılı Resmî Gazete

- Tabiat Varlıkları, Doğal Sit Alanları ve Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Kalan Yapı Yasaklı Taşınmazların Hazine Taşınmazları ile Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliği
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesinde Esas Alınacak Temel Kriterlere Dair Tebliğ (SGM: 2013/12)
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük Kontrolü Altında İşleme) (Seri No: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Gümrük Kontrolü Altında İşleme) (Seri No: 5)
- Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2006/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2013/10)
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 1/8/2013 Tarihli ve 5461 Sayılı Kararı

### 06 Ağustos 2013 Tarihli ve 28730 Sayılı Resmî Gazete

- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu Hükümlerine Göre Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerle İlgili 12/1/1995 Tarihli ve 95/6430 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
- Sağlık Hizmeti Kalitesinin Geliştirilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik

- Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Mal ve Hizmet Alımı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

#### 07 Ağustos 2013 Tarihli ve 28731 Sayılı Resmî Gazete

- Bitkisel Gıda ve Yem İthalatının Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Havşa Mercimek (Oval) Başlı Yıldız Tornavida Yuvalı Sac Vidaları ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 7051) (Tebliğ No: MSG-MS-2013/20)
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2013/11)
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 350)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 357)
- 657 Sayılı Kanunun Geçici 41'inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- Geçici ve Yabancı Plakalı Taşıtlardan Alınacak Geçiş Ücretlerine İlişkin Tebliğ (No: 68)

#### 11 Ağustos 2013 Tarihli ve 28732 Sayılı Resmî Gazete

- Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Alkollü İçki Ambalajları Üzerine Konulacak Uyarı Mesajlarıyla İlgili Tebliğ

#### 12 Ağustos 2013 Tarihli ve 28733 Sayılı Resmî Gazete

- Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik

#### 13 Ağustos 2013 Tarihli ve 28734 Sayılı Resmî Gazete

- Hava Ulaşımını Kolaylaştırma Yönetmeliği (SHY-HUK) için tıklayınız.
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2013/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ için tıklayınız.
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2013/12) için tıklayınız.

#### 16 Ağustos 2013 Tarihli ve 28737 Sayılı Resmi Gazete

- Askerî İşyerleri ile Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetimi, Teftişi ve Bu İşyerlerinde İşin Durdurulması Hakkında Yönetmelik
- Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik
- Gaz Tüpleri ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 14245, TS EN 13953+A1, TS EN ISO 15995) (No: MSG - MS - 2013/21)
- Türk Gıda Kodeksi Tuz Tebliği (No: 2013/48)
- Türk Gıda Kodeksi Takviye Edici Gıdalar Tebliği (No: 2013/49)

#### 16 Ağustos 2013 Tarihli ve 28737 Sayılı Resmi Gazete- Mükerrer

- Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşmasının Eki "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol III'te Değişiklik Yapılması Hakkındaki "1/2012 Sayılı Türkiye-Tunus Ortaklık Konseyi Kararı"nın Onaylanması Hakkında Karar

#### 17 Ağustos 2013 Tarihli ve 28738 Sayılı Resmi Gazete

- Tapu Sicili Tüzüğü
- Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 5)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 62)

#### 18 Ağustos 2013 Tarihli ve 28739 Sayılı Resmi Gazete

- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) Kapsamında Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesine ve Denetlenmesine Dair Tebliğ (No: MHG/2013-09)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinin ve Gıda Bileşenlerinin Üretiminde Kullanılan Ekstraksiyon Çözücülerine Tebliği (No: 2013/45)

#### 19 Ağustos 2013 Tarihli ve 28740 Sayılı Resmi Gazete

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2013/10)
- İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/30)
- "CE" İşareti Taşınması Gereken Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/9)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/31)

#### 20 Ağustos 2013 Tarihli ve 28741 Sayılı Resmi Gazete

- İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik
- Gümrük Uzlaşma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği (SHY-21)
- Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bazı Tekstil ve Konfeksiyon Ürünlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/15)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Türk Gıda Kodeksi Gıdalarda Kullanılan Renklendiriciler Tebliği (Tebliğ No: 2002/55)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/51)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Kullanılan Tatlandırıcılar Tebliği (Tebliğ No: 2006/45)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/52)
- Türk Gıda Kodeksi Renklendiriciler ve Tatlandırıcılar Dışındaki Gıda Katkı Maddeleri Tebliği (Tebliğ No: 2008/22)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/53)
- Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddelerinin Safılık Kriterleri Analiz Metodları Tebliği (Tebliğ No: 2001/46)'nin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2013/54)

#### 21 Ağustos 2013 Tarihli ve 28742 Sayılı Resmi Gazete

- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bireysel Katılım Yatırımcısı İndirimi Hakkında Tebliğ (Seri No: 1)
- İnternet Alan Adları Tebliği
- İnternet Alan Adları Uyuşmazlık Çözüm Mekanizması Tebliği

#### 22 Ağustos 2013 Tarihli ve 28743 Sayılı Resmi Gazete

- Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2013/6)

#### 22 Ağustos 2013 Tarihli ve 28743 Sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/8)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

### 23 Ağustos 2013 Tarihli ve 28744 Sayılı Resmi Gazete

- Çeşitli Afetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek veya Tüzel Kişi Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Düşük Faizli Kredi Kullanılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelemesine Dair Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar
- Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik
- Haberleşme, Seyrüsefer, Gözetim Sistemleri Mânia Kriterleri Hakkında Yönetmelik
- Açık Yönetim Ortaklığı Girişimi ile İlgili 2013/9 Sayılı Başkanlık Genelgesi
- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2013/7)
- Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

### 23 Ağustos 2013 tarih ve 28745 sayılı Resmi Gazete

- Türkiye Cumhuriyeti ve Slovakya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar

### 24.08.2013 Tarihli ve 28745 Sayılı Resmi Gazete

- Türkiye Cumhuriyeti ve Slovakya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar

### 29.08.2013 Tarihli ve 28750 Sayılı Resmi Gazete

- Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esasların Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar
- Orman Kanununun 17 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri ve Seçilme Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ
- Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerde Bandrollü Ürün İzleme Sistemi Genel Tebliği (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 7)
- Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: VIII, No: 51)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No: 76)

## DUYURULAR

### Portekiz Teşvik Paketi

Lizbon Ticaret Müşavirliğinden alınan bilgilere göre, Portekiz Hükümeti'nin yabancı yatırımcıları teşvik etmek amacıyla bir dizi yeni önlem aldığı belirtilmekte olup, söz konusu önlemlere ilişkin hazırlanmış olan not ile Portekiz Maliye Bakanlığı yetkilileri tarafından hazırlanmış olan sunum Odamız web sayfası duyurular bölümünde yer almaktadır.

### Çin Halk Cumhuriyeti Alüminyum İthalatı

Pekin Ticaret Müşavirliğimizden alınan bilgilere göre, ithalat taleplerine bağlı olarak; ülkemiz firmalarından ÇHC'de yerleşik firmalardan alüminyum külçe ithalatında son dönem zarfında artan sayıda şikâyetle karşılaşıldığı, bahse konu şirketlerin (ağırlıklı olarak Wuhan şehri), Çinli firmalar tarafından gönderilen ürünlerin sözleşme hükümlerine uymayan maddeler çıkmasından kaynaklandığı ifade edilmektedir. Anılan ticari işlemlerde, firmalarımızın mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla Çinli firmalar ile güçlü bir sözleşme imzalanmasının, sözleşmenin onay işleminin tamamlanmasının, sözleşmede ürün tanımının son derece açık ve net yapılmasının, tahkim müessesesine ilişkin sürecin tamamlanmasının yanı sıra, ürünün fabrika çıkışı ve son yükleme öncesinde mutlaka

gözetim firmaları aracılığıyla gözetiminin yapılmasının, ayrıca ürünün ülkemiz gümrüklerinde millileştirilmesi sürecinde numuneler üzerinden test yapılmasının zorunluluk arz ettiği belirtilmektedir. Ayrıca, alınan numunelerin, sözleşmede belirtilen ürün dışında ek-sik, ayıplı ya da farklı ürün olması durumunda, mutlaka raporlanarak durumun hukuki kanallardan Çinli firmaya bildirilmesi ve gerekli hukuki sürecin başlatılmasının gerektiği ifade edilmektedir.

### Yunanistan'da Yasal Düzenlemeler

Yunanistan Büyükelçiliği'nden alınan bir yazıya atfen, Yunan Parlamentosu'nun 18 Nisan 2013 tarihinde kabul ettiği 4146/2013 numaralı Yasa ile Yunanistan'a yapılan yatırımları arttırmak amacıyla gayrimenkul ve uzun süreli oturma vizesi konularında bir takım düzenlemeler yapıldığı iletilmektedir. Bahse konu olan ve bir örneği TOBB web sitesi ([www.tobb.org.tr](http://www.tobb.org.tr)) sağ panelinde "Hizmetler" başlığı altında, Uluslararası İş İmkanları/ Ülke Duyuruları" bölümünde yer alan yasaya ilişkin olabilecek sorular için Ankara, İstanbul, İzmir ve Edirne'deki Yunan Konsolosluklarına başvurulabilecektir.

### Kazakistan'da Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgelerinin Kurulması

Kazakistan Büyükelçiliği'nden alınan bir yazıya atfen; Kazakistan'ın bölge valiliklerinin, Almaty Bölgesi ve Batı-Kazakistan Bölgesi de dâhil olmak üzere, Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgelerinin kurulmasına ilişkin yer tahsislerini ve altyapı çalışmalarını tamamladığı ifade edilmektedir.

Almaty Bölgesi Valiliği'nin Ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgesi için altyapı çalışmalarının yanı sıra bazı Türk menşeli fabrikaların da çalışmalarını sürdürmekte olduğu belirtilmektedir. Bölgenin toplam alanının 820 hektar olduğu ve sanayi bölgesi yakınlarında demiryolları, karayolları ağı, ulusal karayolu otobanı inşaatının tamamlanmakta olduğu bildirilmektedir. Bölge alanı içinde ülkenin en büyük petrol ve doğalgaz yatakları ve işleme fabrikaları ve ayrıca, petrol, doğalgaz, kimya, makine üretimi, inşaat malzemeleri üretimi alanında dünyaca büyük ve bölgesel büyüklükte birçok şirket ve fabrikaların yer aldığı kaydedilmektedir. Yazıda devamlı, Batı Kazakistan Bölge Valiliği'nin Oral şehrinde ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgesi için 300 hektar alan tahsis etmiş olduğu, tüm gerekli altyapının tamamlandığı ifade edilmektedir. Sanayi bölgesinde enerji, petrol, kimya, makine ve inşaat malzemeleri üretiminin yapılmasının öngörüldüğü bildirilmektedir.

Almaty Bölge Valiliği ile Batı Kazakistan Bölge Valiliği'nin kurulan Ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgeleri için Türk yatırımcıları davet ettiği ve Valiliklerin ilgilenen firmalarımızla Türkiye veya Kazakistan'da görüşmeler yapmaya hazır olduğu ifade edilmektedir.

### Bingazi Serbest Bölgesi

Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıda, Libya Ekonomi Bakanlığı'nın, uzun zamandan beri ülke gündeminde olan Bingazi'de serbest bölge kurulması projesini hayata geçirmek üzere bir Çalışma Grubu kurmuş olduğu iletilmektedir.

Bu çerçevede, Bingazi Ticaret Ataşeliğimizce Çalışma Komitesi Başkanı Sayın İbrahim Guider'in ziyaret edildiği; komite çalışmaları hakkında bilgi alındığı ifade edilmektedir. Serbest bölgenin, yapımı devam eden yeni Bingazi Limanı'na 15 km mesafede 1200 hektarlık bir arazi üzerine kurulacağı ve bölgede üretim ve ticaretin yanı sıra internet hizmetleri, sağlık, eğitim sektörlerindeki firmaların da faaliyette bulunmasının öngörüldüğü bildirilmektedir.

Çalışma Komitesi'nin serbest bölgenin kurulması ve işletilmesi için yap-işlet-devret modeli üzerine çalışmakta olduğu ifade edilmiştir. Konu ile ilgili olarak, kurulum ve işletmenin tamamen yabancı sermayeli firmalar tarafından yapılabileceği gibi yerel ortaklarla konsorsiyum kurulması yoluna da gidilebileceği ifade edilmiştir. Çin, İtalya, Dubai, Malezya, Singapur ve Fransa'da yerleşik çeşitli firmaların bölgenin işletilmesi konusunda ilgilendikleri ve Çalışma Komitesi ile temasa geçtikleri iletilmektedir.

Çalışma Komitesi Başkanı İbrahim GÜİDER'in anılan toplantıda Bingazi Serbest Bölgesi'nin kurulması ve işletilmesi konusunda Türk işletici firmaların yatırım yapmak üzere davet edilmesi talebinde bulunduğu bildirilmektedir.

#### **Reeskont-TL Kredi Faiz Oranlarında Düzenleme**

Türk Eximbank Genel Müdürlüğü'nden alınan bir yazıya atfen, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın "İhracat Reeskont Kredisi Uygulama Talimatı" uyarınca 5,5 milyar ABD Doları tutarındaki limit çerçevesinde Türk Eximbank'a döviz olarak aktarılan kaynağın Reeskont Kredisi-TL programı kapsamında ihracatçılarımıza Türk Lirası cinsinden de kullanılmakta olduğu belirtilmekte olup, uygulanan faiz oranının programa olan talepteki yoğunluğa ve piyasa faizlerinde gözlemlenen gelişmelere bağlı olarak güncellenmesi ihtiyacının doğduğu bildirilmektedir.

Söz konusu yazıda, piyasa faiz oranlarında ve işlem maliyetlerinde yaşanan artış/azalışlar dikkate alınarak her haftanın son iş günü, bir sonraki hafta için geçerli olacak Reeskont Kredisi-TL faiz oranlarının belirlenerek Türk Eximbank'ın internet sayfasında yayınlanacağı bildirilmektedir.

Yeni faiz oranlarının 25.07.2013 tarihinden itibaren kullanılacak Reeskont-TL kredileri için geçerli olacağı ve firmaların detaylı bilgiye ve kendilerine en yakın şube veya irtibat bürosunun iletişim bilgilerine [www.eximbank.gov.tr](http://www.eximbank.gov.tr) sayfasından ulaşabilecekleri belirtilmektedir.

## **FUARLAR**

### **ANUGA GIDA VE TEKNOLOJİLERİ FUARI**

4-9 Ekim 2013, Düsseldorf, Almanya

Konu: Gıda ve Gıda Teknolojileri

İletişim: H.I.S. Uluslararası Turizm Seyahat Acentası Ltd.Şti.

Tel: +90 212 465 30 01

Faks: +90 212 465 39 89

E-posta: [fuvar@his.com.tr](mailto:fuvar@his.com.tr)

Web: [www.hismice.com](http://www.hismice.com)

### **SOLAR POWER INTERNATIONAL 13 FUARI**

19-27 Ekim 2013 Chicago, AMERİKA

Konu: Güneş Enerjisi

İletişim: HHB - EXPO Danışmanlık Ltd. Şti. ve Favour Turizm

Tel : +90 312 438 38 11, 0541-796-2335

Fax: +90 312 438 36 82

E-posta: [nirvana@hhbexpo.com.tr](mailto:nirvana@hhbexpo.com.tr)

Adres: Hilal Mah.4.Cd. No:46/1-2 Çankaya ANKARA TÜRKİYE

Web: [www.hhbexpo.com.tr](http://www.hhbexpo.com.tr)

### **UKRAYNA 1. TÜRK ÜRÜNLERİ FUARI**

23-26 Ekim 2013

Kiev - Ukrayna

Konu: Türk Ürünleri

İletişim: İstanbul Ticaret Odası

Tel: 0212 455 61 07 / 6111

Faks: 0212 520 15 26

E-posta: [Aylin.odabas@ito.org.tr](mailto:Aylin.odabas@ito.org.tr)

### **68. ULUSLARARASI SÜT BESİCİLİĞİ FUARI**

24-27 Ekim 2013, Cremona, İtalya

Konu: Süt besiciliği, süt ve süt endüstrisi ve teknolojileri

İletişim:

Tel: 00 39.0372.598206

Faks: 00 39.0372.453374

E-posta: [comunicazione@cremonafiere.it](mailto:comunicazione@cremonafiere.it)

Web: [www.bovinodalatte.it](http://www.bovinodalatte.it)

### **ALL PACK AMBALAJ FUARI & EXPO DRINK AND WINE FUARI**

30 Ekim-3 Kasım 2013, Bükreş, Romanya

Konu: Ambalaj malzemeleri ve makinaları, şarap, alkollü ve alkolsüz içecekler

İletişim:

Tel: 00 40 21 207 70 00

Faks: 00 40 21 207 70 70

E-posta: [romexpo@romexpo.ro](mailto:romexpo@romexpo.ro)

Web: [www.romexpo.ru](http://www.romexpo.ru)

### **5. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ FUARI**

6-9 Kasım 2013, Oran, Cezayir

Konu: Balıkçılık ve Su Ürünleri

İletişim:

Tel: 00 213 21 43 32 54

Faks: 00 213 41 62 11 02

Web: [www.capa.dz](http://www.capa.dz)

### **OTOMOTO SHOW OTOMOBİL FUARI**

13-17 Kasım 2013

Atatürk Kültür Merkezi, Ankara, Türkiye

Konu: Otomobil, Motosiklet, Modifiye, Ticari Araç, Yedek Parça Fuarı

İletişim:

Tel : +90 312 418 16 15

Faks : +90 312 418 16 05

E-posta: [yusufy@afkfuvar.com](mailto:yusufy@afkfuvar.com)

Adres: Bestekar Sokak Beste İş Merkezi No:3/3 Kavaklıdere Ankara Türkiye

### **TAYLAND 1. TÜRK ÜRÜNLERİ FUARI**

28 Kasım-1 Aralık 2013

Bangkok-Tayland

Konu: Türk Ürünleri

İletişim: İstanbul Ticaret Odası

Tel: 0212 455 61 07 / 6111

Faks: 0212 520 15 26

E-posta: [Aylin.odabas@ito.org.tr](mailto:Aylin.odabas@ito.org.tr)

### **CEZAYİR 2. TÜRK ÜRÜNLERİ FUARI**

07-10 Aralık 2013

Alger-Cezayir

Konu: Türk Ürünleri

İletişim: İstanbul Ticaret Odası

Tel: 0212 455 61 07 / 6111

Faks: 0212 520 15 26

E-posta: [Aylin.odabas@ito.org.tr](mailto:Aylin.odabas@ito.org.tr)

### **PRO'COSMETIQUE 2014 CEZAYİR FUARI**

22-25 Ocak 2014, SAFEX Fuar Alanı Merkez, Concorde, CEZAYİR

Konu: Kozmetik, Hijyen, Bakım

İletişim:

Tel: 0 312 460 16 91

Faks: 0 312 460 16 99

E-posta: [intl@procosmetiquealger.com](mailto:intl@procosmetiquealger.com)

Web: [www.prococosmetiquealger.com](http://www.prococosmetiquealger.com)